

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

Долоо хоног-тутмын хэвлэл

Улаанбаатар хот

2009 оны гуравдугаар сарын 26

№12 (585)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

186.	Банкин дахь мөнгөн хадгаламжид баталгаа гаргах тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	169
187.	Төрийн албаны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	170
188.	Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах	170

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

189.	Тогтоолын төсөл буцаах тухай	Дугаар 23	170
190.	Үндсэн хуулийн цэцийн 2009 оны 01 дүгээр дүгнэлтийн тухай	Дугаар 24	170
191.	Хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 25	170
192.	Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай	Дугаар 26	171
193.	Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 27	171

Гурав. МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫГ ТОГТООЛ

194.	2009 оныг "Үйлдвэржүүлэлтийг дэмжих жил" болгох тухай	Дугаар 62	172
195.	Журам батлах тухай	Дугаар 72	174
196.	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө батлах тухай	Дугаар 01	176

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2009 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдөр

Улаанбаатар хот

БАНКИН ДАХЬ МӨНГӨН ХАДГАЛАМЖИД БАТАЛГАА ГАРГАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Банкин дахь мөнгөн хадгаламжид баталгаа гаргах тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай хэсэг, зүйл нэмсүгэй:

1/ 2 дугаар зүйлийн 2.4 дэх хэсэг:

"2.4. Энэ хуулийн 2.1-д заасан баталгаанд иргэн, хуулийн этгээдийн банкин дахь харилцах янсны үлдэгдэл нэгэн адил хамаарна."

2/ 2¹ дүгээр зүйл:

"2¹ дүгээр зүйл. Баталгаанд үл хамаарах мөнгөн хадгаламж

2¹.1 Дараахь төрлийн мөнгөн хадгаламж нэ хуульд заасан баталгаанд хамаарахгүй:

2¹.1.1. Банкны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 1-д заасан холбогдох этгээд"-ийн банкинд хадгалуулсан мөнгөн хадгаламж;

2¹.1.2. Банкинд хоёрдогч өглөг хэлбэрээр буюу тодорхой хугацааны дараа банкны хувьцаанд хэрвэх нөхцөлтэй байршуулсан мөнгөн хадгаламж болон тухайн мөнгөн хадгаламж эзэмшигчийн бусад мөнгөн хадгаламж;

2¹.1.3. Эрүүгийн хуулийн 20 дугаар бүлэгт заасан банк, санхүүгийн үйл ажиллагаатай холбоотой гэмт хэрэг, 28 дугаар бүлэгт заасан албан тушаалын гэмт хэрэг, түүнчлэн терроризмыг санхүүжүүлэх гэмт хэрэг үйлдсэн нь шүүхээр нотлогдсон этгээдийн өөрийн болон бусдын нэр дээр байршуулсан мөнгөн хадгаламж."

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг батлагдсан өдрөөс нь буюу 2009 оны 3 дугаар сарын 06-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

ДЭМБЭРЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2009 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ТӨРИЙН АЛБАНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Төрийн албаны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.12 дахь заалтыг "бүх шатны Засаг дарга болон аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын орлогч," гэж өөрчлөн найруулсугай.

2 дугаар зүйл. Төрийн албаны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг батлагдсан өдрөөс нь буюу 2009 оны 3 дугаар сарын 12 -ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Д.ДЭМБЭРЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2009 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдөр

Улаанбаатар хот

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСАГ ЗАХИРГАА, НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН НЭГЖ, ТҮҮНИЙ УДИРДЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.2 дахь хэсгийн "төрийн албаны шалгалт өгч тэнцсэн иргэнийг" гэснийг хассугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг батлагдсан өдрөөс нь буюу 2009 оны 3 дугаар сарын 12 -ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Д.ДЭМБЭРЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2009 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдөр

Дугаар 23

Улаанбаатар хот

Тогтоолын төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.3.7 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Засгийн газраас 2009 оны 02 дугаар сарын 16-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн "Авлигатай тэмцэх газрын албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн хэмжээг бууруулан мөрдөх тухай", "Шүүгчийн болон прокурорын албан тушаалын цалингийн хэмжээг бууруулан мөрдөх тухай", "Төрийн өндөр албан тушаалтан болон түүнтэй адилтгах албан тушаалтны албан тушаалын цалингийн хэмжээг бууруулан мөрдөх тухай", "Зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг бууруулан мөрдөх тухай" Улсын Их Хурлын тогтоолын төслүүдийг хэлэлцэж шаардлагагүй гэж Үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Д.ДЭМБЭРЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2009 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдөр

Дугаар 24

Улаанбаатар хот

Үндсэн хуулийн цэцийн 2009 оны 01 дүгээр дүгнэлтийн тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1.3 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Төрийн албаны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтын "баг, хорооны Засаг дарга", Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.2 дахь хэсгийн "... төрийн албаны шалгалт өгч тэнцсэн иргэнийг ..." гэсэн нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн

Жардугаар зүйлийн 2, Жаран хоёрдугаар зүйлийн дахь хэсгийг тус тус зөрчсөн байна гэсэн Үндсэн хуулийн цэцийн 2009 оны 3 дугаар сарын 04-ний өдрийн 0 дүгээр дүгнэлтийг хүлээн зөвшөөрсүгэй.

2. Энэ тогтоолыг батлагдсан өдрөөс нь буюу 2009 оны 3 дугаар сарын 12 -ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Д.ДЭМБЭРЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2009 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдөр

Дугаар 25

Улаанбаатар хот

Хуулийн төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.5 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Засгийн газраас 2009 оны 02 дугаар сарын 16-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Монгол Улсын тэмдэгтийн хүрээмжийн хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийг нэгдсэн хуралдаанд

оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар хэлэлцэх боломжгүй гэж үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА** **Д.ДЭМБЭРЭЛ**

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2009 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдөр

Дугаар 26

Улаанбаатар хот

Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай

Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.3 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

6 дугаар сарын 03-ны өдрийн 27 дугаар тогтоолын хавсралтын 04 дүгээр бүлэг, 07 дугаар бүлгийн 07.01 дүгээр зүйлийн "Төмс"-ний барааны бичиглэл, албан татварын хувь, хэмжээг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай.

1/04 дүгээр бүлэг:

04	07	Шувууны өндөг	15
		Цагаан идээ, зөгийн бал ба бусад газар заагдаагүй мал, амьтны гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүн	5

2/07 дугаар бүлгийн 07.01 дүгээр зүйлийн "Төмс"-ний барааны бичиглэл, албан татварын хувь, хэмжээ

07	07.01	Төмс	15
----	-------	------	----

2. Энэ тогтоолыг 2009 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА** **Д.ДЭМБЭРЭЛ**

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2009 оны 03 дугаар сарын 13-ны өдөр

Дугаар 27

Улаанбаатар хот

Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай

Монгол Улсын 2009 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангийн 2009 оны төсвийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Нийгмийн даатгалын сангийн 2009 оны төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай туулууд батлагдсантай холбогдуулан Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

тогтолцоог боловсронгуй болгох, үр өгөөжийг дээшлүүлэх чиглэлээр холбогдох хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах саналаа энэ оны 6 дугаар сард багтааж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх;

1. Дараахь арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Ёсгийн газар /С.Баяр/-т даалгасугай:

4/Монгол Улсын 2009 оны төсвийн тухай хуулийн 2 дугаар хавсралтаар хойшлуулах төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалтыг Монгол Улсын 2010 оны төсвийн тухай хуулийн төсөлд тэргүүн ээлжинд тусгахаар авч үзэх;

1/Төрийн байгууллагуудын зардлыг бууруулах, орон тоо, ажил үүргийн давхардлыг арилгах, Ёсгийн газрын болон түүний агентлагийн бүтэц, үүрэгдэхүүний зардал хэмнэх, ажлын давхардлыг ирилхэг чиглэлээр санал боловсруулж Улсын Их Хурлын 2009 оны хаврын ээлжит чуулганаар элэгдүүлэх;

5/2008 онд улсын төсвийн болон Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр авто зам, барилга, эрчим хүчний салбарт хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлийн явц байдлыг хянан үзэх, үнийн өсөлтөөр нэмэгдсэн зардлыг тооцож 2009 оны 5 дугаар сарын 01-ний дотор санал боловсруулан хөрөнгийг шийдвэрлүүлэх.

2/Төсвийн бүх шатны байгууллагуудад төсвийн зардлын хэмнэлтийн хатуу зарчмыг өрчимтэлж, зардлыг бууруулах, төсвийн байгууллагын жилтн үндсэн цалин, нэмэгдлийг бууруулахгүй байх, өсвийн урсгал зардлын зүйл дотор зохицуулалт хийх, албан тушаалын автомашинны өдрийн нормыг 30 километртээс хэтрүүлэхгүй байх зэрэг асуудлаар нэгдсэн урам баталж мөрдүүлэх;

2. Тэргүүн Шадар сайд, Шадар сайдын төсвийн багц дахь үйлдвэрлэлийг болон бус нутгийн хөгжлийг дэмжих хөрөнгийг захиран зарцуулах эрхийг Тэргүүн Шадар сайд, Шадар сайдад олгосугай.

3. Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хороо /4.Хүрэлбаатар/-нд даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА** **Д.ДЭМБЭРЭЛ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2008 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдөр

Дугаар 62

Улаанбаата хот

2009 оныг "Үйлдвэржүүлэлтийг дэмжих жил" болгох тухай

хэмжээний төлөвлөгөө гарган ажиллах, явцыг улирал бүрийн дараа сарын 10-ны дотор Хүнс, хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн яаманд тайлагнаж байхыг аймаг нийслэлийн Засаг дарга нэрт үүрэг болгосугай.

5. "Үйлдвэржүүлэлтийг дэмжих жил"-ийн ажлыг төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг сойжруулах төрийн бус байгууллагын оролцлог нэмэгдүүлэх замаар зохион байгуулахыг ажлын хэсгийн ахлагч, Монгол Улсын Тэргүүн шадар сайд Н.Алтанхуягт үүрэг болгосугай.

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь: 1. 2009 оныг "Үйлдвэржүүлэлтийг дэмжих жил" болгон зарласугай.

2. "Үйлдвэржүүлэлтийг дэмжих жил"-ийн хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 1 дүгээр хавсралтын ёсоор, жилийн ажлыг зохион байгуулах, хяналт тавих үүрэг бүхий ажлын хэсгийг 2 дугаар хавсралтын ёсоор тус тус баталсугай.

3. "Үйлдвэржүүлэлтийг дэмжих жил"-ийн хүрээнд хийх ажлыг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангаж, хэрэгжилтэд нь хяналт тавьж, явцыг улирал тутам Засгийн газарт танилцуулж байхыг ажлын хэсгийн ахлагч, Монгол Улсын Тэргүүн шадар сайд Н.Алтанхуягт даалгасугай.

4. "Үйлдвэржүүлэлтийг дэмжих жил"-ийн хүрээнд харьяа нутаг дэвсгэртээ хэрэгжүүлэх арга

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАЯ

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ,
ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН
САЙД

Т.БАДАМЖУНАИ

Засгийн газрын 2008 оны 62 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

"ҮЙЛДВЭРЖҮҮЛЭЛТИЙГ ДЭМЖИХ ЖИЛ"-ИЙН ХҮРЭЭНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хугацаа	Хэрэгжих үндсэн яам, газар	Хамтран оролцох яам, газар
Эрх зүйн орчинг сайжруулах чиглэлээр:				
1	Биржийн талаар хуулийн төсөл боловсруулж Засгийн газарт оруулах	П улирал	ХХААХҮЯ Ажлын хэсэг	ХЗДХЯ
2	Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх	1 улирал	ХХААХҮЯ Ажлын хэсэг	ХЗДХЯ
3	Технологи дэмжүүлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай асуудал боловсруулж Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх	П улирал	БСНУЯ ХХААХҮЯ	ХЗДХЯ
4	Худалдааны зохицуулалтын талаар хуулийн төсөл боловсруулах	П улирал	ХХААХҮЯ ГХЯ Ажлын хэсэг	ХЗДХЯ МУХАҮТ
5	Хүнсний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх	1 улирал	ХХААХҮЯ	ХЗДХЯ Монголын үндэсдийн холбоо
6	Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих зорилгоор эзэлийн баталгаа, эзэлийн даатгал, барьцааны тогтолцооны талаар хуулийн төсөл боловсруулах	IV улирал	ХХААХҮЯ СЯ	Монгол банк МУХАҮТ
7	"Үйлдвэржүүлэлтийн үндэсний хөтөлбөр" боловсруулж Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх	1 улирал	ХХААХҮЯ Тэргүүн шадар сайдын ажлын алба	Ажлын хэсэг ЗБЗХЯ МУХАҮТ
8	Орон нутагт үйлдвэр хөгжүүлэх чиглэлийн талаар асуудал боловсруулах	1 сар	ХХААХҮЯ Тэргүүн шадар сайдын ажлын алба	Ажлын хэсэг ЗБЗХЯ ТББ-үүд
9	Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөрт нэмэлт, өөрчлөлт оруулж Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх	1 сар	ХХААХҮЯ	Ажлын хэсэг МХХЯ ЗБЗХЯ ТББ-үүд
10	Жижиг, дунд үйлдвэрийн үндэсний зөвлөлийн дүрэм, бүрэлдэхүүнийг батлуулах	1 сар	ХХААХҮЯ	МХХЯ ЗБЗХЯ
11	"Хүнсний хангамж аюулгүй байдал, шим тэжээллэг чанар" үндэсний хөтөлбөрийн төслийг боловсруулах	1 улирал	ХХААХҮЯ	СЯ МХХ
12	Үйлдвэрийн зориулалт бүхий тэнгэр төхөөрөмжийг гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлж, хөнгөлөх эрх зүйн төлөвлөгөөг хугацаанд тооцох зэрэг асуудлыг судалж санал боловсруулах	III улирал	СЯ ХХААХҮЯ	ЗБЗХЯ ЗТХБЯ ХЗДХЯ Мэргэжлийн холбоо
13	Орон нутагт ажиллаж байгаа үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжих зорилгоор үйлдвэрлэлийн салбарын онцлог газар зүйн байрлалаас ямааруулан татварыг уян хатан тогтоох асуудлыг судалж боловсруулах	П улирал	СЯ ХХААХҮЯ	Ажлын хэсэг ХЗДХЯ Мэргэжлийн холбоо

14	Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг АНУ болон бусад орнуудад хөнгөлцөлтэй нэвтрүүлэх, худалдааны тааламжтай нөхцөл бүрдүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх	Жилийн турш	ГХЯ	ХХААХҮЯ ЭБЭХЯ МҮХАУТ
15	Үйлдвэржүүлэгтийн хүрээнд төрөөс жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих санхүүжүүлэх арга замыг судалж санал боловсруулах	Ш улирал	ХХААХҮЯ СЯ	МҮХАУТ
16	Сумдад байгуулах "Үйлдвэрлэл хөгжүүлэх сан"-тай холбоотой эрх зүйн акт боловсруулж Засгийн газрын хуралдаанд оруулж хэлэлцүүлэх	Ш улирал	ХХААХҮЯ СЯ	ХЗДХЯ
Бодлогын хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр				
17	Мах, сүү, ноос, чонолуур, арьс шир, мод боловсруулах үйлдвэрүүдийг цогцолбор хэлбэрээр хөгжүүлэхэд Хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн сангаас дэмжлэг үзүүлэх	Жилдээ	СЯ	ХХААХҮЯ
18	Төвийн худалдан авалтыг дотоодын үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнээр хангахад чиглэсэн арга хэмжээг судалж санал боловсруулах	П улирал	БХЯ ХЗДХЯ ЭБЭХЯ	СЯ ХХААХҮЯ МҮХАУТ
19	Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих чиглэлээр олгох зээлийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх, үйл ажиллагааг өргөжүүлэх	1 улирал	ХХААХҮЯ СЯ	НХХЯ
20	Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих төвийг Архангай, Баянхонгор, Хэнтий аймагт байгуулах	Ш улирал	ХХААХҮЯ	Аймгийн Засаг даргын тамгын газар НХХЯ
21	Бизнес инкубаторын үйл ажиллагааг дэмжих, тэднийг санхүүжүүлэх арга замыг боловсронгуй болгох	1 улирал	ХХААХҮЯ СЯ	Мэргэжлийн холбоод
22	Дотоодын түүхийг эзэд түшиглэсэн цемент, арматур, төмөр хийц, шил, дулаалгын материалын үйлдвэрлэлд дэмжлэг үзүүлэх	Жилдээ	ЗТБХБЯ	СЯ
23	Ажлын байр бий болгосон хун болон байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй шинэ дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлсэн, экспортын хэмжээг нэмэгдүүлсэн, татвар болон нийгмийн өмнө хүлээсэн бусад дүргээ биелүүлж байгаа аж ахуйн нэгжид урамшуулал үзүүлэх механизм бий болгох асуудлыг судалж боловсруулах	Ш улирал	ХХААХҮЯ	СЯ ХЗДХЯ МҮХАУТ Салбарын мэргэжлийн холбоод
24	Технологи дамжуулах төвийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, технологийн түвшний уналтээ хийх ажлыг салбар бүрээр зохион байгуулах, дэвшилтэт технологийн сан бий болгох асуудлыг судлах	Ш улирал	ХХААХҮЯ	Салбарын мэргэжлийн холбоод
25	Үйлдвэрүүдийн судалгааг орон нутаг, салбар бүрээр хийж, улсын хэмжээний нэгдсэн мэдээллийн сан байгуулах	П улирал	ХХААХҮЯ Жижиг, дунд үйлдвэрийн н газар	ЗБЭХЯ
26	Нэж цэрийн үйлчилгээг аймгийн төв, төмөрхоон сумдад ээлж дараалан нэвтрүүлэх арга хэмжээ авах	Жилдээ	ГХЯ	ХХААХҮЯ Холбогдох төсөл
27	Улаанбаатар хот, Орхон, Дархан-Уул, Завхан аймагт үйлдвэрлэл, технологийн парк байгуулахад шаардлагатай дэд бүтцийг бий болгох чиглэлээр дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулагчид, олон улсын байгууллагуудтай хамтран ажиллах	Жилдээ	ХХААХҮЯ ГХЯ	Нийслэл, орон нутгийн удирдлага
28	Хүний нөөцийн бодлогыг салбар бүрээр тодорхойлж, мэргэжилтэй ажилчин, инженер техникийн ажилтан бэлтгэх арга хэмжээг сургалтын байгууллага, мэргэжлийн холбоотой хамтран зохион байгуулах	Жилдээ	БСШУЯ ХХААХҮЯ ЭБЭХЯ	НХХЯ Мэргэжлийн холбоод
29	Олон улсын Үйлдвэрийн эхистэй дадал /GMP/, Хяналтын эгзэгтэй цэлийг хянах тогтолд /НАССР/, Чанарын удирдлагын тогтолцоо /ISO 9000/, Байгаль орчны удирдлагын тогтолцоо /ISO 14000/ стандартуудыг аж ахуйн нэгжүүдэд нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	Жилдээ	ХХААХҮЯ СХЗГ	Мэргэжлийн холбоод
30	Төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг сайжруулж, бизнес эрхлэх ерөнхий нөхцөлийг сайжруулах асуудлыг судлах	Жилдээ	ХХААХҮЯ СЯ	МҮХАУТ Мэргэжлийн холбоод
Сургалт, сурталчилгаа				
31	Бизнесийн удирдлагын дадлага, үр чөлөөг хөгжүүлэх сургалтад компанийн удирдлага, менежерийг хамруулах арга хэмжээ авах	Жилдээ	ХХААХҮЯ	НХХЯ МАОЭНХ МҮХАУТ
32	Үйлдвэрийн мэргэжилтнүүдэд зориулсан технологийн сургалт явуулах	П-Ш улирал	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод
33	Шинэ технологийн нэвтрүүлэх хэлцлүүдэд явуулах, технологи нутагшуулах чиглэлээр судалгаа хийх	П-Ш улирал	ХХААХҮЯ	БСШУЯ Мэргэжлийн холбоод
34	Ажилчдад мэргэжил олгох, ажлын байран дээр мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг өргөн ашиглах боломж бүрдүүлэх	Жилдээ	НХХЯ ХХААХҮЯ ЭБЭХЯ ЗТБХБЯ	МАОЭХ БСШУЯ
35	Жижиг, дунд үйлдвэрийн /www.uldverjuulit.mn/ веб сайт ажиллуулах, цахим мэдээллийн санг бий болгох	1 улирал	ХХААХҮЯ	ЗБЭХЯ ЗТБХБЯ Мэргэжлийн холбоод

36	Үйлдвэржүүлэлтийн чиглэлээр асуудал дэвшүүлсэн төлөвмэйн цуврал нэвтрүүлэг явуулахыг дэмжих	Жилдээ	ХХААХҮЯ ЭБЭХЯ МУХАҮТ	Орон нутгийн удирдлага
37	"Монголд үйлдвэрлэл" үзэсгэлэнг уламжлал болгон зохион байгуулах Монгол Улсад үйлдвэр хөгжүүлэх, шинэ технологи нэвтрүүлэх чиглэлээр эрдэм шинжилгээний бага хурал зохион байгуулах	I улирал	ХХААХҮЯ ЭБЭХЯ	Мэргэжлийн холбоод ЭБЭХЯ ЗГБХБЯ
38		II улирал	ХХААХҮЯ ВСШҮЯ	ШУА, салбарын хүрээлэнгүүд
39	Үндэсний үйлдвэрлэлийг дэмжих үзэл санааг түгээн дэлгэрүүлэх үйл ажиллагааг Засгийн газар, яам, агентлаг болон нутгийн засаг захиргааны байгууллагууд зохион байгуулах, сурталчлан таниулах үйл ажиллагааг явуулах Үйлдвэрлэлийг дэмжих жилийн хүрээнд хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний явц, үр дүнг хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлах	II улирал	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод
40		Жилийн турш	ХХААХҮЯ	ЭБЭХЯ

Засгийн газрын 2008 оны 62 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт

"ҮЙЛДВЭРЖҮҮЛЭЛТИЙГ ДЭМЖИХ ЖИЛ"-ИЙН АЖЛЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ, ХЯНАЛТ ТАВИХ ҮҮРЭГ БҮХИЙ АЖЛЫН ХЭСГИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН

Ажлын хэсгийн ахлагч - Монгол Улсын Тэргүүн шадар сайд
 Ажлын хэсгийн орлогч - Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд
 Гишүүд - Эрдэс баялаг, эрчим хүчний сайд,
 - Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд,
 - Монгол Улсын Ерөнхий сайдын эдийн засгийн бодлогын зөвлөх,
 - Сангийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга,
 - Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга,
 - Гадаад харилцааны яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга,
 - Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга,
 - Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга,
 - Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга,
 - Монгол Улсын Тэргүүн шадар сайдын зөвлөх,
 - Стандартчилал, хэмжил зүйн газрын дарга,

- Улаанбаатар хотын ерөнхий менежер бөгөөд Захирагчийн ажлын албаны дарга,
 - Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимын дарга (тохиролцсоноор);
 - Монголын мэргэжлийн холбоодын нэгдсэн зөвлөлийн гүйцэтгэх захирал (тохиролцсоноор);
 - Монголын ноос, ноолуурын холбооны ерөнхийлөгч (тохиролцсоноор);
 - Монголын хүнсчдийн холбооны тэргүүн (тохиролцсоноор);
 - Монголын махны холбооны тэргүүн (тохиролцсоноор);
 - Жижиг, дунд үйлдвэрийн нэгдсэн холбооны тэргүүн (тохиролцсоноор);
 - Монголын арьс, шир үйлдвэрлэлийн холбооны дэд тэргүүн (тохиролцсоноор);
 - Монголын хоршоодын нэгдсэн холбооны дэд тэргүүн (тохиролцсоноор).
 Нарийн бичгийн дарга - Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны хөнгөн үйлдвэрийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын дарга

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2008 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр

Дугаар 72

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Ахмад настны нийгмийн хамгааллын тухай хуулийн 5.2. "Дайнд оролцсон ахмад настнуудын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2008 оны 170 дугаар зарлигийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Дайнд оролцсон ахмад дайчинд олгох орон сууц, эсхүл түүнтэй дүйцэхүйц хэмжээний мөнгөн тусламжийн хэмжээг 35.0 (гучин таван) сая төгрөг байхаар тогтоосугай.

2. "Дайнд оролцсон ахмад дайчинд орон сууц эсхүл түүнтэй дүйцэхүйц хэмжээний мөнгөн тусламж олгох журам"-ыг хэвсгалтын ёсоор баталсугай.

3. Дээрх журмын дагуу хүсэлт гаргасан ахмад дайчныг орон сууцаар хангах, мөнгөн тусламж олгох арга хэмжээ авахыг Зам, тээвэр, барилга, хот

байгуулалтын сайд Х.Баттулга, Нийгмийн хамгаалал хөдөлмөрийн сайд Т.Ганди, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

4. Дайнд оролцсон ахмад дайчинд орон сууц эсхүл түүнтэй дүйцэхүйц хэмжээний мөнгөн тусламж олгоход шаардагдах хөрөнгийг жил бүр улсын төсвө тусган санхүүжүүлж бийхыг Сангийн сайд С.Баярцогт Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баттулга Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд Т.Ганди нар даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАЯР

НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ,
ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД

Т.ГАНДИ

ДАЙНД ОРОЛЦСОН АХМАД ДАЙЧИНД ОРОН СУУЦ, ЭСХҮЛ ТҮҮНТЭЙ ДҮЙЦЭХҮЙЦ ХЭМЖЭЭНИЙ МӨНГӨН ТУСЛАМЖ ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Дайнд оролцсон ахмад дайчинд орон сууц, эсхүл түүнтэй дүйцэхүйц хэмжээний мөнгөн тусламж (цаашид "орон сууц, мөнгөн тусламж" гэх) нэг удаа олгоход энэхүү журмыг баримтална.

1.2. Орон сууц, мөнгөн тусламжийг дор дурдсан ахмад дайчинд олгоно:

1.2.1. 1939 оны Халхын голын байлдаан, 1945 оны чөлөөлөх дайн, улсын баруун хил дээр 1940-1948 онд болсон зэвсэгт тулгаралтад биечлэн оролцсон.

1.2.2. энэ журмын 1.2.1-д заасан байлдаан, дайн, зэвсэгт тулгаралтын үед байлдааны талбарт болон дайсны шууд хөнөөлийн дор байсан, эсхүл улсын хил давж хилийн цаана тусгай үүрэг даалгавар биелүүлж явсан.

1.2.3. Монгол Улсын харьяат, одоо амьд сэрүүн байгаа, өмнө нь улсаас орон сууц авч байгаагүй.

1.3. Дайнд оролцсон ахмад дайчин нь орон сууц, мөнгөн тусламж авах хүсэлт гаргахдаа дараахь бичиг баримтыг бүрдүүлж оршин суугаа аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст ирүүлнэ:

1.3.1. орон сууц, мөнгөн тусламжийн аль нэгийг авахыг хүссэн өргөдөл.

1.3.2. "Байлдаанд оролцогчдын үнэмлэх", хуулбарын хамт.

1.3.3. "Байлдаанд оролцогчдын үнэмлэх"-ийг үрэгдүүлэн дахин авсан тохиолдолд архивын тавлагаа, хуулбарын хамт.

1.3.4. ахмад дайчинд улирал бүр олгож байгаа тэтгэмжийн дэвтэр, хуулбарын хамт.

1.3.5. сум, хорооны Засаг даргын годорхойлолт.

1.3.6. иргэний үнэмлэх, хуулбарын хамт.

1.3.7. өмнө нь улсаас орон сууц авч байгаагүй талаар холбогдох байгууллагын годорхойлолт.

1.3.8. Орон сууц авах тохиолдолд байрны нийн нэхэмжлэл.

1.4. Ахмад дайчинд орон сууц, мөнгөн тусламж олгох дарааллыг дайн, байлдаанд оролцсон байдлаар нь дор дурдсанаар тогтооно:

1.4.1. 1939 оны Халхын голын байлдаан, 1945 оны чөлөөлөх дайн оролцсон.

1.4.2. 1939 оны Халхын голын байлдаанд оролцсон.

1.4.3. 1945 оны чөлөөлөх дайн оролцсон.

1.4.4. улсын баруун хил дээр 1940-1948 онд орсон зэвсэгт тулгаралтад оролцсон.

1.5. Ахмад дайчинд орон сууц, мөнгөн тусламж олгох дараалал тогтоохдоо тухайн ахмад дайчны аймаг, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт ирүүлсэн орон сууц хүссэн өргөдлийн бүртгэлийн дарааллыг харгалзана. Ийнхүү дараалал тогтооход ганц бие, харж хандах үр хүүхэд, төрөл садангүй, орон гэргүй, байнгын хэвтэрт бусдын асааргаанд байгаа ахмад дайчныг онцгойлон авч үзнэ.

Хоёр. Дайнд оролцсон ахмад дайчинд орон сууц, мөнгөн тусламж олгох асуудлыг шийдвэрлэх

2.1. Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад дор дурдсан материалыг холбогдох байгууллагаас албан ёсоор ирүүлнэ:

2.1.1. Ахмад дайчны орон сууц хүсч аймаг, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт өгсөн өргөдлийн дараалал.

2.1.2. Батлан хамгаалах яам, Монголын ахмадын холбоо, Дайнд оролцогчдын монголын хорооноос энэ журмын 1.2-т заасан нөхцөл, болзлыг хангасан ахмад дайчдын нэрсийн жагсаалт.

2.2. Аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс нь орон сууц, мөнгөн тусламж авах хүсэлт гаргасан ахмад дайчны энэхүү журмын 1.3-т заасны дагуу бүрдүүлсэн бичиг баримтыг нягтлан шалгаж, тухайн оны I улиралд багтаан хөдөлмөр, халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

2.3. Хөдөлмөр, халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтсээс ирүүлсэн материалыг улсын хэмжээнд нэгтгэж "Ахмад дайчинд орон сууц, мөнгөн тусламж олгох дарааллыг тогтоох талаар санал гаргах үүрэг бүхий ажлын хэсэг" (цаашид "ажлын хэсэг" гэх)-т хүргүүлнэ.

2.4. Энэхүү журмын 2.3-т заасан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд батална. Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам, Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын яам, Сангийн яам, Батлан хамгаалах яам, Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, Дайнд оролцогчдын монголын хороо, ахмадын байгууллагын төлөөллийг оролцуулна.

2.5. Ажлын хэсэг нь ахмад дайчинд орон сууц, мөнгөн тусламж олгохоор тухайн жилийн улсын төсөвт тусгасан хөрөнгийн хэмжээнд багтаан орон сууц, мөнгөн тусламж олгох ахмад дайчны дарааллыг тогтоож саналаа Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдад танилцуулаа.

2.6. Ажлын хэсгийн саналыг үндэслэн тухайн жилд орон сууц, мөнгөн тусламж олгох ахмад дайчны нэрсийг Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын тушаалаар баталж, аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст хүргүүлнэ.

2.7. Орон сууц авах хүсэлт гаргасан ахмад дайчныг орон сууцаар хангах арга хэмжээг Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалт, Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам хамтран зохион байгуулаа.

2.8. Аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс нь мөнгөн тусламж авах хүсэлт гаргасан ахмад дайчны мөнгийг банкаар дамжуулан олгоно. Хүсэлтээ гаргасан тохиолдолд мөнгөн тусламжийг тухайн ахмад дайчны хадгаламжийн дансанд шилжүүлж болно.

2.9. Ахмад дайчинд улирал бүр олгож байгаа тэтгэмжийн дэвтрийн арын хуудасны "Тусгай тэмдэглэл" гэсэн хэсэгт орон сууц, мөнгөн тусламжийг олгосон тухай тэмдэглэлийг үйлчлүүлдэгч банкны ажилтнаар хийлгүүлж баталгаажуулах асуудлыг аймаг, дүүргийн

Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс хариуцан зохион байгуулаа.

Гурав Бусад зүйл

3.1. "Дайнд оролцсон ахмад настнуудын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2008 оны 170 дугаар зарлиг гарснаас хойшхи хугацаанд нас барсан ахмад дайчны эхнэр, нөхөр, хууль ёсны өв залгамжлагчид орон сууц, мөнгөн тусламжийг олгож болно.

3.2. Хуурамч баримт бичиг бүрдүүлж энэхүү журамд заасан орон сууц, мөнгөн тусламж авсан гэм буруутай этгээд болон дээрх үйлдлийг хийх нөхцөл бололцоогор хангасан албан тушаалтанд хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлтэй, олгогдсон тусламжийг нөхөн төлүүлнэ.

3.3. Аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс нь энэхүү журамд заасан орон сууц, мөнгөн тусламж олгосон тухай мэдээ, тайланг хагас бүтэн жилээр гаргаж хөдөлмөр, халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь уг мэдээ, тайланг улсын хэмжээнд нэгтгэн Сангийн яам, Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яаманд тус тус ирүүлж байна.

3.4. Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 16.1.1-д заасныг үндэслэн ахмад дайчинд олгож байгаа мөнгөн тусламжийг орлогын албан татвараас чөлөөлнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2009 оны 01 дүгээр сарын 07-ны өдөр

Дугаар 01

Улаанбаатар хот

Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө батлах тухай

Улсын Их Хурлын 2008 оны 35 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. "Монгол Улсын Засгийн газрын 2008-2012 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө"-г хавсралтын ёсоор баталсугай.

2. Төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээг хугацаанд нь шуурхай хэрэгжүүлж, хяналт тавьж ажиллан, хэрэгжилтийн явцад жил бүрийн 6, 12 дугаар сарын байдлаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүнг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт ирүүлж байхыг Засгийн газрын гишүүд, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

3. Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2.5.12-т гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг татах зорилгоор 2009 онд багтаан

зарлахаар заясан 200.0 сая ам.доллараас багагүй хөрөнгө шаардагдах төслүүдийг боловсруулж энэ оны 2 дугаар сард Засгийн газарт танилцуулахыг Сангийн сайд С.Баярцогт, Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баттулга, Эрдэс баялаг, эрчим хүчний сайд Д.Зоригт, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Т.Бадамжунай, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд Л.Гансүх, Үндэсний хөгжил, шинэтгэлийн хорооны дарга нарт даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

С.БАЯР

**МОНГОЛ УЛСЫН САЙД
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА**

Б.ДОЛГО

№	Зорилтын дугаар	Зорилт	Арга хэмжээний дугаар	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Хэрэгжүүлэх байгууллага		
						Үндсэн байгууллага	Хамтран хэрэгжүүлэх байгууллага	Орон нутгийн оролцоо
<p>НЭГ. ХҮН АМ НИЙГМИЙН ЗОХИСТОЙ БОДЛОГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭЭР ИРГЭДИЙН АМЬДРАЛЫН ЦАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ ЗОРИЛТ</p>								
<p>Гэр бүлийг дэмжин тэтгэх, хүн амын дундаж орлоготой хэсгийг нэмэгдүүлэх, хүн амыг эрүүл, боловсролтой, амилтай орлоготой байх нөхцөл бүрдүүлэх онгоцтой бодлого хэрэгжүүлсний үндсэн дээр хүний хөгжил, хүн амын өсөлтийг хангах нийгмийн таатай орчныг бүрдүүлж, иргэдийнхээ амьдралын чанарыг сайжруулах</p>								
<p>1.1. Эрүүл мэндийн бодлого</p>								
1	1.1.1	Эрүүл ахь төрөх хэв маяг, эрүүл мэндээ хамгаалах зөв зан үйлийг төлөвшүүлж, хүн амын өвчлөл, нас баралтыг бууруулж, дундаж наслалтыг уртасгана.	1	Нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөг, санхүүжилтийн механизмыг төв болон орон нутгийн түвшинд онгоцтой болгоно.	2008-2012	ЭМЯ	Эрүүл мэндийг дэмжих сан	Аймаг, нийслэлийн ЗДТ
			2	Ариун, согууруулах үндэвэний онгоцтой албан татварын болон эмийн импортын татварын 2 хувьтай тэнцэх хөрөнгийг Эрүүл мэндийг дэмжих санд төвлөрүүлэх хууль эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2010-2011	ЭМЯ	Эрүүл мэндийг дэмжих сан	Аймаг, нийслэлийн ЗДТ
			3	Дотоодын эрүүл мэндийн байгууллагын удирдамжийн дагуу эрүүл хот, дүүрэг, сум, баг, ажлын байр, сургууль бий болгох үндэсний хэмжээний хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	2008-2010	ЭМЯ	ЭТӨХБЯ, ДЭМБ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТ

2	1.1.2	1	Бага насны хүүхдийг хоол тэжээлийн аргаар дутагдаас сэргийлэх зорилгоор олон найрлагат бэлдмэлээр хангах арга хэмжээг үе шаттайгаар авч хэрэгжүүлнэ.	2010-2012	ЭМЯ	НХХЯ, ХХАА ХҮЯ	ОУ-ын ТББ
		2	Нийгмийн эрүүл мэндийн хүрээлэнгийн дэргэдэх Шим тэжээл, хоол судлалын үндэсний лабораторийн чадавхийг бэхжүүлнэ.	2008-2012	ЭМЯ	ХХАА ХҮЯ	ТББ
	3	Хүн амын эрүүл мэндийг дэмжих зохистой хооллолтын талаар мэдлэг хандлагыг өөрчлөх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулна.	Хүн амын эрүүл мэндийг дэмжих зохистой хооллолтын талаар мэдлэг хандлагыг өөрчлөх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулна.	2008-2012	ЭМЯ	НЭМХ	
	4	Эрүүл болон эмчилгээний хоолны цуврал цэс, жор боловсруулж, эмнэлгийн эмчилгээний хоолны нэр төрөл, чанарыг нэмэгдүүлнэ.	Эрүүл болон эмчилгээний хоолны цуврал цэс, жор боловсруулж, эмнэлгийн эмчилгээний хоолны нэр төрөл, чанарыг нэмэгдүүлнэ.	2008-2012	ЭМЯ	ХХАА ХҮЯ, МХЕГ, СХЗГ	
	5	Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, биофармац, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн, хүнс, гоо сайоны бүтээгдэхүүний чанарын баталгаажилт, зохицуулалтын механизмзыг оновчтой болгоно.	Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, биофармац, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн, хүнс, гоо сайоны бүтээгдэхүүний чанарын баталгаажилт, зохицуулалтын механизмзыг оновчтой болгоно.	2008-2012	ЭМЯ	СЯ	
3	1.1.3	1	Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд эрхийн бичгийн системийг нэвтрүүлэх асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	2008-2012	ЭМЯ	СЯ	
		2	Урьдчилан сэргийлэх зарчмыг баримталж, иргэн бүрийг жилд нэг удаа эмнэлгийн иж бүрэн, цогц үзлэг, оношлогоонд хамруулна.	2008-2012	ЭМЯ	НХХЯ	
4	1.1.4	1	Төлбөрийн чадваргүй, амьжиргааны доод түвшингээс доогуур орлоготой иргэдэд төрөлгөсөн нарийн мэргэжлийн эмнэлгийн тусламжийг үнэ төлбөргүй авах эрхийн бичиг олгох үр дүнтэй механизмыг судалж шийдвэрлэнэ.	2008-2012	ЭМЯ	НХХЯ	Айм аг, нийс лэли йн ЗДТТ
		2	Амьжиргааны баталгаажих доогуур иргэдэд орлоготой төрөлгөсөн нарийн мэргэжлийн эмнэлгийн тусламжийг үнэ төлбөргүй авах эрхийн бичиг олгоно.	2008-2012	ЭМЯ	НХХЯ	

5	1.1.5	Эрүүл мэндийн салбарын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, оролцоог багасгах зорилгоор хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүргэмж, сайжруулахад хэвшлийн мэргэжлийн эмнэлгийн оролцоог дэмжинэ. Энэ зорилтын хүрээнд эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтэд хувийн даатгалын тогтолцоог нэвтрүүлэх, хэлбэрийг үл харгалзан эмнэлгүүдийг үйлчилгээнд хамруулна.	1	Эрүүл мэндийн салбарын эрх зүй, санхүүгийн зохицуулалтын механизмыг боловсронгуй болгоно.	2008-2012	ЭМЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	Хувийн эрүүл мэндийн байгууллагын төлөөлөл
		2	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн байгууллага болон хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлэх оновчтой механизмыг бүрдүүлнэ.	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн байгууллага болон хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлэх оновчтой механизмыг бүрдүүлнэ.	2008-2012	ЭМЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	
		3	Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар хувийн эрүүл мэндийн даатгалын эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгон, эрүүл мэндийн байгууллагуудын "Эрүүл мэндийн даатгалын сан"-гаас жигд санхүүжих нөхцөлийг судлан шийдвэрлэнэ.	Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар хувийн эрүүл мэндийн даатгалын эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгон, эрүүл мэндийн байгууллагуудын "Эрүүл мэндийн даатгалын сан"-гаас жигд санхүүжих нөхцөлийг судлан шийдвэрлэнэ.	2008-2012	ЭМЯ	НХХЯ, ХЗДХЯ	
6	1.1.6	Эрүүл мэндийн удирдлага, менежмент, эмчилгээний хангалтын тогтолцоог боловсронгуй болгон бэхжүүлнэ.	1	Мянганы хөгжлийн суурилсан Үндэсний хөгжлийн цогц бодлогын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор үндэсний эрүүл мэндийн бодлогын баримт бичиг болох "Эрүүл мэнд" хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	2008-2010	ЭМЯ		ОУБ
		2	Эрүүл мэндийн салбарт гадаад орон, хандиалагч байгууллагаас үзүүлж байгаа зээл, тусламжийн зарцуулалтыг үр өгөөжтэй болгох зорилгоор олон улсын хэмжээнд хүтээн зөвшөөрөгдсөн "салбарын хэмжээний хандлага" арга барилыг удирдлагын тогтолцоонд хэрэгжүүлнэ.	Эрүүл мэндийн салбарт гадаад орон, хандиалагч байгууллагаас үзүүлж байгаа зээл, тусламжийн зарцуулалтыг үр өгөөжтэй болгох зорилгоор олон улсын хэмжээнд хүтээн зөвшөөрөгдсөн "салбарын хэмжээний хандлага" арга барилыг удирдлагын тогтолцоонд хэрэгжүүлнэ.	2008-2012	ЭМЯ		ОУБ
		3	Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагын (төрөлжсөн мэргэжлийн, аймаг, дүүрэг, сумын болон өрхийн эм-олгийн) үйл ажиллагааны стандартыг шинэчилнэ.	Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагын (төрөлжсөн мэргэжлийн, аймаг, дүүрэг, сумын болон өрхийн эм-олгийн) үйл ажиллагааны стандартыг шинэчилнэ.	2008-2012	ЭМЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	

			2008-2012	ЭМЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
4 Нийслэл дэх эрүүл мэндийн байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгож дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийг олон улсын стандартад нийцүүлэн хөгжүүлэв.					
5 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын дотоод хяналтын тогтолцоог хөгжүүлж, эрүүл мэндийн байгууллага болон амилтад үзүүлж байгаа урамшууллын хөшүүргийг боловсронгуй болгоно.			2008-2012	ЭМЯ	
6 Эрүүл мэндийн тусай бэлч хууль болон холбогдох бусад хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.			2008-2010	ЭМЯ	ХЗДХЯ
7 Эрүүл мэндийн салбарт хэвлэлийн нэгдмэл байдлыг хангах хөлөгбөрийг батлуулан хэрэгжүүлж эсэлнэ.			2009-2012	ЭМЯ	СХЗГ
8 Төрийн тусгай албан хаагчдын нэгдсэн эмнэлгийн цогцолбор барих асуудлыг шийдвэрлэх, хууль сахиулах байгууллагад амиллагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, өөртөөс урьдчилан сэргийлэх аяныг стандартын түвшинд хүргэнэ.			2009-2012	ХЗДХЯ	ЭМЯ

8	1.1.8	<p>Хүрээлэн буй орчны бохирдол, байгалийн болон хүний үйл ажиллагаанаас үлдэн гарах гамшиг, нийтийг хамарсан өвчлөл, хордлого, гэнэтийн аюул ослын үед тусламж үйлчилгээг боловсронгуй болгож, авах арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулах нөөц, чадавхийг бэхжүүлнэ.</p>	1	<p>Нийтийг хамарсан өвчлөл, гэнэтийн аюул ослын улмаас эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт сэрэмжлүүлэх, эмчлэх, нөхөн сэргээх, хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээний цогц төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.</p>	2008-2012	ЗМЯ	
	2		2	<p>Хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх химийн болон бусад хордлогын тэмдэгт, орчны эрүүл мэндийн нөлөөллийн үнэмлээ, судалгаа, лабораторийн чадавхийг сайжруулна.</p>	2008-2012	ЗМЯ	БОАЖЯ
	3		3	<p>Гамшиг, нийтийг хамарсан өвчлөл, гэнэтийн аюул осл, хордлогын үед шаардагдах эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, цус, цусан бүтээгдэхүүний нөөцийг Эрүүл мэндийн улсын албаны дэргэд бий болгоно.</p>	2008-2012	ЗМЯ	ОБЕГ
	4		4	<p>Эрүүл мэндийн байгууллагын хөгжлийн менежментийг сайжруулж, байгаль орчинд ээлтэй технологийг нэвтрүүлэх чиглэлээр төрийн болон хувийн хэвшлийн түншлэлийн үр дүнтэй механизмыг бүрдүүлнэ.</p>	2008-2012	ЗМЯ	БОАЖЯ
	5		5	<p>Албан болон албан бус салбарт хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл аюул арга хэмжээг өргөжүүлэн хөгжүүлнэ.</p>	2008-2012	ЗМЯ	МХЕГ
9	1.1.9	<p>Шинэ болон дахин сэргэж буй халдварт өвчнийг сэргийлэх, эрт сэрэмжлүүлэх, хариу арга хэмжээ авах өнөөгийн тогтолцоог бэхжүүлж, аймаг, дүүргийн түвшинд өргөжүүлнэ.</p>	1	<p>Шинэ болон дахин сэргэж буй халдварт өвчнийг лабораторийн шинжилгээнд үндэслэн тэмдэг тогтолцоог үндэсний түвшинд бэхжүүлэх арга хэмжээ авна.</p>	2008-2012	ЗМЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
	2		2	<p>Улаан бүрхэн өвчнийг эрс бууруулах, улмаар устгах зорилгоор улаан бүрхэн, гахайн хавдар, улаануудын хавсарсан вацрын дараглаажуулалтад нэвтрүүлнэ.</p>	2009-2012	ЗМЯ	
	3		3	<p>Эрсдэлт бүлгийн хүүхдүүдийг гелатин А-гийн вацанд хамруулах асуудлыг судлан хэрэгжүүлнэ.</p>	2008-2012	ЗМЯ	
	4		4	<p>Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх үндэсний хөтөлбөр-ийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэмлээ хийж, шинэчлэн боловсруулна.</p>	2008-2012	ЗМЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

11	аймгт орчин үеийн эмчилгээ, оношлогооны төвийг байгуулах Хүн амын эрүүл мэндийн мэдээллийн цахим сан байгуулах. Эмнэлгийн цахим сүлжээ, алсын зайн оношлогоо, эмчилгээг өргөжүүлэн, иргэн бүрт эрүүл мэндийн үйлчилгээг шаардлагагай түвшинд үзүүлэх бололцоог хангах зорилгоор анагаах ухааны орчин үеийн ололтод тулгуурласан төрөлхөн мэргэжлийн төвүүдийг хөгжүүлж, өвчний эрт оношлох, эмлэх, нөхөн сэргээх чадварыг дээшлүүлнэ.	1 Гурвадуг шатлалын тусламжийг үндэрсний төвийн зохион байгуулалтаар төрөлжүүлэн хөгжүүлж, төрөлхөн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээний хүний нөөцийн чадавгийг бэхжүүлэх болон техникийн, технологийг сайжруулах зорилгоор "Эмнэлгийг хөгжүүлэх үндэрсний хөтөлбөр"-ийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ. 2 Алсын зайн оношлогооны сүлжээг өргөжүүлж, бүх аймгийн нэгдсэн эмнэлгийг хамруулна.	2006-2012 2009-2012 2011-2012	ЭМЯ ЭМЯ ЭМЯ	Аймаг, нийслэлийн ЭДТГ
12	Эмнэлгийн яаралтай тусламжийн тогтолцоог шинэчлэн, түргэн тусламжийн үндэрсний сүлжээ байгуулж, хөдөө орон нутаг, алслагдсан хүн амд үзүүлэх түргэн тусламжийн үйлчилгээг сайжруулна.	3 Эрүүл мэндийн байгууллагуудыг цахим сүлжээгээр холбож, төрөлхөн мэргэжлийн эмчнэлгүүдэд эмнэлгийн дотоод сүлжээг бий болгож, өвчний цахим бүртгэл, цахим түүхтэй болгоно. 4 Иргэний эрүүл мэндийн болон эмнэлгийн цахим мэдээний нэгдсэн санг бий болгон, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний шатлал, хэлбэр, чанартай уялдуулан иргэн бүрт зориулсан цахим калтгар төлбөр хийх аргыг нэвтрүүлнэ.	2008-2012 2012 2008-2012	ЭМЯ ЭМЯ ЭМЯ	МЦХХТ МЦХХТ
	Эрүүл мэндийн байгуулалтын яаралтай тусламжийн тогтолцоог шинэчлэн, түргэн тусламжийн үндэрсний сүлжээ байгуулж, хөдөө орон нутаг, алслагдсан хүн амд үзүүлэх түргэн тусламжийн үйлчилгээг сайжруулна.	5 Эрүүл мэндийн байгуулалтын яаралтай тусламжийн тасаг, нэгжийг шаардлагагай тоног төхөөрөмжөөр хангана. 6 Яаралтай болон түргэн тусламжийн үйлчилгээг стандарт, удирдамжаар хангаж хэрэгжүүлнэ.	2008-2012 2009-2012 2008-2012	ЭМЯ ЭМЯ ЭМЯ	СХЗГ СХЗГ

13	1.1.13 "Эрүүл эхэс эрүүл хүүхэд" зарчмыг эмчлэлийн тусламж, үйлчилгээний бүх шатанд хэрэгжүүлж, эх, хүүхдийн өвчлөл, эндэгдлийг туншгай бууруулна.	1 Хүн амын өвчллийг дамиах бодлолын хүрээнд эх, хүүхдэд үзүүлэх тусламж, үйлчилгээг төрөлжүүлэн хөгжүүлж, эмчлэлийн мэргэжилтний ур чадварыг сайжруулж, орчин үеийн оношлогоо, эмчилгээний тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2008-2012	ЭМЯ					Глобаль сан
2		Ажлын нэгдсэн эмчлэлийн дэргэд төрөх, хүүхдийн тасгийн тоног төхөөрөмжийг сайжруулж, хэрэгцээг хангалзан шаардлагатай тохиолдолд төрөх газар болон хүүхдийн эмчлэлийг шинээр барьж, перинатологийн төв байгуулна.	2008-2012	ЭМЯ	Аймгийн ЗДТГ				
3		Өсөөр насны өхид, жирэмсэн эмэгтэйнүүд, ураг, няраа болон хүүхдийн эрүүл мэндийн тусламжийн нэгдмэл байдлыг хангах зорилгоор нэг цэрийн цэц үйлчилгээг эрүүл мэндийн байгууллагуудад нэвтрүүлнэ.	2009-2012	ЭМЯ	НУБХАС, ДЭМБ				
4		Жирэмсэн эмэгтэйнүүд болон 5 хуртлах насны хүүхдийн эмчилгээний эмийн зардалыг төсвөөс санхүүжүүлэх хууль зох зүйн орчныг оновчтой болгож, иргэдэд урчак санхүүгийн дарамлыг бууруулна.	2009-2012	ЭМЯ	НХХЯ				
5		Анхам шатны тусламж, үйлчилгээнд нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, ХДХВ/ДОХ, бэлгийн замаар дамжих халдварыг оношлох, эмчлэх тусламж үйлчилгээг уялдуулж, энэ чиглэлээр аялгаж уявны сургуулиудын сургалтын хөтөлбөрийг боловсронгуй болгон, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2008-2012	ЭМЯ	БСШЯ				
6		Эрүүл мэндийн байгууллага болон өрөнхий боловсролын сургуулийн дэргэдэх хүүхдийн шалдны эмчилгээний кабинетийн тоог нэмэгдүүлэн, боловсон хүчин болон тоног төхөөрөмжийн хангалтыг сайжруулна.	2008-2012	ЭМЯ	БСШЯ				ОУ-ын ТӨБ

	Тусламж, үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	ЭЙБӨ ТББ
2	Нийгэм, хамт олонд тулгуурласан эрүүл мэндийн нэгэн сэргээх тусламж, үйлчилгээг төрийн болон төрийн бус байгууллагын оролцоогоор өргөжүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	ЭЙБӨ ТББ
3	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд ээлтэй орчин бүрдүүлж, эрүүл мэндийн байгууллагад үйлчилгээ үзүүлэх өрөө, байрыг тэдгээрийн шаардлагад нийцүүлэн засч, тохижуулна.	ЭМЯ	2008-2012	
4	Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд тусламж, үйлчилгээ, зөвлөгөө өгөх үр чадвар бүхий эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг бэлтгэнэ.	ЭМЯ	2008-2012	
5	Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд эрүүл мэндийн даатгалын сангаас хөнгөлөлттэй үнээр олгох эмийн нэр төрөл, хөнгөлөлт үзүүлэх хувь хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	НХХЯ
1	Эм, эмийн түүхий эд, биологийн идэвхт бодасын чанарыг баталгаажуулах сорилын лаборатори болон МХЕГ-ын Нэгдсэн төв лабораторийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэн бэхжүүлэх замаар эмийн хангамж, хяналтыг сайжруулж, эм, биологид мал, эмнэлгийн хэрэгсэлд чанарын баталгаажилт, лавлагаа хийх чадвар хийг бэхжүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	МХЕГ, СХЗГ
2	Эмийн үйлдвэрлэлийн стандартыг (GMP) дотоодын эмийн үйлдвэрүүдэд мөрдүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	СХЗГ
3	Хүн амыг чанарын баталгаатай, аюулгүй эмээр хангах, хуурамч эм, биологид эмийн зах зээлийг хагасруулах зорилгоор "Хуурамч эмийг устгах үндэсний стратеги"-ийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	МХЕГ, СХЗГ, ДЭМБ
4	Эмнэлгийн дотоод эмийн сангийн үйл ажиллагааг шинэчлэн зохион байгуулж, чанартай эм худалдан авах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	
5	Эмийг сурталчлахад баримтлах ёс зүйн хэм хэмжээг мөрдүүлж, эмийг жороор олгох, иргэдэд сургалт, сурталчилгаа хийх замаар зохиистой хэрэглээг төлөвшүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	
6	Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн эм, хэрэгслийн тогтвортой хангамжийн бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	ЭМЯ	2009-2012	НҮБХАС
7	Дархлаажуулалтын вакцин болон төрөөс төлбөрийг нь хариуцаг зарим нэрийн эм, тонг төхөөрөмжийг олон улсын байгууллагын шуугамаар болон үйлдвэрлэгчээс авдаг тогтолцоог бүрдүүлнэ.	ЭМЯ	2008-2012	НҮБХАС
8	Эмийн чанар, баталгаа, аюулгүй байдалыг хангах зорилгоор эмийн баталгаажуулалтыг олон улсын стандарт ISO/IEC Guide-65-ын дагуу зохион байгуулна.	ЭМЯ	2009-2012	СХЗГ
9	Эм, эмийн түүхий эдийн лабораториудад олон улсын жишгт нийцсэн менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлж, техникийг ISO/IEC 17025 стандартын шаардлагын дагуу баталгаажуулна.	ЭМЯ	2009-2012	СХЗГ

16	1.1.16	Тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжтэй нягт уялдуулан эрүүл мэндийн санхүүжилтийн тогтолцоог шинэчилж, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгоно.	1	Эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийн тогтолцоог боловсруулан хөгжүүлнэ.	2009-2012	ЭМЯ	СЯ
					2009-2010	ЭМЯ	НХХЯ
	2			Эрүүл мэндийн даатгалыг тусламж, үйлчилгээний чанартай уялдуулж, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн үйл ажиллагааг бие даалган хөгжүүлэх эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2009-2010	ЭМЯ	НХХЯ
	3			Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлж байгаа тусламж, үйлчилгээний баалыг шинэчилж, Эрүүл мэндийн байгууллагуудад төлбөр олгох хэлбэрийг боловсронгуй болгоно.	2009-2010	ЭМЯ	НХХЯ
	4			Эрүүл мэндийн салбар дахь төлбөрт үйлчилгээний эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоно.	2009-2010	ЭМЯ	НХХЯ
	5			Эмнэлгийн балаж хэрэгсэл, төндөг төхөөрөмжийн нийлүүлэлт, баталгаат засвар үйлчилгээг боловсронгуй болгох замаар оношлогооны чадавхийг сайжруулна.	2009-2012	ЭМЯ	
17	1.1.17	Эмч, эмнэлгийн ажилтны мэдлэг, ур чадварыг тасралтгүй дээшлүүлж, ёс зүй, харилцааныг өндөржүүлнэ.	1	Эрүүл мэндийн хүний нөөцийн хөгжлийн 2015 он хүртэлх бодлогыг шинэчлэн боловсруулна.	2009	ЭМЯ	
	2			Эмч, эмнэлгийн ажилтны цалин, урамшууллыг ахуйн үнэлгээ, үүрэг харилцаага, мэргэжлийн онцлогтой уялдуулан шинэчлэн тогтоно.	2009-2012	ЭМЯ	
	3			Эмч, эмнэлгийн ажилтны ёс зүй, харьцаа хандлагыг сайжруулахад чиглэсэн арга барилыг нэвтрүүлнэ.	2009-2012	ЭМЯ	
	4			Эмч, эмнэлгийн ажилчдад эерэг харьцаа, хандлагыг төлөвшүүлнэ.	2009-2012	ЭМЯ	
	5			Эмнэлгийн мэргэжилтний төлсөлтийн дараахь тасралтгүй сургалтын тогтолцоог боловсронгуй болгоно.	2009-2012	ЭМЯ	
	6			Ангарах ухааны боловсрол олгодог сургууль, эрдэм шинжилгээний байгууллага болон төрөлсөн эмчлэлүүдийн уялдаа холбоог сайжруулж, сургалт, эрдэм шинжилгээ, оношлогоо, эмчилгээний нэгдсэн	2009-2012	ЭМЯ	БСДУЯ

мөнхийн эрэл хэрэгдэнд тулгуурласан эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлыг өргөжүүлж, практик дээшлүүлнэ.	2008-2012	ЗМБЯ	шинжилгээ, судалгааны ажлын тэргүүлэх чиглэлийг Эрүүл мэндийн салбарын мастер төлөвлөгөөний стратегийн зорилготой уявдуулан тодорхойлно.
судалгааны ажлыг өргөжүүлж, практик дээшлүүлнэ.	2009-2010	ЗМБЯ	Эрдэм шинжилгээний байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтыг шинэчлэн, санхүүжилтийн тогтвортой механизмыг бүрдүүлэх замаар эрүүл мэндийн эрдэм шинжилгээ, судалгааны үндэсний нэгдсэн тогтолцоог бий болгоно.
3	2008-2012	ЗМБЯ	Эрүүл мэндийн тогтолцооны судалгааг хөгжүүлж, эрдэмтэн судлаачдын чадавхийг сайжруулж оролцоог нэмэгдүүлнэ.
4	2008-2012	ЗМБЯ	Судалгааны ажлын үр дүн, нотлоог үнэлэх, практикт нэвтрүүлэх ажлыг эрчимжүүлж, бодлого боловсруулах, шийдвэр гаргах үйл явцтай нягт уявдуулна.
19 1.1.19 Нийтийн биеийн тамир, спортыг хөгжүүлэх бодлогыг тодорхойлж, удирдлага зохион байгуулалт, судалгаа, шинжилгээ, эдийн засаг, санхүүгийн механизмыг боловсронгуй болгоно	2008-2012	ЗМБЯ	"Биеийн тамир, спортын талаар төрөөс баримтлах бодлого"-ыг боловсруулж, биеийн тамир, спортын эрчимтэй хөгжлийг хангах эрх зүйн удирдлага зохион байгуулалт, санхүүжилтийн эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.
2	2008-2012	ЗМБЯ	Биеийн тамир, спортоор кинезологийн ач холбогчдыг сурталчлах мэдээлэл, сурталчилгааны ажлыг нэгдмэл байдлаар зохион байгуулна.
3	2008-2012	ЗМБЯ	Нийтийн биеийн тамир, спортын байгууллагын барилга байгууламжийн засвар үйлчилгээ, ашиглалтыг үе шаттай сайжруулна.
4	2008-2012	ЗМБЯ	Олон улс, тив, дэлхийн чанартай тэмцэн, олимпын наадамд баг тамирчдыг бэлтгэх, амжилт гаргах нөхцөл бололцоог бүрдүүлнэ.
5	2008-2012	ЗМБЯ	Биеийн тамир, спортын ачаагаар ухааныг хөгжүүлэх, судалгаа, эрдэм шинжилгээний ажлыг өргөжүүлнэ.

20	1.1.20	БЗДХ, ХДХВ, ДОХ-ын эрхдэлгээ урьдчилан сэргийлэх, ХДХВ-ийн халдвар, ДОХ-ын тархалтыг өнөөгийн түвшинд тогтоон барина.	1	2009-2015 онд ХДХВ/ДОХ/БЗДХ-аас сэргийлэх үндэсний стратегийг шинэчлэн боловсруулж хэрэглүүлнэ.	2009	ЭМЯ	ДОХ-ын үндэсний Хороо, НҮБ-ын ДОХ-ын хөтөлбөр	
			2	ХДХВ/ДОХ/БЗДХ-аас сэргийлэх, тэмцэх харму арга хэмжээг мөнгөлөх, зохицуулах чадварыг сайжруулна.	2008-2012	ЭМЯ	ДОХ-ын үндэсний Хороо	
			3	Хяналт-шанхитга, судалгааны үр дүн, нөхцөлөөг ХДХВ/ДОХ/БЗДХ-ын эсрэг харму арга хэмжээг төлөвлөх, шийдвэр гаргахад үр дүнтэй ашиглана.	2008-2012	ЭМЯ		Аймаг, нийслэлийн ЗДТ
21	1.1.21	Нийслэлийн дүүрэг бүрт усан бассейн бүхий орчин үеийн спортын цогцлолбор барина.	1	Усан бассейны зрүүл ахуйн шаварлага, техникийн нөхцөл, үндэсний стандартыг боловсруулан мөрдүүлнэ.	2009	ЭМЯ	МХЕГ, СХЗГ, ГСМХ	
			2	Нийслэл хотын ерөхийг төлөвлөгөөтэй уялдуулан дүүрэг бүрт усан бассейн бүхий орчин үеийн спорт, спортын цогцлолбор барих ажлыг судлан шийдвэрлэнэ.	2008-2012	ЗТБХБЯ	ЭМЯ, БСШУЯ	Нийслэлийн ЗДТ
22	1.1.22	Улаанбаатарт телемедицинский төв байгуулна.	1	Шашны нэрэмжит төв эмчлэлийг түшиглэн телемедицинский сулса-төв байгуулна.	2010-2011	ЭМЯ	МШХХТ	Нийслэлийн ЗДТ
			2	Улаанбаатар хотын зрүүл мэндийн анхан, дунд шатанд өгөгдлийг цахим хэлбэрээр дамжуулах асуудлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ.	2008-2012	ЭМЯ	МШХХТ	Нийслэлийн ЗДТ

1.2. Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны бодлого

23	1.2.1	Бүх нийтийн боловсролыг хөгжүүлэх, үндэсний боловсролыг олон улсын түвшинд өргүүлэн төлөвлөх, төлөвлөх, "Боловсрол" үндэсний хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлж, оюунсан, бүтээлч, чадвартай хүмүүсийг байнга нэмэгдүүлнэ.	1 Бага, дунд боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ. 2 Мэргэжлийн сургалт, төмөрний боловсролын тухай хуулийг батлуулж мөрдүүлнэ. 3 Монгол Улсын мөнгөний хөдөлгөөний зөрлөгт суурилсан Үндэсний хөдөлгөөний цэвэр бодлогыг хэрэгжүүлэх зорилгоор "Боловсрол" үндэсний хөтөлбөр боловсруулан батлуулж хэрэгжүүлнэ.	2009 БСШУЯ 2009 БСШУЯ 2009-2012 БСШУЯ			
24	1.2.2	Баг бүрт гэр цацаргаг байгуулах, хувьцаагт сургалтын төрөл хэлбэрийг олшруулах замаар сургуулийн өмнөх боловсролын хажвран сургалтыг 2012 он гэхэд 70 хувьд хүргэнэ.	1 Баг бүрт гэр цацаргаг байгуулж, хувийн хэвшлийн цацаргаг байгуулааг дэмжэн сургуулийн өмнөх боловсролын хажвран сургалтыг нэмэгдүүлнэ. 2 Өмчийн хэлбэр үл хадгалсан цацаргалын ног хүүхдэд ногдох норматив зардлыг олгоно. 3 Төрийн өмчийн цацаргалын хүүхдийн хоолны зардлыг төрөөс бүрэн хариуцна. 4 Цацаргалыг тогтлоом нэвддэг, тэнэг төлөвчлөвч хангах хүүхдэд залтай орчин бүрдүүлнэ. 5 Цацаргалын барилга барих, өргөтгөх, засварлах, замаар хүчин чадлыг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012 БСШУЯ НМБХАС ЗДТГ 2008-2012 БСШУЯ ЗДТГ 2009-2012 БСШУЯ 2010-2012 БСШУЯ НМБХАС ЗДТГ 2009-2012 БСШУЯ Дэглэйн зөн ТББ ЗДТГ	Дэглэйн зөн ТББ	Дэглэйн зөн ТББ, Сайн дурынхан	

25	1.2.3 Ерөнхий боловсролын сургуулийг 12 жилийн сургалтын тогтолцоонд шилжүүлж, боловсролын хүртээмж, чанарыг дээшлүүлэх	1 Хүүхэд, залуучуудыг хүмүүжлэг, эхэрэнгүй, эх оронч үзэлтэй болгон төлөвшүүлэх, нийгэмжүүлэх зорилгоор бага, дунд, мэргэжлийн боловсролын стандартаг, сургалтын хөтөлбөрийг боловсронгуй болгож хэрэгжүүлэх.	2009-2012	БШУЯ	Боловсролын хүрээлэн	Эрдэмтэд, судлаачид
2		2 Ерөнхий боловсролын сургуулийг 12 жилийн тогтолцоонд шилжүүлэх графын дотор 3-12 дугаар ангийн сургалтын хөтөлбөрүүдийг боловсруулан тохируулыг үнэлж, сургалтад мөрдүүлэх.	2009-2012	БШУЯ	Боловсролын хүрээлэн	
3		3 Сургуулийн өмнөх болон бага, дунд боловсролын чанарын үнэлгээг хөндлөнгөөс тогтоох тогтолцрог бий болгоно.	2009-2010	БШУЯ	Боловсролын хүрээлэн	
4		4 Ерөнхий боловсролын сургуулийг хөгжим, биеийн тамирын хичээлийн хэрэгжлэг дүүрсээр үе шаттай хангана.	2009-2012	БШУЯ		
5		5 Бага боловсролын хамран сургалтыг 95.0 хувьд хүргэнэ.	2009-2012	БШУЯ	Бүх шалны ЭДТТ	ТББ
6		6 Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд зориулсан сургалтын орчныг сайжруулж, тусгай хэрэгжлэгдүүмий хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	БШУЯ		
26	1.2.4 Ерөнхий боловсролын сургуулийг мэргэжлийн багшаар бүрэн хангаж, тэдний мэргэшлийг дээшлүүлнэ.	1 Багшийн хөгжлийн ордон барина. 2 Жил бүр ерөнхий боловсролын сургуулийн 100 багшийг гадаадад мэргэжил дээшлүүлэх, туршлага судлах сургалтад хамруулна. 3 Гадаадын сайн дурын ангил хэлний багшийн тоог нэмэгдүүлэхийн зэрэгээр англи хэлний багш болгож, мэргэжил дээшлүүлэхэд зориулсан хөрөнгө оруулалтыг өсгөнэ.	2011-2012 2009-2012	БШУЯ БШУЯ	НМБ-ын сангууд	БХХ, БНБҮДТХС
			2009-2012	БШУЯ		Сайн дурынхан

БХХ, БНБҮДТХС		БХХ, БНБҮДТХС
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

4 Үйлдвэр, боловсролын байгууллагын үйлдвэр, ажлын үр чадварыг тасралтгүй дээшлүүлэх үндэсний тогтолцоог шинэчилж, мэдээллийн технологийг, зайны сургалтын дээшилтэт хэлбэрийг ашиглаана.

5 Багшийн мэргэжлийн үнэлэмж, нэр хүндийг дээшлүүлж, багш, боловсролын байгууллагын удирдах ажилтны цалин, хангамжийг нэмэгдүүлнэ.

6 Багш, ажилтнууд сургууль дээрээ мэргэшил дээшлүүлэх, бүтээлчээр ажиллах нөхцөл бүрдүүлэхэд шаардлагатай орчны стандарт боловсруулж, төрийн өмчийн бүх сургуулийн багш нарын өрөө, ажлын байрыг стандартын шаардлагын дагуу тоноглоно.

1 Хүн амын бичиг үсэг тайлагдалтын түвшинг ахиулна.

2 Ерөнхий боловсролын сургуулиас завсардсан сурагчдад албан бус боловсрол, дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтаар боловсрол нөхөн олгоно.

3 Албан бус боловсролын бүтэц, сөнүүжилтийн тогтолцоог боловсруулж болгоно.

1 Сурах бичиг хангамжийн эрх зүйн орчныг боловсруулж болгоно.

2 Сурах бичиг хангамжийн тогтолцоог боловсруулж болгоно.

3 Төрөөс ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдыг сурах бичгээр хангах график, төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулна.

29	1.2.7 "Удийн цаг" хөтөлбөрийг үргэлжлүүлж, "Удийн хоол" хөтөлбөр болгон өргөжүүлнэ.	1	"Удийн хоол" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан сургуулийн хоолны газар, дотуур байрны гал тогоог зориулалтын тоног төхөөрөмжөөр хангах ахцлыг зохион байгуулна.	2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	БНБУДТХС
		2	"Удийн хоол" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх журмыг батлан мөрдүүлж, сурагчдыг хөтөлбөрт ээлж дараатай хамруулна.	2010-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	БНБУДТХС
30	1.2.8 Ерөнхий боловсролын сургуулийн компьютерийн тоог нэмэгдүүлж, багш бүрийг зөврийн компьютертэй болгоно.	1	Ерөнхий боловсролын сургуулийн нэг компьютерт ногдох хүүхдийн тоог 3 дахин бууруулна.	2009-2012	БСШУЯ		БХХ, БНБУДТХС
		2	Ерөнхий боловсролын нийт сургуулийг ингертэд холбож, интернэтийн зардлыг төрөөс хариулна.	2009-2012	БСШУЯ		
		3	Ерөнхий боловсролын сургуулийн бүх багшийг зөврийн компьютертэй болгоно.	2009-2012	БСШУЯ		БХХ, БНБУДТХС
		4	Сургалтын хэрэглэгдэхүүн бэлтгэх болон сурагчдыг үнэлэх, дүгнэхэд шаардлагатай программ хангамж, аваны сургалтын хэрэглэгдэхүүн бэлтгэх нийлүүлэнэ.	2009-2012	БСШУЯ	Гадаад, дотоодын хөндөгчлөгч	
31	1.2.9 Ерөнхий боловсролын сургуулийн хичээлийн ээлжийн коэффициентийг бууруулж, сурагчдын дотуур байрны хуралцаж нэмэгдүүлнэ.	1	Ерөнхий боловсролын сургуулийн 3 дугаар ээлжгүй болгоход чиглэсэн арга хэмжээ авна.	2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	
		2	Ерөнхий боловсролын сургуулийн хичээлийн болон дотуур байрны барилгын стандартыг шинэчилнэ.	2009-2011	БСШУЯ	ЗТБХБЯ, СХЗГ	
		3	Ангийн самбар, тавилга, сурагч, багшийн ширээ, сандлыг ээлж дараатай шинэчилнэ.	2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	БНБУДТХС
		4	Дотуур байр барьж, өргөтгөж, дотуур байрны орчин, ариун цэвэр, усны хангамжийг сайжруулна.	2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	БНБУДТХС

Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	ЭМЯ	2010-2012	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	МАОЭНХ
Байгуулж, ерөнхий боловсролын сургуулийн биеийн тамирын хичээлийн хөтөлбөрт усанд сэлэлтийн төрлийг оруулна.	2	Биеийн тамирын хичээлийн сургалтын хөтөлбөрт усан спортын төрлийг оруулна.	2010-2011	БСШУЯ
Математик болон байгалийн ухааны гүнзгийрүүлсэн сургалттай сургуулийг амаг, дүүрг бүрт нэгжиг аясын зайн сургалтыг ашиглан зохион байгуулж ажиллуулна.	1	Аймагын гүнзгийрүүлсэн сургалттай сургуулиаг төшиглэн замын сургалтыг зохион байгуулах сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө боловсруулна.	2009-2012	БСШУЯ
	2	Ерөнхий боловсролын сургуульд замын сургалт явуулах материаллаг орчин бүрдүүлж, багшлах боловсон хүчнийг бэлтгэнэ.	2009-2012	БСШУЯ
	1	Мэргэжлийн боловсрол сургалтын чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэн мэргэжлийн сургалт-илдвэрлэлийн төвийг орчин үеийн сургалтын база, лабораториор хангаж, технологийн шинэчлэл хийнэ.	2009-2012	БСШУЯ НХХЯ
	2	Хөдөлмөрийн зах зээлийн судалгааг сайжруулж, эрэлт, нийлүүлэлтэд тохирсон мэргэжилтэй амьтанд бэлтгэх төлөвлөлтийг сайжруулна.	2009-2012	БСШУЯ МСС
	3	Мэргэжлийн сургалт, техникийн боловсролын сургалтын байгууллагын багш нарыг мэргэшил, ур чадаар дээшлүүлэх сургалтад бүрэн хамруулна.	2009-2012	БСШУЯ МСС
	4	Мэргэжлийн сургалтын Төв политехник сургуулийг шинээр байгуулах, шинэчлэн тоноглоход улсын төсөв, хандивлагчид, хувийн хэвшлийн дэмжлэлийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ АХБ, МСС
	1	Сургалтын хөтөлбөрийг боловсролын олон улсын жишигт нийцүүлэх, баталгаажуулах арга хэмжээг дэс дараатай хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ Дэлхийн банк
	2	Аттестатчиллын чанарын шалгуурыг өндөрсгөж, нийт сургуулийг аттестатчилалд хамруулна.	2009-2012	БСШУЯ МХЕГ
	3	Англи хэлний сургалтын чанарыг дээшлүүлж, дээд боловсрол эзэмшэгчдийг ажил, мэргэжлийн чиглэлээр шаардлагатай мэдээллийг англи хэлээр ашиглах чадвартай болгоно.	2011-2012	БСШУЯ Дэлхийн банк
	4	Чанарын шаардлага хангасан цөөн сургуулийг тусгайлан санхүүжүүлж, хөрөнгө оруулалтад хөийнэ.	2011-2012	БСШУЯ АХБ

36	1.2.14	Инженер технологийн байгалийн шинэчлэл, байц, хөдөө аж ахуйн мөргөлдөөр суралцагчдын хувийн эзэн нэмэгдүүлнэ. Сургалтын төрийн сангаас үзүүлж буй зээл, тусламжийг Засгийн газраас тогтоосон мөргөлдөөн чиглэл, сургалтын амжилтыг дэмжих, алслагдвал нутгийг хөгжцүүлж мөргөлдөөнд түүний дотор байц, инженер технологийн амжилтан, хүний болон малын эмчлэл хангахад чиглүүлнэ.	1 Инженер, технологи, байгалийн шинэчлэл, боловсрол, зүүн мөнд, хөдөө аж ахуйн мөргөлдөөр элсэн суралцагчдын тоог нэмэгдүүлнэ. 2 Төрийн өмчийн дээд боловсролын сургалтын байгуулалын тогтмол зардал, хөрөнгө оруулалт, их засварын болон бэлш нарын мөргөжлөл дээшлүүлэх, эрдэм шинжилгээ, тэтгэвэр, тэтгэмжийн зардалын эх үүсвэрийг төрөөс санхүүжүүлнэ. 3 Дотоодын их, дээд сургуульд суралцахаар зөвхөн журмын дагуу элсэх, суурийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчид, Засаг даргын захирагчид гарсан бснэ гэрээ байгуулсан оюутны сургалтын зардлыг төрөөс харуулна.	2009-2012 2009-2012 2009-2012	БОШУЯ БОШУЯ БОШУЯ	Дэлхийн Банк Аймэг, нийслэлийн ЗДТГ	ИДСХ ИДСХ ИДСХ ИДСХ
37	1.2.15	Өндөр хөгжилтэй оронд суралцагчдын тоог гурав дахин нэмэгдүүлнэ.	1 Засгийн газраас тодорхойлсон тэргүүлэх чиглэлээр гараадагч нэр хүндтэй сургуульд суралцагчдын тоог 3 дахин нэмэгдүүлнэ.	2010-2012	БОШУЯ	ИДСХ ИДСХ	
38	1.2.16	Их сургуулийг хотхон хэлбэрээр хөгжүүлж бодлого баримтална. Төрийн өмчийн их, дээд сургууль, коллежийн сургалтын бааз, лабораторийг сайжруулж, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж, оюутны дотуур байрны хуралцажг сайжруулна. Геологи уул уурхайн чиглэлийн дээд болон мөргөжлийн боловсролын сургуулийн хотхонийг Эрдэцэт хотод хувийн хэвшлийн дэмжлэгтэйгээр байгуулна.	1 Их сургуулийн хотхон байгуулах үзэл баримтлалыг батлуулж, хотхон байгуулах ажлыг хариуцсан захиргаанууд байгуулна. 2 Шинжлэх ухаан, өндөр технологи, чанартай боловсролын нээлттэй бүс-Их сургуулийн хотхон байгуулахад төрөөс дэмжлэг үзүүлж хөрөнгө оруулалт хийнэ. 3 Геологи, уул уурхайн чиглэлийн дээд болон мөргөжлийн боловсролын сургуулийн хотхонийг Эрдэцэт хотод хувийн хэвшлийн дэмжлэгтэйгээр байгуулна. 4 Дээд болон мөргөжлийн боловсролын бүх сургуулийг мэдрэгчийн нэгдсэн сүлжээнд холбож, ашиглалт, шугамын түрээс, үйлчилгээний зардалыг төрөөс харуулахаар арга хэмжээг үе шалтай хэрэгжүүлнэ. 5 Төрийн өмчийн их, дээд сургууль, коллежийн оюутны дотуур байрны хуралцажг нэмэгдүүлж, хөрөнгө оруулалт	2009-2012 2010-2012 2009-2012 2009-2012	БОШУЯ БОШУЯ БОШУЯ БОШУЯ	ЭБЭХЯ МШХХТТ, АХБ	ИДСХ ИДСХ ИДСХ ИДСХ

39	1.2.17	Их, дээд сургуулийн бэлтгэл чадваржуулах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	1 Их, дээд сургуулийн бэлтгэл чадваржуулах хөтөлбөр боловсруулж батална.	2010-2012	БСШУЯ Дэлхийн Банк	ИДСК, ИДСХ
40	1.2.18	Оюуны сургалтын амжилтыг харгалзан сургалтын төлбөрөөс хөнгөлөх, чөлөөлөх, тэтгэлэг олгох, нийтийн тээвэрээр үйлчлүүлэхэд хөнгөлөлт үзүүлэх зэргээр дэмжлэг үзүүлнэ.	1 Их, дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургуульд суралцагчдад нийтийн тээвэрээр үйлчлүүлэхэд хөнгөлөлт үзүүлнэ. 2 Их, дээд сургууль, коллежид суралцагчдыг сургалтын амжилттай нь үндэцүүлэн сургалтын төлбөрөөс хөнгөлөх, чөлөөлөх, тэтгэлэг олгох зэргээр оюуны сурах боломжийг төрөөс дэмжнэ. 3 Мэнистр, докторантурт суралцагчдад төрөөс үзүүлэх буцаалтгүй тусламж, зээл, хөнгөлөлтийн систем бий болгоно. 4 500 км-ээс дээш алслагдсан сургуульд суралцаж буй оюуны ирэх, буцах замын зардлыг төрөөс жилд нэг удаа харууцна.	2010-2012 2009-2012	БСШУЯ Дэлхийн Банк	ИДСК, ИДСХ
41	1.2.19	Хичээлийн болон дотуур байр, номын сан, биеийн тамирын заал барих, өргөтгөх, сургуулийг компьютержуулж, интернэтэд холбох зэргээр чанартай боловсролын орчин бүрдүүлэхэд өвчлөлт гаргана.	1 Оюуны хичээлийн болон дотуур байр, номын сан, спорт заалыг барих, өргөтгөх, сургуулийг компьютержүүлэх, интернэтэд холбоход хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлнэ. 2 Төрийн өмчийн Мэргэжлийн сургалт-үйлдвэрлэлийн төв, орон нутгийн их, дээд сургуулийг шилэн кабелийн сүлжээнд холбож, ашиглалтын зардлыг санхүүжүүлэх найдвартай эх үүсвэртэй болно.	2009-2012 2011-2012	БСШУЯ АХБ БСШУЯ МШХХТТ	ИДСК, ИДСХ
42	1.2.20	Их, дээд сургууль, мэргэжлийн төрөлхсөн сургууль болон тэдгэрийн салбарыг бүсийн төв болон орон нутгийн хотод байгуулахыг дэмжнэ.	3 Мэргэжлийн сургалтын байгууллагыг бэхжүүлэх, өргөтгөхөд хувийн хэвцлээс хөрөнгө оруулалт хийхийг дэмжсэн Бодлого боловсруулна. 1 Бүсийн төвүүдэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа дээд болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагыг төрөөс дэмжнэ.	2009 2010-2012	БСШУЯ СЯ, МСС БСШУЯ ЗТБХБЯ	МАСОНХ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

ИДСХ, ИДСХ		БСШУЯ	2010	Боловсролын салбарт гадаадын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх арга зүйн орчныг бүрдүүлэнэ.
43	1.2.21	1		
44	1.2.22	1	2009	Соёлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.
	2		2008	Соёл, урлагийн хороо байгуулах асуудлыг шийдвэрлэнэ.
	3		2009	"Монгол Улсын соёл, урлагийг 2009-2016 онд хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөө"-г батлан хэрэгжүүлж эхэлнэ.
	4		2009-2010	Соёлын аялтан, уран бүтээлчдийн зэрэг дагийг тогтоох, бүтээлийн үнэлгээг дээшлүүлэх замаар тэдний нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
	5		2010	Соёл, урлагийн байгууллагуудын стандартыг боловсруулан батлуулж мөрдүүлнэ.
	6		2010-2012	Соёлын ажилтан, уран бүтээлчдийн бүтээл туурвилыг төрөөс дэмжих хөрөнгийг 2 дахин нэмэгдүүлнэ.
45	1.2.23	1	2009-2012	Музейн сан хөмрөгийг байжуулах зардалыг 3 дахин нэмэгдүүлж, хууцад, залуучуудын танин мэдэхүйг хөгжүүлэх, тэднийг эх орнон урал, төлөвшилтэй болгох чиглэлээр музей, боловсрол, шинжлэх ухааны байгуулалтын хамтын ажиллагааны үр өгөөжтэй түншлэлийг буй болгоно.
	2		2008-2012	Утга соёлын өвийг хадгалж хамгаалах чиг үүргийг төрийн байгууллагад шилжүүлэн, "Соёлын өвийн төв"-ийг зориулалтын байртай болгож, улсын ногдсон бүртгэл-мэдээллийн санг байжуулна.
	3		2009-2012	Биет бус соёлын өвийг хадгалж, хамгаалах, өвлөн хөгжүүлэх, өв тээгчийг тогтоох, бүртгэх, төрөөс дэмжих арга хэмжээг дэс

46	1.2.24	Орчин үеийн техник, тоног төхөөрөмж бүхий хамгаалалтын хэрэгслээр хангаж, менежментийг нь боловсронгуй болгож, улмаар түүх, соёлын үнэт зүйлс, музейн үзэмрийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулна.	1	Улсын болон орон нутгийн музейг хамгаалалт-дохиоллын хэрэгслээр хангана.	2008-2012	БСШУЯ	
			2	Улсын болон орон нутгийн чөлөөтэй музейг техник, тоног төхөөрөмжөөр хангаж "Үндэсний соёлын өвийг тоон системд оруулан хадгалах хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	
			3	Түүх, соёлын үл х өдл өх дурсгалт зүйлийг гэрээгээр хамгаалуулах, урэмшуулах боломжийг судалж, хэрэгжүүлж эхэлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	Бүх шатны ЗДТ
	47	1.2.25	1	Соёлын т өвүүдийн барилтыг шинээр барих, их засвар хийж авчигч дэс дараатай хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	Бүх шатны ЗДТ
			2	Хүүхдэд зориулсан уран бүтээлийн төрөл зүйлийг олшруулж, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	2008-2012	БСШУЯ	Бүх шатны ЗДТ
			3	Хөдөө орон нутгийг алслагдсан хүн амныг мэдээллээр хангах хүрээ, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, "Явуулын номын сан"-гийн үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	2008-2012	БСШУЯ	Бүх шатны ЗДТ
	48	1.2.26	4	Мэргэжлийн урлагийн байгууллага, номын сан, соёлын төвийн тоног төхөөрөмжийн хангалтыг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	
			1	Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын шилдэг уран бүтээлийг хөдөөгийн иргэдэд хүргэх хүрээг үйлчилгээг төрөөс дэмжиж өргөжүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	
			2	Төв, орон нутгийн мэргэжлийн урлагийн байгууллагыг том, бага оёрын автобусаар хангана.	2010-2012	БСШУЯ	
			3	Төвийн мэргэжлийн урлагийн байгууллагын орон нутагт үйлчлэхэд шаардлагатай зардлыг нэмэгдүүлнэ.	2010-2012	БСШУЯ	
			1	Үндэсний номын оёрын шинэ цогцолборыг барина.	2009-2012	БСШУЯ	
	49	1.2.27	2	Сумын номын сангийн фондыг жил бүр байжуулж, уншигчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	

50	1.2.28	Монгол Улсын түүх судаллыг хөгжүүлж, Монгол Улсыг сурталчлах үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ.	1	Монгол Улсын түүхийн сэдэвтэй хэмээсний уран сайхны үнэг бүтээхэд төрөөс дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	
			2	Улсын захиалгаар баримтат кино бүтээхэд баримтлах бодлолыг тодорхойлж, санхүүжилтийн хэмжээг нэмэгдүүлэн, чанарыг дээшлүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			3	Үндэсний түүх, нүүдлийн соёлоо судлах сурталчлах, монгол бичгээ өвлүүлэхэд төрөөс дэмжлэг үзүүлж, "Монгол бичиг", "Морин хуур, уртын дуу", "Монгол хөвмий", "Монгол бий, бичлээ", "Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалыг хамгаалах, сэргээн засварлах" хөтөлбөрүүдийг урсгалуулан хэрэгжүүлнэ.	2008-2012	БСШУЯ	
			4	Монгол Улсын соёлын өдрүүд, үзэсгэлэнг гадаад орнуудад зохион байгуулна.	2009-2012	БСШУЯ	
51	1.2.29	Зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, шаардлагыг хангахуйц судалгаа боловсруулалтын ажлын чанар, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэхэд хувийн хэвшлийн орлогоог өргөтгөхийн хамт эрдэм шинжилгээний ажилтан, залуу эрдэмтгий дэмжинэ.	1	Эрдэм шинжилгээ, туршилт, зохион бүтээх ажлыг зах зээлийн эрэлтэд нийцүүлэх, хувийн хэвшлийн орлогоогойгоор гүйцэтгэх ажлыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр зохицуулалт хийнэ.	2009-2010	БСШУЯ	Холбогдох яванд
			2	Шинжлэх ухаан, технологийн үйл ажиллагааны санхүүжилтэд хувийн хэвшлийн орлогоог нэмэгдүүлэх эдийн засгийн хөшүүрэг бий болгох, аж ахуйн нэгжийн шинжлэх ухаан, технологийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардалд татварын хөнгөлөлт үзүүлэх хууль эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	2010-2012	БСШУЯ	ХЗДХЯ, СЯ
			3	Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт, Монгол Улсад олгосон гадаадын зээл тусламжийн тодорхой хувийг эрдэм шинжилгээний ажилтан болгох, эрдэм шинжилгээний ажлын сорилт, туршилтын баазыг бэхжүүлэхэд зарцуулдаг болно.	2010-2012	БСШУЯ	ГХЯ
			4	Шинжлэх ухаан, технологийн тэгжүүлэх чиглэлээр 60-аас доошгүй сурдлаачийг өндөр хөгжилтэй оронд бэлтгэнэ.	2009-2012	БСШУЯ	
			5	Эрдэм шинжилгээний бүтээлийн үнэлгээ өсгөж, ажиллах нөхцөлийг сайжруулна.	2009-2012	БСШУЯ	НХХЯ, ТАЗ
			6	Хувийн хэвшлийн орлогоотой гүйцэтгэх эрдэм шинжилгээ, туршилт, зохион бүтээх ажлын хувийн жэнг 2 дахин нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	Хувийн хэвшилт
			7	Иновацийн үйл ажиллагаанд оролцож мэргэжилтэн бэлтгэх, мэргэжил дээшлүүлэх,	2010-2012	БСШУЯ	

52	1.2.30	Шинжлэх ухаан, технологийг тэргүүлэх чиглэл болон эрчимтэй хөгжүүлэх, бодлогыг тодорхойлж, шинэ технологийг нэвтрүүлэх, нутаглуулахад төрөөс дэмжлэг үзүүлж, биотехнологи, нанотехнологи, мал эмнэлгийн чиглэлээр шинжлэх ухаан, технологийн дэлхийн дундаж түвшинд хүрч тонологдсон орчин үеийн хоёроос доошгүй эрдэм шинжилгээний хүрээлэн байгуулна.	1 Шинжлэх ухаан, технологийг талаар төрөөс баримтлах бодлогыг шинэчлэн батлуулж хэрэгжүүлнэ. 2 Технологи дамжуулах төвүүд, үйлдвэрлэл технологийн паркуудыг байгуулж, эрдэм шинжилгээний байгууллагын Туршилт, сорилтын баазыг шинэчилж бэхжүүлнэ. 3 Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажилд төсвөөс зарцуулах хөрөнгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувийг жил бүр үе шаттайгаар нэмэгдүүлэн Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд заасан хэмжээнд хүргэж, эрдэм шинжилгээний нэг ажилтанд ногдох судалгаа, боловсруулалтын ажлын зардлын хэмжээг хөгжингүй орны дундаж түвшинд хүргэнэ. 4 Шинэ технологийг нэвтрүүлэх, нутаглуулахад төрөөс хэрүүлэх санхүүгийн дэмжлэгийг нэмэгдүүлнэ. 5 Эрдэм шинжилгээ, судалгааны зорилгоор импортлож байгаа лабораторийн, тоног төхөөрөмж, эм, урвалжийг нэмэгдсэн өртгийн болон импорт, палийн албан татвараас чөлөөлөх эрх зүйн зохицуулалт хийнэ. 6 Төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэсэн эрдэм шинжилгээ, боловсруулалтын ажлын үр дүнд бий болсон бүтээгдэхүүн өмчийн эрхийг хамгаалах, ашиглах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно. 7 Био-нанотехнологи, мал эмнэлгийн чиглэлээр орчин үеийн шаардлагын түвшинд нийцсэн лаборатори, туршилтын бааз бүхий 2-оос доошгүй хүрээлэн байгуулаха.	БСШУЯ БСШУЯ БСШУЯ БСШУЯ БСШУЯ БСШУЯ БСШУЯ БСШУЯ	2009 2009-2012 2009-2012 2010-2012 2010-2011 2010-2012 2008-2010	Холбогдох яванд ХХААХУЯ
53	1.2.31	Шинжлэх ухаан, технологийн тэргүүлэх чиглэл, цөм	1 Шинжлэх ухаан, технологийн тэргүүлэх чиглэл, цөм технологийг тодорхойлоно.	БСШУЯ	2008-2010	

60	1.3.6	Хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлогыг өрхийн хэрэгцээтэй уялдуулж, өрхийн нэгээс доошгүй хүнийг ажилтай болгох замаар жилд 60.0 мянгаас дээш аялын байр бий болгоно.	2009	НХХЯ	Бүх шатны ЗДТГ
	2	Нэг өрх-нэгээс доошгүй аялын байр хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	НХХЯ	
	3	Хориоо, нөхөрлөл байгуулах, хамтын хөдөлмөр, аж ахуй эрхлэх үр чадвар эзэмшүүлэх сургалт явуулах, жижиг зээл олгох замаар иргэдийг аялын байраар хангах, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	НХХЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
61	1.3.7	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвд суралцагчдын тоог нэмэгдүүлэх, аж ахуйн нэгж, үйлдвэрийн газрыг түшиглэсэн түргэвчилсэн сургалтаар мэргэжил олгох тогтолцоог урамшуулан дэмжих, мэргэжлийн зөрүүгээс ажиллуулал үүсэх шалтгааныг бууруулна.	2009-2012	НХХЯ	
	2	Хүн амын бүлүүдэд зориулсан аж ахуй эрхлэх үр чадвар олгох, мэргэжил, үр чадвар дээшлүүлэх болон аялын байран дахь сургалтын хүрээг өргөжүүлж, чанаржуулна.	2009-2012	НХХЯ	Хувийн хэвшил
62	1.3.8	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв, аж ахуйн нэгж, байгууллагын дэргэдэх сургалтын төвүүдийн материаллаг баазыг бэхжүүлэх, өргөжүүлэх, багшлах боловсрон хүчингй болгох, мэргэшлийг нь дээшлүүлэх арга хэмжээг гадаад, дотоодын хөрөнгийн эх үүсвэр дээр тулгуурлан хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БСШУЯ	НХХЯ
	2	Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцүүлэн үндэсний мэргэжилтэй ажилтан болгох мэргэжлийн боловсрол, сургалтын тогтолцоог боловсруулж болгоно.	2009-2012	БСШУЯ	НХХЯ
	3	Төрөлсөн бизнес инкубаторыг байгуулан ажиллуулж, жижиг зээлийн үйлчилгээ, үйлдвэрлэл дээрх сургалт болон шөвч сургалтыг өргөтгөх замаар хөрвөх мэргэжилтэй ажилчдыг бэлтгэнэ.	2009-2012	НХХЯ	БСШУЯ
	4	"Азийн бүсийн орнуудын ажилчдын үр чадварын загвар стандарт" -д нийцсэн үр чадварын сургалтын тогтолцоог бий болгох ажлыг эхлүүлнэ.	2009-2012	НХХЯ	БСШУЯ
63	1.3.9	Өрхийн сарын дундаж орлогыг 1.0 саваас доошгүй төлрөт хүрэхийн зэрэгцээ дундаж орлогатай...	2009-2012	НХХЯ	
	1	Өрхийн сарын дундаж орлогыг 1.0 саваас доошгүй төлрөт хүрэхийн зэрэгцээ дундаж орлогатай...	2009-2012	НХХЯ	
	2	Ур чадвар эзэмшүүлэх, мэргэшүүлэх болон жижиг зээлийн үйлчилгээнд, хамруулах замаар өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжинэ.	2009-2012	НХХЯ	НХХЯ

Түлээний нэр	Хугацаа	Хариуцагч	Тайлбар
Тэтгэжлийг 2008 оны түвшнээс гурав дахин өсгөнө.	2009-2012	НХХЯ	ТАЗ
2	2009-2012	НХХЯ	СЯ
3	2010-2012	НХХЯ	
1	2010-2012	НХХЯ	Холбогдох яамд
2	2009-2012	НХХЯ	
1	2009-2012	НХХЯ	
2	2009-2012	НХХЯ	
3	2009-2012	НХХЯ	
4	2009-2012	НХХЯ	
1	2009-2012	НХХЯ	
2	2009	НХХЯ	
3	2009-2012	НХХЯ	
4	2009-2012	НХХЯ	
1	2009-2012	НХХЯ	
65	1.3.11	Ажилтуйдийн түвшинг 2012 оны эцэст 2.5 хувьд хүргэж бууруулна.	
66	1.3.12	Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээлэл, хөдөлмөр зүүнлэлийн үйлчилгээг чандаржуулж, хөдөлмөрийн бирж ажиллуулана.	
67	1.3.13	Матчдын хөдөлмөр эзэчин байгуулалтыг боловсронгуй болгох, аж ахуйгад тогтвортой эрхлэх, өрлөгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх, албан бус хөдөлмөр эрхлэгчдийг бүртгэл мэдээллийг сайжруулах, зах зээлд өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн эдийн засаг, нийгмийн үйлчилгээг өргөжүүлж, албан секторт шилжэхэд нь дэмжлэг	

1.4 Нийгмийн хамгааллын бодлого

Тө	Тайлбар	Нийгмийн хамгааллын бодлого	НХХЯ	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
75	1.4.1	Нийгмийн хамгааллын үйлчилгээний чандар, хүртээмжийг дээшлүүлж, төрөл, хэлбэрийг оновчтой болгоно.	2009-2012	БСШУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			2009-2012	ХЗДХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
			2009	СЯ, ХЗДХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
76	1.4.2	Нийгмийн хамгааллын бодлого нь нийт иргэдийн эрх ашигт нийцсэн байж бөгөөд тусгайлсан хөнгөлбөр, арга хэмжээг зорилготой бүлэгт оновчтой хүргэх арга зүй, зөмхөн байгуулалтыг сайжруулна.	2006-2010	БХЯ	
			2010-2012	НХХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
			2009-2012	НХХЯ	
77	1.4.3	Стратегийн болон төмөрхон орд газрыг олон орлогоос иргэд бүрт 1.5 сая төгрөг хүртээх эрх зүйн орчин болон санхүүгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлж харгалжуулна.	2009-2012	СЯ, ХЗДХЯ	

78	1.4.4	Шинээр гэр бүл болоход нийт болон шинэ төрсөн хүүхдэд мөнгөн тусламж тэтгэмжийг үргэлжлүүлэн олгоно.	1	Шинээр гэр бүл болоход нийт болон шинэ төрсөн хүүхдэд мөнгөн тусламж тэтгэмжийг үргэлжлүүлэн олгоно.	НХХЯ	2010-2012	НХХЯ	
79	1.4.5	Шинээр 3 дахь хүүхдээ төрүүлсэн гэр бүлд нэг удаа 300.0 мянган төгрөг, "Эхийн алдар" хоёрдугаар зэргийн одонтой эхэд 500.0 мянга, нэгдүгээр зэргийн одонтой эхэд 1.0 сая төгрөгийн тэтгэмж олгоно.	1	Эдгээр тэтгэмжтэй холбогдох хууль тогтоомжийн төсөл, Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ. Тогоор судалгааг нарийвчлан хийж, давхардлыг арилгана.	НХХЯ	2009-2012	НХХЯ	
80	1.4.6	Халамийн үйлчилгээний зохион байгуулалт, менежментийг сайжруулж, түүнд хувийн хэвшил, иргэний нийгмийн байгууллагуудыг татан оролцуулах бодлого баримтале.	1	"Эхийн алдар" нэг, хоёрдугаар зэргийн одонтой эхчүүдэд олгож буй тэтгэмжийн хэмжээг үе шаттай нэмэгдүүлнэ. Шинээр 3 дахь хүүхдээ төрүүлсэн гэр бүлд 300.0 мянган төгрөг нэг удаа олгоно.	НХХЯ	2009-2012	НХХЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			2	Нийгмийн халамийн үйлчилгээг хургаж буй төв болон орон нутгийн байгууллагуудын амил үргийн зохион байгуулалтыг сайжруулж, нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг мунд сурталгүй, ил тод, шуурхай болгох арга хэмжээ авна.	НХХЯ	2009-2012	НХХЯ	ТББ
			3	Нийгмийн халамийн үйлчилгээнд хамрагдах иргэдийг зөв тодорхойлж, үйлчилгээнд ололт төлөхөд орон нутгийн иргэний нийгмийн байгууллагуудын оролцоог дээшлүүлж, тэд зэргийн чадавгийг нэмэгдүүлнэ.	НХХЯ	2009-2012	НХХЯ	
81	1.4.7	Хүн амын нааны бүлгэд гэрч буй өөрчлөлтийг улсын нesianтман стратегийн хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг бүрдүүлэх чиглэлээр төсөл боловсруулна.	1	Нийгмийн халамж, асармийн үйлчилгээг хувийн хэвшил, иргэний нийгмийн байгууллагуудад гүйцэтгүүлэх ачллыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон ажлыг зохион байгуулж, тэд зэргийг сонгон шалгаруулах, гэрээ байгуулах, хөвөлт-шинжилгээ, уналгаа хийж, бүртгэл, мэдээллийн тогтолцоог бий болгоно.	НХХЯ	2009-2012	НХХЯ	НҮБХАС НҮБ-ын АНДЭСЗНЖ
			2	Олон улсын байгууллагатай хамтран нesianтман стратегийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг бүрдүүлэх чиглэлээр төсөл боловсруулна.	НХХЯ	2009-2012	НХХЯ	ЭМЯ
				Аймаг, нийслэл, амьдралын чанарын талаархи үндэсний хэмжээний судалгаа хийнэ.	НХХЯ	2010-2011	НХХЯ	

82	1.4.8	Хөдөлмөрийн хөлсийн доод хэмжээг тогтоох эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоно.	1	Хөдөлмөрийн хөлсийн доод хэмжээний тухай хуулийн шинэчлэсэн найруулгыг боловсруулж батлуула.	2009	НХХЯ	
			2	Хөдөлмөрийн хөлсийн доод хэмжээг салбарын хамтын хэлэлцээрээр тогтоож, хэрэгжүүлэх механизмийг бүрдүүлнэ.	2009-2010	НХХЯ	
83	1.4.9	Тэтгэврийн даатгалын сангийн менежментийг боловсронгуй болгон холжуулна.	1	Тэтгэврийн даатгалын сангийн хөрөнгө оруулалтын урт хугацааны стратегийг тодорхойлж, сангийн менежментийн эрх зүйн оршмыг бүрдүүлнэ.	2009-2012	НХХЯ	СЯ, НДҮЗ, Монголбанк
			2	Татаар болон нийгмийн даатгалын шимтгэл хураах нэгдсэн тогтолцоог нэвтрүүлэх асуудлыг судалж, тэтгэврийн сангийн тогтвортой байдлыг хангах, сангийн үйлдлага, хяналтын тогтолцоог бэхжүүлэх арга хэмжээ авна.	2009-2010	НХХЯ	СЯ
			3	Тэтгээр авагчдын мэдээллийн цахим сэн байгуулах замаар тэтгээр олголтод тавих хяналтыг сайжруулна.	2009-2010	НХХЯ	
84	1.4.10	Тэтгэврийн олон давхаргит тогтолцоонд шилжүүлэх, малчин, албан бус секторт хөдөлмөр эрхлэх, ажиггүй иргэн, жижиг нийгмийн даатгалд хамруулах асуудлыг шийдвэрлүүлнэ.	1	Бүх нийгмийн болон нэмэгдэл тэтгэврийн даатгалын эрх зүйн орчмыг бүрдүүлэх замаар тэтгэврийн олон давхаргит тогтолцоог бий болгоно.	2009-2012	НХХЯ	
			2	Малчид, албан бус салбарт ажиллагчид, жижиг аж ахуй эрхлэгчдэд зориулсан нийгмийн даатгалын эрх зүйн орчмыг бүрдүүлнэ.	2010-2012	НХХЯ	
			3	Албан бус салбарт ажиллагчдын даатгалын хамралтыг сайжруулах, нийгмийн харууллагыг дээшлүүлэх зорилгоор даатгалын харууллагын тогтолцоог бэхжүүлэх эрх зүйн актыг боловсруулан батлуула.	2009	НХХЯ	
85	1.4.11	Амьжиргааны түвшинг тодорхойлох аргачлалыг боловсронгуй болгож, ядуурлын зурталлал гарган нийгмийн хамгааллын нэгдсэн бүртгэл, мэдээллийн сантай болно.	1	НҮБ-ийн Хөгжлийн хөтөлбөр болон бусад хандивлагчдын дэмжлэгтэйгээр Монгол Улс дахь ядуурлын зурталлалыг боловсруулж гаргана.	2009	ҮСХ	НХХЯ, НҮБХХ
			2	"Өрхийн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр"-т үндэслэн бус нутгийн болон эдийн засаг, дэд бүтцийн хөгжилтэй уялдан арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	НХХЯ	ҮСХ
			3	Ядуу өрх, иргэдийг тодорхойлох аргачлалыг боловсронгуй болгон ядуурлыг бууруулах чиглэлээр хэрэгжиж байгаа үндэсний хөтөлбөрт хамрагдах өрх, иргэдийг тодорхойлоход ашиглана.	2009-2012	НХХЯ	НҮБХХ
			4	Нийгмийн халамж, гэр бүлийн хөгжлийг дэмжсэн тэтгэвэр, тэтгэмж, тусламж, хөнгөлөлт, үйлчилгээнд хамрагдаж байгаа иргэдийн амьжиргаа, мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлнэ.	2009-2010	НХХЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

86	1.4.12	<p>"Ерхийн хэрэгцээ, чадавч, саначилгыг дэмжих "ерхийн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр"-ийг боловсруулан хэрэгжүүлэх замаар 50000-аас доошгүй ядуу ерхийн амьжиргааг дээшлүүлэ.</p>	1	<p>Хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоо, саначилгад тулгуурлан "Ерхийн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлнэ.</p>	2009-2010	НХХЯ	Дэлхийн банк	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			2	<p>"Ерхийн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөр"-т хамрагдах ерхийг сонгох, ерхийн хөгжлийн төлөвлөгөө гаргах эргэлцэлийг боловсруулна.</p>	2009-2012	НХХЯ	Холбогдох яам, агентлаг	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			3	<p>Ерхийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд үндэслэн тухайн ерхийг хөгжүүлэх, амьжиргааг дээшлүүлэх ажлыг хувийн хэвшил, иргэдийн нийтийн оролцоотойгоор зохион байгуулж, хөтөлбөрт хамрагдсан ерхийн мэдээллийн сан байгуулна.</p>	2009-2012	НХХЯ	Холбогдох яам, агентлаг	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			4	<p>Нутгийн захиргааны байгууллага, хувийн хэвшил, иргэний нийтийн ядууралтай тэмцэх чадавчийг бэхжүүлэх арга хэмжээг дэс дараатай хэрэгжүүлнэ.</p>	2009-2012	НХХЯ		Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			5	<p>Харъяа нутаг дэвсгэртээ ядуурлыг бууруулах талаар орон нутгийн захирдагын хүлээх үүрэг, хариуцлагыг нэмэгдүүлж, ядуурлын түвшинг Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайданы аймаг, нийслэлийн Төсвийн өрөнхийлөн захиргаачтай байгуулсан үр дүнтэй гэрээг дүгнэх нэг үзүүлэлт болгоно.</p>	2009	НХХЯ		
			6	<p>Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын чиглэлээр хэрэгжиж буй хөтөлбөр, төслийн мэдээллийн сан байгуулах, үйл ажиллагааг зохицуулах механизмыг бусдуулна.</p>	2009-2012	НХХЯ		
87	1.4.13	<p>Бага оролтогтой, эмзэг бүлгийн иргэдийг үнийн өсөлтөөс хамгаалах Бодлого баримталаж, тэдэнд хүнсний болон зайлшгүй шаардлагатай бусад дэмжлэг үзүүлнэ.</p>	1	<p>"Нийгмийн эмзэг бүлгийн зарим хэсэгт хоол, тээвэрийн дэмжлэг үзүүлэх дэд хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлнэ.</p>	2009-2012	СЯ	НХХЯ	
			2	<p>"Нийгмийн эмзэг бүлгийн зарим хэсэгт хоол, тээвэрийн дэмжлэг үзүүлэх дэд хөтөлбөр"-ийн туршлагын үйл ажиллагааг Ажлын хөтөлгөөний баяны буцалтгүй тусламжаар санхүүжүүлнэ.</p>	2009-2012	СЯ	НХХЯ	

				2010-2012	НХХЯ	БСШУЯ, ЭМЯ	ТББ
94	1.5.3	Нийгмийн аюулгүй нэгж болсон гэр бүлийн харилцааны үнэт зүйл, ёс зүйг төлөвшүүлэх талаар соёнгэлзрүүлж, зөвлөн туслах үйлчилгээний шинэ төрлүүдийг хөгжүүлнэ.	1 Гэр бүлд зөвлөгөө, үйлчилгээ үзүүлэх сургалт, мэдээллийн төвүүдийг байгуулна	2009-2010	НХХЯ		
			2 Гэр бүлд үзүүлэх зөвлөгөө, үйлчилгээг иргэний нийгмийн мэргэжлсэн байгууллагуудаар гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлж, хамтран ажиллана.	2009-2010	НХХЯ		
95	1.5.4	Хүүхэд зургаан нас хүртэл гэр бүл, түүнтэй дүйцэх орчинд өсч, хүүхдэд бүр эрүүл, зохицот хоолоор, торчих, зөв хувиулал, ёс суртахуунтай болоход чиглэсэн бодлого хэрэгжүүлнэ.	1 Бага насны хүүхдийг гэр бүл, түүнтэй дүйцэх орчинд өсгөж, хүүхдүүдэд үйл ажиллагаанд тавих хөндлөгийг сайжруулна.	2009-2010	БСШУЯ	НХХЯ	
			2 Бага орлоготой өргийн бага насны хүүхэд бүр эрүүл, зохицот хоолоор, хөндлөлттэй үнээр хангах боломжийг бүрдүүлнэ.	2009-2010	БСШУЯ	НХХЯ	
			3 Гэр бүлийн хөгжил, үр хүүхдээ асран хамгаалахад эцэг, эхийн үүрэг, хариуцлага, оролцоог нэмэгдүүлж, хариуцлага тооцох хууль, эрх зүйн механизмийг бий болгоно.	2009-2010	ХЭДХЯ	НХХЯ	
			4 Оюутан гэр бүлийн цагийн хөдөлмөр эрхлэх асуудлыг судлан үзэж шийдвэрлэнэ.	2009-2010	НХХЯ	БСШУЯ	
96	1.5.5	Хөдөлмөрийн чадвар бүхий ахмадуудад тохирсон аялалын байр бий болгоход тусламж, дэмжлэг үзүүлнэ.	1 Ахмадуудаас бүрдсэн зөвлөгөө өгөх, мэдлэг, үр чадвар дамжуулах баг, хорооло, нөхөрлөл байгуулан ажиллахыг дэмжинэ.	2009-2010	НХХЯ		
97	1.5.6	Ахмад настны эрүүл мэндийг сайжруулахад зориулан эмнэлэг, сувиллын газар, ахмадын ордон байгуулна.	1 Ахмадын хэрэгцээг тодорхойлох судалгааг аймаг, дүүрэг, сум, хороогоор гаргаж мэдээллийн сан бүрдүүлж Ахмадыг сувилах үйл ажиллагааг сайжруулж, үйлчилгээний стандартыг боловсруулж мөрдүүлнэ.	2009-2010	НХХЯ		
			2 Ахмадууд нийгмийн амьдралд идэвхтэй оролцох, тэдний чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх боломжийг бүрдүүлэх, чанартай насжилтыг дэмжих зорилгоор аймаг, дүүрэг бүрт орон нутгийн нөөц хөрөнгө, бололцоог ашиглан ахмадын ордон байгуулж ажилгажлалт, гэрээлнэ.	2009	НХХЯ		
			3 Ахмадууд нийгмийн амьдралд идэвхтэй оролцох, тэдний чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх боломжийг бүрдүүлэх, чанартай насжилтыг дэмжих зорилгоор аймаг, дүүрэг бүрт орон нутгийн нөөц хөрөнгө, бололцоог ашиглан ахмадын ордон байгуулж ажилгажлалт, гэрээлнэ.	2010-2011	НХХЯ		ТББ Аймаг, нийслэлийн ЭДТТ

99	1.5.8	Асран халамжлах хүнгүй, бүтэн болон хагас өнчин, харва хяналтгүй хүүхдийг төрийн анхаарал халамжид авч эрхийг нь хамгаалах, гэр бүлийн орчинд өсч хөгжихөд болгоцгоог бүрдүүлэхэд чиглэсэн үйлчилгээг хөгжүүлэнэ	1	Хүүхдийн асрамж, халамжийн үйлчилгээний стандартыг шинэчилж, түүнд нийцсэн үйлчилгээг үзүүлж байгаа эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.	2009-2012	ХТГ	НХХЯ	ХТГ	ГХЯ, ХЗДХЯ, НХХЯ
100	1.5.9	Хүүхдийг давлан худалдах, тэднээр аюултай нөхцөлд, албадан хөдөлмөр хийлгэх тэднийг бэлтгэн мөлжлөг болон бусад хууль бус үйл ажиллагаанд ашиглах зэрэг хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчлэлгүй хэлбэрийг устгана.	1	Хүүхдийн өмчлөг болон дамжуулан худалдаалах гэмт хэргэ, түүний хохиоргч хүүхдийг илрүүлэх, хамгаалах эх орон, төрөлх нутаг нь буцааж асуудлаарыг удирдаж, журам батлан хэрэгжүүлэнэ	2009-2012	ХТГ	НХХЯ	ХТГ	НХХЯ, СХЗГ
			2	Балгийн мөлжлөг болон дамжуулан худалдаалах гэмт хэргэ, түүний хохиоргч хүүхдийг илрүүлэх, хамгаалах эх орон, төрөлх нутаг нь буцааж асуудлаарыг удирдаж, журам батлан хэрэгжүүлэнэ	2009-2012	НХХЯ	НХХЯ	ХТГ	НХХЯ, СХЗГ
			3	Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчлэлгүй хэлбэрийг устгах ОУХБ-ын АИПЕК төлөвлөлийг хэрэгжүүлэнэ	2009-2012	НХХЯ	НХХЯ	ХТГ	НХХЯ
			4	Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчлэлгүй хэлбэрийг устгах эрх зүйн таатай орчин бүрдүүлэнэ	2009-2012	НХХЯ	НХХЯ	ХТГ	НХХЯ

101	1.5.10	Хүүхдийн төлөв бодлого боловсруулах, шийдвэр гаргах үйл явцэд тэдний санаа бодол, хүүхдийн бодитой оролцоог дэмжинэ	1	Хүүхэд, тэдний өөрийн удирдлагын байгууллага, хөдөлгөөн, хүүхдийн нэгдсэн зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэхийн зэрэгцээ хүүхдийн хэргээс шаардлагыг харгалзан тэдний санал хүсэлтийг шийдвэртээ тусгаж ажиллах талаар нутгийн захиргааны байгууллагыг зөвлөмжөөр хангаж ажиллана	2009-2012	ХТГ	БШУЯ, НХХЯ нийслэлийн ЗДТГ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
102	1.5.11	Гадаад оронд Оршин сууж байгаа Монгол Улсын иргэд, тэдний хүүхдийн сэрч боловсрох, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийг хангахын төлөө тухайн улс орны Засгийн газар, Олон Улсын Байгууллагуудтай хамтран ажиллана	1	Гадаад оронд олноор оршин сууж байгаа иргэдийнхээ судалгааг гарган тэдний үр хүүхдийг сургахад шаардлагатай нөхцөл боловцоог хангах арга хэмжээг эзлж дараатай авна.	2009-2012	ГХЯ, ХТГ	БШУЯ, НХХЯ	
103	1.5.12	Жендэрийн тэгш байдлыг хангах асуудлаар хуулийн төсөл боловсруулж, үндэсний тогтолоо, хүний нөөц, чадавхийг бэхжүүлэн, жендэрийн статистик мэдээллийг гаргадаг болно	1	Жендэрийн тэгш байдлын талаар хуулийн төсөл боловсруулна	2009-2010	НХХЯ	ХЗДХЯ, Жендэрийн үндэсний хороо	
104	1.5.13	Хүн эм, орон сууцны тооллого явуулж, энэ чиглэлийн бодлого, үйл ажиллагааны хөтөлбөр гаргаж ажиллана	2	Жендэрийн тэгш байдлыг хангах талаар нийгмийн сэтгэл зүйг төлөвшүүлэхэд чиглэсэн сургалт, сурталчилгааг тогтмолжуулна	2009-2012	НХХЯ	Жендэрийн үндэсний хороо	
			3	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын салбарын статистик мэдээллийг хүйсээр гаргана	2010	НХХЯ	ҮСХ	
			1	Хүн эм, орон сууцны тооллого явуулж, нэгдсэн дүнг гарган олон нийтэд мэдээлнэ	2009-2011	ҮСХ		
			2	Монгол Улсын хүн амын 2010-2040 оны хэтийн тооцоог боловсруулж гаргана	2011-2012	ҮСХ		

ХОЕР, ҮЙДВӨРЖҮҮЛЭЛТИЙН БОДЛОГО ХЭРЭГЖҮҮГЭНСЭЭР ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨӨЛТ, ТОГТВОРТОЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ЗӨРИЛТ

Эдийн засгийн хөгжлийн өнөөгийн түвшинг улам багасгах, үйлдвэржилтийн бодлогыг тууштай дэмжих, уул уурхай, боловсруулах аж үйлдвэр, хөдөө аж ахуй, орон нутгийн түүхийн зааг тусгуурласан жинг, дунд үйлдвэрлэлийг эрчимтэй хөгжүүлж, тээвэр, холбоо, нийтийн аж ахуй, ахуйн үйлчилгээг сайжруулах, мал аж ахуйн газар тариалангийн бүтээгдэхүүний нэр төрөл, тоо хэмээсэг нэмэгдүүлж замаар эдийн засгийн хурдацтай өсөлттэй бий болгоно.

2.1. Махро эдийн засаг, санхүүгийн бодлого

106	2.1.1	ДНБ-ий жилийн дундаж өсөлтийг жилд 12 хувиас доошгүй түвшинд хүргэн, эдийн засгийг хурдацтай хөгжлийн нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2009-2012	ҮХШК, СЯ	Холбогдох яамд	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	ТББ
106	2.1.2	Эдийн засгийн өсөлтийг хангах, махро эдийн засгийн тэнцвэрт байдлыг багасгах, хөрөнгө санхүүгийн эх үүсвэрийг хөгжлийн тэргүүлэх чиглэлд өсөлтэй хувьсруулах замаар хүн амын бодит орлого, нийтийн үйлчилгээний хэрэгсэлийг нэмэгдүүлэх, бюджет салбарын хөгжлийг тэтгэхэд чиглэсэн төсөв, мөнгөний бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	2009-2010	СЯ	Холбогдох яамд	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	
	1	Үндэсний хөгжлийн эрэлц бодлоготой уяруулан Төсвийн хуралны дунд хугацааны маргадал, эдийн засаг, нийтийн хөгжүүлэх жил бүрийн үндсэн чиглэлийн шалгуур үзүүлэлтийг боловсронгуй болгож, дунд болон урт хугацааны бодлогыг хэрэгжүүлэх санхүүгийн төлөвлөгт, зохицуулалтыг сайжруулна.					
	2	Амьтгуулах, ядуурлыг бууруулж иргэдийн амьдралын түвшинг дээшлүүлэх үндэсний тоолцооны шалгуур үзүүлэлт, тэдгээрийн хүрэх түвшин, хөрөнгө оруулалтын хэрэгцээг өсөлтэй тодорхойлж, эдийн засгийн тогтвортой өсөлт, хөгжлийн тэнцвэрийг багасгах махро эдийн засгийн зохицуулалтын орчныг сайжруулна.	2009-2010	СЯ	Холбогдох яамд	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	

ТӨРИЙН МЭДЭЭ

	<p>нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн төрөлжүүлэх, эдийн засгийн өсөлтийг түргэтгэх зэмлэр нэг хүнд ногдох Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээг 5000 ам.долларт хүргэнэ.</p>	<p>2009-2012</p>	<p>СЯ</p>	<p>ҮХШХ</p>	<p>ТББ</p>
<p>108 2.1.4</p>	<p>Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд ногдсан төсвийн зарчлалын эзлэх хэмжээг жил бүр бууруулах бодлого хэрэгжүүлнэ</p>	<p>2009-2010</p>	<p>СЯ</p>	<p>ХЗДХЯ, НХХЯ</p>	
<p>109 2.1.5</p>	<p>Төсвийн хурцангий мэдэгдэл, эдийн засаг, нийлмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, улсын төсөв, төсвийн гадитоглыг боловсруулах, батлахад улсын төсвийн нийт зарчлалыг Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 33 хувийг эзлүүлэхээр байх, нийлмийг бууруулах, бүтээн байгуулалтын санхүүг хөгжүүлэх бусад зорилгыг үндэслэн ажлын төсвийн зарчлалыг боловсруулах</p>	<p>2009</p>	<p>СЯ</p>	<p>ҮХШХ</p>	
	<p>Засаг захиргааны шатлал хийх, төрийн байгуулалтуудын бүтэц орон тоо, зардлыг бууруулах санал, Засгийн газрын бараа, үйлчилгээний зардлыг багасгах хөтөлбөр боловсруулах Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ. Гаднаа эдийн засаг, хөдөлмөр, хөдөлгөөний төсвийн зарчлалыг боловсруулах</p>	<p>2009-2012</p>	<p>СЯ</p>	<p>ТББ</p>	

<p>3 Макро эдийн засгийн загварчлалын хувилбар тооцонд тулгуурлан эдийн засгийн өсөлт, үр ашгийг тогтвортой дээшлүүлэхэд тулгасч үзүүлэхүүд үйлдвэржилтийн бодлогог тодорхойлж холбогдох төсөв, хөтөлбөрийг оновчтой сонгон, төсөв, хөрөнгө оруулалт, гадаадын зээл, тусламжийн дүнд хугацааны төлөвөөлөлт, санхүүгийн үндэслэлийг сайжруулна.</p>	Холбогдох яамд	СЯ	2009	
<p>4 Улсын төсөв болон хувийн хэвшлийн төмөрхон аж ахуйн нэгжийн хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтийн эдийн засгийн үр өгөөжид бодлогын дүн шинжилгээ хийж, нийт эдийн засгийн хөрөнгийн хуваарилалт, ашиглалтыг сайжруулах, санхүүгийн нөөц, эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн үндэслэл, зөвлөмж боловсруулж Засгийн газрын санхүү, эдийн засгийн нэгдсэн зохицуулалтад тусгаж ажиллана.</p>		СЯ	2009-2012	
<p>5 Эрдэс баялаг, эрчим хүчний салбарт хэрэгжүүлж байгаа төсөв, арга хэмжээний үр дүн, үр ашгийг тооцож, хөтөлбөрт суурилсан төсвийн төлөвлөгөөний аргачлалыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.</p> <p>6 Улсын төсвийн болон Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангийн хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн дэмжлэгийг бүсийн тулгуур төв, орон нутгийн хөтөлбөрийн төв хатуудын зорилтот хөтөлбөр, төсөв, арга хэмжээтэй уялдуулан хуваарилж хэрэгжүүлнэ.</p>	Холбогдох яамд	ЗБЗХЯ СЯ	2009-2012 2009-2012	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

	<p>Лавдлагаартай тулгамдлыг үзвэл эдийн засгийн бодит салбар бүрээр судалж тооцогдон, бүтээмж дээшлүүлэх арга хэмжээг олон улсын байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.</p>	<p>СЯ</p>	<p>ҮХШХ</p>	<p>ТББ</p>
<p>108 2.1.4</p>	<p>Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд нэгдсэн төсвийн зарлагын эзлэх хэмжээг жил бүр бууруулах бодлого хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>СЯ</p>	<p>ХЗДХЯ, НХХЯ</p>	<p>2009-2010</p>
<p>109 2.1.5</p>	<p>Төсвийн хүрээний мэдээлэл, эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, улсын төсөв, төсвийн төдотголыг боловсруулах, батлахад улсын төсвийн нийт зарлагыг дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 33 хувиас хэтрүүлэхгүй байх, хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын шинэтэй зарлагаас бусад зайлшгүй шаардлагатай бус үрсэл зардлыг нэмэгдүүлэхгүй байх, гадаад өрийн зохистой харьцааны шалтгаар үнүүлэлтийг хангах бодлогыг баримтална.</p>	<p>СЯ</p>	<p>ҮХШХ</p>	<p>2008</p>
	<p>2</p>	<p>СЯ</p>	<p>ГХЯ</p>	<p>2009-2012</p>
	<p>3</p>	<p>СЯ</p>	<p>ГХЯ, ҮХШХ</p>	<p>2009-2012</p>
	<p>4</p>	<p>СЯ</p>	<p>СЯ</p>	<p>2009-2012</p>
	<p>5</p>	<p>СЯ</p>	<p>СЯ</p>	<p>2009-2012</p>
<p>110 2.1.6</p>	<p>Мэтр эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах, санхүүгийн тогтолцоог бэхжүүлэх зорилгоор төсөв, санхүүгийн харилцалын эрх зүйн орчныг боловсруулна.</p>	<p>СЯ</p>	<p>ХЗДХЯ</p>	<p>2009</p>

111	2.1.7	Төсвийн зарлагыг зохистой түвшинд хязгаарлан хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжийг дээшлүүлж, төсвийг асвагдалгүй байгаа бодлого баримтлах	1	Хөтөлмөр дунд хугацааны хөтөлбөрт эзлэн төсвийн төлөвлөлтийг сайжруулж, өсөв, хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн зарлагын менежментийг бүрдүүлж эхэлнэ.	2009-2010	СЯ	ҮХШХ, Холбогдох намд	ТББ
112	2.1.8	Эдийн засгийн төгтвортой өсөлтийг хангах, зах зээлийн эдийн засгийн тогтолцоог зөв төлөвшүүлэх зорилгоор санхүүгийн, түүхий эдийн болон хөдөлмөрийн зах зээлийг зүй зохистой бүрдүүлж, үйл ажиллагааг нь дүгнүүлнэ. Аж ахуй, бизнесийн үйл ажиллагаанд төр оролцох нөхцөл, хэлбэрийг хууль тогтоомжоор нэрийнчлэн зохицуулна.	1 2	Худалдааны зохицуулалт болон биржийн талаар хуулийн төсөл боловсруулж, бүрж байгуулан ажиллуулна. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн талаар бодлого боловсруулна.	2009	ХХААХҮЯ	ХЗДХЯ, СЯ, ҮХШХ	ТББ
113	2.1.9	Эдийн засгийн бүтцийг сайжруулж, дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд аж үйлдвэр, үйлчилгээний салбарын эзлэх хувийн жинг нэмэгдүүлэх бодлого баримтлана.	1 2	Эцсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн аливаа үйл ажиллагааг эдийн засгийн бодлогод дэмжин зохицуулна. Дэд бүтэц хөгжсөн бүсийн тулгуур төв-хот, аймгийн төвүүдэд аж үйлдвэрийн парк байгуулах ажлыг хөрөнгө оруулалт, эдийн засгийн бодлогод дэмжинэ.	2009-2012	ҮХШХ	ҮХШХ	ТББ
114	2.1.10	Экспортын чиглэлтэй үйлдвэрлэл, үйлчилгээ давамгайлсан, хувийн хэвшилд суурилсан эдийн засгийн хөтөлмөрийн таагай орчин бүрдүүлэх, экспортын үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэхэд татварын болон урамшууллын бодлогоор дэмжлэг үзүүлнэ.	1	"Хувийн хэвшлийн хөтөлмөрийн стратегий" нийт багтуулан төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг сайжруулна.	2009-2010	ҮХШХ, СЯ	ХХААХҮЯ, ЭБЭХЯ	МАО, Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЭНХ

Т.15	2.1.11	Үйлдвэрлэл, хэрэглээний зохиистой харьцаа бүхий бүтэцэй бий болгох, тэргүүний техник, технологийг импортлох, нутагшуулах, боловсруулах үйлдвэрийн өсөлтийг нэмэгдүүлэх бодлого баримтлална	1	Дэлхийн хөрөнгийн орнуудын орчин үеийн техник, технологийг нэвтрүүлэх хууль эрх зүйн орчныг сайжруулна	2009-2010	БСШУЯ	Холбогдох нама, ХЗДХЯ
			2	Үйлдвэрлэлийн өсөлтийг нэмэгдүүлэх тэргүүний техник, технологийг импортлох, нутагшуулах, боловсруулахтай холбогдсон үйл ажиллагааг татварын болон зээлийн бодлогоор дэмжинэ	2009-2012	ҮХШХ	СЯ
			3	Байгаль орчин, сөрөг нөлөөлөл багатай тэргүүний техник, технологийн жагсаалт гаргаж, Тэдгээрийг импортлоход дэмжлэх үзүүлэнэ	2009-2010	ЗБЗХЯ, БОАЖЯ, ХХААХУЯ	
116	2.1.12	Инфляцийг бууруулах төсөв, мөнгө, гадаад, дотоод худалдааны хөршлэн уялдаатай бодлого хэрэгжүүлнэ	1	Төсөв боловсруулах, куваарилгах санхүүжүүлэх үйл ажиллагааг Монголбанкны болон хувийн хэвшлийн үйл ажиллагаатай уядуулна	2009-2012	ҮХШХ СЯ	Монголбанк
117	2.1.13	Эдийн засаг, улсын төсөвт дөрвөт учруулахгүй байхууд гадаад зээлийн бодлогыг баримталж, аль болох буцалтгүй тусламж авах бодлого хэрэгжүүлнэ	1	Засгийн газрын өрийн удирдлагын дунд хуацааны стратегийг боловсруулж мөрдөнө.	2009-2012	СЯ, ҮХШХ	ТХЯ
			2	Гадаад орон, олон улсын байгууллагын зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжиж буй төслүүдийн гадаад, дотоод санхүүжилтийн куваарийг төсөл тус бүрээр, сар улирлаар баглан төслийн хэрэгжилтийн графиктай уядуулан санхүүжүүлж, зээл, тусламжийн зарцуулалтын үр ашгийг дээшлүүлж, түүнд тавих хяналтыг сайжруулна.	2009-2012	СЯ, ҮХШХ	ГХЯ, Холбогдох НАМА
			3	Эрдэс баялаг, эрчим хүчний салбарт гадаад орон, олон улсын байгууллагын зээл, тусламжаар 1990 оноос хойш хэрэгжүүлсэн болон эзэрлүүлж байгаа төслүүдийн үр ашгийг нэгтгэн дүгнэж, зээл, тусламжийг авч ашиглах дунд хугацааны өгөлбөрийн төслийг боловсруулан үр ашиг, ав	2009-2012	ЗБЗХЯ	СЯ, ҮХШХ

5	Олон Улсын болон гаарад орны мөргөшсөн байгууллагын дамжлагатаар зарим бүтээгдэхүүний багатавуулагтыг үйлдвэрлэгчийн зардлаар гавар дээр нь хийдэг болгож, импортын гол нэрийн бүтээгдэхүүний чанар аюулгүй байдлын багатавч сайжруулна.	2008-2012	СХЗГ	Олон Улсын болон гаарад орны мөргөшсөн байгууллагууд						
6	Хэмжүүр багатавуулалтын ангийн эталон хэмжих хэрэгсэл, тэнгэр төлөөрөмжийн нэр төрөл, хангамийг нэмэгдүүлснээр тав, орон нутагт хэмжих хэрэгслийг шуурхай бүрэн багатавуулдаг болно.	2008-2012	СХЗГ							
7	Хунд даацын автомашины жинг олон улсын арга-чиглэлийн дагуу багатавуулах, шалгах арга, ангийн эталоны хангамтыг бүрдүүлж, амилгах боловсон хүчний чадавгийг дээшлүүлнэ.	2008-2012	СХЗГ							
8	Эрчим хүчний салбарын барилга байгууламж, тэнгэр төлөөрөмжийн ашиглалт, угсралт, засвар, шинэчлэлт, хэрэглэгчдэд хандсан үйлчилгээ, бүтээгдэхүүний болон хийц, материалын чанар, ордын норм, нормалитай холбоотой стандарт, норматив барилга бичгийн ирц мэдээллийн сан байгуулах төслийг хэрэгжүүлнэ.	2008-2012	ЗБЭХЯ	СХЗГ						

133	2.1.29	Хүний аюулгүй байдал, стандартын бодлого хэрэгжүүлэх	Хүний болон аюулгүй байдал, стандартын бодлого хэрэгжүүлэх	1	Хүний болон аюулгүй байдал, стандартын бодлого хэрэгжүүлэх	Хүний болон аюулгүй байдал, стандартын бодлого хэрэгжүүлэх	2009-2011	ХХААХУЯ	СХЗГ
				2	Хүний үйлдвэрүүдэд хүнсний баазадлын стандартын дагуу баталгаажуулах дэмжлэг үзүүлэн дотоодын лаборатори ажиглуулах	Хүний үйлдвэрүүдэд хүнсний баазадлын стандартын дагуу баталгаажуулах дэмжлэг үзүүлэн дотоодын лаборатори ажиглуулах	2009-2010	ХХААХУЯ	СХЗГ
				3	Хүний салбарын үндэсний боловсролгоор болон улс, бүс нутгийн стандартын түвшинд хүргэх хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Хүний салбарын үндэсний боловсролгоор болон улс, бүс нутгийн стандартын түвшинд хүргэх хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2009-2012	ХХААХУЯ	СХЗГ
				4	Хүний гол нэрхэн бүтэцэд хүний аюулгүй байдал, баталгааг дээшлүүлэх, тэдгээрийн техникийн зохицуулалтыг боловсруулах, мөрдүүлэх ажлыг өргөжүүлэх	Хүний гол нэрхэн бүтэцэд хүний аюулгүй байдал, баталгааг дээшлүүлэх, тэдгээрийн техникийн зохицуулалтыг боловсруулах, мөрдүүлэх ажлыг өргөжүүлэх	2009-2012	ХХААХУЯ	СХЗГ
134	2.1.30	Оюуны өмчийн хувьд мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэх, нийгмийн хөгжил, олон улсын чиг хандлагад нийцүүлэн эрх зүйн зохицуулалтыг боловсруулж, зорилгоо оюуны өмчийн бүх нийгэм боловсрол олгох, мэдээлэл түгээх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх	Оюуны өмчийн хувьд мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэх, нийгмийн хөгжил, олон улсын чиг хандлагад нийцүүлэн эрх зүйн зохицуулалтыг боловсруулж, зорилгоо оюуны өмчийн бүх нийгэм боловсрол олгох, мэдээлэл түгээх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх	1	Оюуны өмчийн хувьд мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэх, нийгмийн хөгжил, олон улсын чиг хандлагад нийцүүлэн эрх зүйн зохицуулалтыг боловсруулж, зорилгоо оюуны өмчийн бүх нийгэм боловсрол олгох, мэдээлэл түгээх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх	Оюуны өмчийн хувьд мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэх, нийгмийн хөгжил, олон улсын чиг хандлагад нийцүүлэн эрх зүйн зохицуулалтыг боловсруулж, зорилгоо оюуны өмчийн бүх нийгэм боловсрол олгох, мэдээлэл түгээх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх	2009-2012	ОБГ	ОБГ
				2	Оюуны өмчийн шинэ объектын замдалалтын эрх зүйн орчин бий болгох арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Оюуны өмчийн шинэ объектын замдалалтын эрх зүйн орчин бий болгох арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2010-2012	ОБГ	ХЗДХЯ
				3	Оюуны өмчийн бүх нийгэм боловсрол олгох ажил үе шаттай хэрэгжүүлэх	Оюуны өмчийн бүх нийгэм боловсрол олгох ажил үе шаттай хэрэгжүүлэх	2010-2012	ОБГ	ОБГ
				4	Сургуулийн өмч болон өрөнхий боловсролын сургалтын байгууллагын хинзэлхийн хөгжлөөр оюуны өмчийн анхан шатны ойлголт бий болгох асуудлыг оруулан хэрэгжүүлэх	Сургуулийн өмч болон өрөнхий боловсролын сургалтын байгууллагын хинзэлхийн хөгжлөөр оюуны өмчийн анхан шатны ойлголт бий болгох асуудлыг оруулан хэрэгжүүлэх	2009	БСШУЯ	ОБГ
				5	Шинэжлэх үзвэр, төмөрчин болон нийгмийн улааны чиглэлд их дээд сургуулийн заавал сонгон оруулах хинзэлхийн хөгжлөөр оюуны өмчийн хинзэлхийг оруулах	Шинэжлэх үзвэр, төмөрчин болон нийгмийн улааны чиглэлд их дээд сургуулийн заавал сонгон оруулах хинзэлхийн хөгжлөөр оюуны өмчийн хинзэлхийг оруулах	2010-2012	БСШУЯ	ОБГ
				6	Оюуны өмчийн мэдээллийг олон нийтэд түгээж зорилгоор иргэдэд хандсан сургалт, сурталчилгааг байнга явуулах	Оюуны өмчийн мэдээллийг олон нийтэд түгээж зорилгоор иргэдэд хандсан сургалт, сурталчилгааг байнга явуулах	2010-2012	ОБГ	ОБГ
				7	Аж үйлдвэрчин өмчийн хөийт, шүүмийн програмыг сайжруулах автоматжуулалтын шинэ систем бий болгоно	Аж үйлдвэрчин өмчийн хөийт, шүүмийн програмыг сайжруулах автоматжуулалтын шинэ систем бий болгоно	2009-2011	ОБГ	БНСУ-ын ОБГ -ын дэмжлэгтэй
				8	Оюуны өмчийн эрхийн зөрчилтэй тэмцэх үйл ажиллагааг боловсруулж болгоно	Оюуны өмчийн эрхийн зөрчилтэй тэмцэх үйл ажиллагааг боловсруулж болгоно	2009-2012	ОБГ	ОБГ
				9	Хамтын удирдлагын байгууллагын тогтолцоог боловсруулж болгоно	Хамтын удирдлагын байгууллагын тогтолцоог боловсруулж болгоно	2009-2012	ОБГ	ОБГ
				10	Олон улсын хамтын удирдлагын байгууллагад гишүүнээр элсэх, Монгол иргэдийн зохисхийн эрхийг гадаад улсад хамгаалах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлэх	Олон улсын хамтын удирдлагын байгууллагад гишүүнээр элсэх, Монгол иргэдийн зохисхийн эрхийг гадаад улсад хамгаалах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлэх	2009-2012	ОБГ	ОБГ
135	2.1.31	Хөгжлийн банк байгуулах	Хөгжлийн банк байгуулах	1	Хөгжлийн банк тусгай зурвийн төсөл боловсруулж, Хөгжлийн банк байгуулах	Хөгжлийн банк тусгай зурвийн төсөл боловсруулж, Хөгжлийн банк байгуулах	2009	УХШХ, СЯ	Монголбанк

2.2. Үйлдвэржүүлэх бодлого

136	2.2.1	Монгол Улсыг хөтөлбөр хэрэгжүүлэх боловсруулж	1	"Монгол Улсад аж үйлдвэрийг хөгжүүлэх цогц хөтөлбөр" боловсруулж батална.	2009	ХХААХҮЯ	ЗБЗХЯ ЗТБХБЯ
137	2.2.2	Геополи, уул уурхайн салбарын бодлогыг хармуулахаар уул уурхайн зарчим дээр суурилан шилжлэн тодорхойлох зорь зүйлн зохицуулалтыг боловсронгуй болгон сайжруулна	2	Жижиг, дунд үйлдвэр хөгжүүлэх цогц арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.	2009	ХХААХҮЯ	ЗТБХБЯ
138	2.2.3	Стратегийн болон бусад томоохон орд газруудыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулж, Төвөдтой нүүрсний, Оюутолгойн зэс-алтын, Төмөргэйн төмрийн хүдрийн, Цагаансуварлын зэс-молибдений, Асгатын мөнгө-хөлийн металлын зэрэг ордуудыг ашиглах эхэлнэ	1 2 3	Ашигт малтмалын тухай хуулийн төсөл боловсруулж, холбогдох дүрэм, журам, стандарт, заварыг зохиж журмын дагуу боловсруулан батална. Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалын дагуу бүсүүдийн эрдэс баялгийн эдийн засгийн суурь үнэлгээг үндэсний геомадээллийн санд тулгуурлан боловсруулна. Уул уурхайн талаар хуулийн төсөл боловсруулна. Төвөдтой нүүрсний орд газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах талаар дагаж мөрдөж байгаа хууль тогтоомжийн хүрээнд хөрөнгө оруулагчтай хэлэлцээ хийх, шаардлагатай бол зарим хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах санал боловсруулж шийдвэрлүүлэх арга хэмжээ авна.	2009	ЗБЗХЯ	ЗБЗХЯ
			2	Оюутолгойн зэс-алтын орд газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах талаар дагаж мөрдөж байгаа хууль тогтоомжийн хүрээнд хөрөнгө оруулагчтай хэлэлцээ хийх, шаардлагатай бол холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах санал боловсруулж шийдвэрлүүлэх арга хэмжээ авна.	2009	ЗБЗХЯ	ТББ
			3	Төмөргэйн төмрийн, хуурай, Цагаансуваргын зэс-молибдений орд газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах талаар дагаж мөрдөж байгаа хууль тогтоомжийн хүрээнд хөрөнгө оруулагчтай гэрээ хэлэлцээ хийнэ.	2009	ЗБЗХЯ	
			4	Асгатын мөнгө-хөлийн металлын ордын тусгай зөвшөөрөл зохиогчидтай хийж	2009-2010	ЗБЗХЯ	

2009	ЗБЭХЯ	ЦЭГ, БОАХЯ	
139	2.2.4	<p>1 Ураны судалгаа хайгуул, олборлолт, баяжуулалтын үйл ажиллагаа явуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, багалгаасан нөвчийг нэмэгдүүлэн, олборлолтод хөрөнгө оруулах сонирхол бүхий стратегийн хөрөнгө оруулагчтай хамтран Маррайн зэрэг ураны ордуудыг ашиглаж эзлэнэ.</p> <p>2 Уран олборлолтод хөрөнгө оруулах сонирхол бүхий хөрөнгө оруулагчийг сонгох, хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулах актыг зилүүлнэ.</p>	<p>ЦЭГ, БОАХЯ</p> <p>ЦЭГ, БОАХЯ</p>
140	2.2.5	<p>1 Боловсруулах үйлдвэрийн мөнгөл брэндийг бий болгож, ноолуур, хонь, тэмээний ноос, арьс, ширэн бүтээгдэхүүнийг гадаад зах зээлд өрсөлдөх чадвартай эзсийн бүтээгдэхүүн болгож үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.</p> <p>2 Газар зүйн заалттай бүтээгдэхүүн бий болгох актыг эрчимжүүлж, нэр төрлийг олшруулна.</p> <p>3 Салбарын эрдэм шинжилгээний байгууллалын чадавхийг дээшлүүлэн, шинэчлэх ухаан үйлдвэрлэлийн хамтын ажиллагааг идэвхжүүлнэ.</p> <p>4 Боловсруулах үйлдвэрүүдийн мөргөлттэй ажилчин, инженер техникийн ажилтан болгох тусгай хөтөлбөр баталж хэрэгжүүлнэ.</p> <p>5 Мангол хонины ноосыг гүн боловсруулж онцлог ширээтэй өрсөлдөхүйц шинэ бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх технологийг нэвтрүүлнэ.</p> <p>6 Ноос, ноолуур, арьс, шир зэрэг түүхийг эсгэлийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх технологийг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлнэ.</p>	<p>Айвэг, нийслэлийн ЗДТГ</p> <p>Хувийн хэвшил</p> <p>Хувийн хэвшил</p> <p>Айвэг, нийслэлийн ЗДТГ</p> <p>БСШЯ</p> <p>БСШЯ, хувийн хэвшил</p> <p>БСШЯ, ШУА, Хувийн хэвшил</p> <p>Хувийн хэвшил</p>

141	2.2.6	Дотоодын тусгай зэвсэг, цемент, арматур төмөр хийц, шил зэрэг барилгын материалын хэрэгцээг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангах боломжийг бүрдүүлнэ	1	Уул уурхайн үйлдвэрийг түшиглэн барилгын материалын үйлдвэр орон нутагт байгуулахыг дэмжнэ.	2010-2011	ЗБЗХЯ	ЗТБХБЯ	Амгийн ЗДТГ
			2	Төвийн бүсэд 1.0 сая орчим тонн-ын хүчин чадал бүхий цементийн үйлдвэр ашиглалтад оруулна.	2008-2012	ЗТБХБЯ	СЯ	
			3	Цемент, арматур төмөр хийц, шил, дулаан тусгаарлах материалын үйлдвэр барихад хөрөнгө оруулалтыг татах зэрэг зүйн оронныг бүрдүүлнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ		
142	2.2.7	Аймгуудын онцлог, эсэлт хэрэгцээнд нийцсэн жижиг үйлдвэр үйлдвэрлэл технологийн паркийг байгуулж, орон нутгийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.	1	Үйлдвэрлэл технологийн паркийн зэрэг зүйн байдлын тухай хуулийн төслийг боловсруулж Улсын Их Хурлаар батлуулна	2009	ХХААХҮЯ	ХЗДХЯ	Холбогдох аймгийн ЗДТГ
			2	Улаанбаатар хот, Орон, Дархан-Уул, Завхан аймгуудад үйлдвэрлэл технологийн парк байгуулахад шаардлагатай дэд бүтцийг байгуулна	2009-2012	ХХААХҮЯ	СЯ	Холбогдох аймгийн ЗДТГ
			3	Хөдө, Сэлэнгэ, Дорнод, Говьсүмбэр аймгуудад үйлдвэрлэл технологийн парк байгуулах төслийг эдийн засгийн үндэслэл, мөстөр төлөвлөгөөг боловсруулж шаардлагатай дэд бүтцийг байгуулна.	2009	ХХААХҮЯ		Холбогдох аймгийн ЗДТГ
			4	Орон нутагт үйлдвэрлэл хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг нэрийнлэн тогтоож, бус нутагт үйлдвэр үйлчилгээг төрөлжүүлэн хөгжүүлнэ.	2009-2012	ХХААХҮЯ		Холбогдох аймгийн ЗДТГ
			5	Аймаг, сумдын 10, 15, 35 ивэн шугамын тусарын дагуу дундын хэрэглэгчийг хамруулж жижиг трансформаторын дэд станц барих бодлого баримтлах амлалтын орон нутагт ийнхвэрийн хийгдэх хуудар гаргах урны хайгуулын эргэм аялыг сумдын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын дагуу хийнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ	ХХААХҮЯ	Холбогдох аймгийн ЗДТГ
			6	"1-3 суурин-ийг бүтээхэд үүнийг хөдөлгөөнийг эрчимжүүлнэ"	2009-2012	ХХААХҮЯ		Холбогдох аймгийн ЗДТГ

1	Газрын тос боловсруулах, шингэрүүлэх, нүүрс хайгуулах, шингэрүүлэх, хэрэгжүүлэх, таслуудайг бензин, шатахуунаар дотоодийн хэрэгдэлд хангамж эхлэх бодлого баримтатна	Газрын тос боловсруулах, шингэрүүлсэн түлш гаргах үйлдвэр байгуулах замаар газрын тосны бүтээгдэхүүнийг дотооддоо үйлдвэрлэх боломжийг бүрдүүлнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ	ҮХШХ
2	Бүрэн боловсруулалт хийх технологи, бүхий газрын тосны бүтээгдэхүүний үйлдвэр байгуулах асуудлыг бодлогоор ажигна.	Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээний дагуу Монгол Улсын Засгийн газарт нохдох түүхий тосыг тэргүүн эрлэнд авч, дотоодын үйлдвэрт боловсруулах арга хэмжээ авч	2009-2012 2011	ЗБЗХЯ ЗБЗХЯ	
4	ОХУ, БНКАУ, Кувейт, Саудын Араб, Катар зэрэг улсуудаас түүхий газрын тос импортоор авч дотоодын үйлдвэрт боловсруулах асуудлыг судалж шиндвэрлэнэ.	ОХУ, БНКАУ, Кувейт, Саудын Араб, Катар зэрэг улсуудаас түүхий газрын тос импортоор авч дотоодын үйлдвэрт боловсруулах асуудлыг судалж шиндвэрлэнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ	
5	Газрын тосны бүтээгдэхүүнийг импортолох, худалдах, тээвэрлэх, хадгалалтийг холбоотой стандарт, дүрэм, журам, нормыг батална.	Газрын тосны бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх, импортолох, худалдах, тээвэрлэх, хадгалалтийг холбоотой стандарт, дүрэм, журам, нормыг батална.	2009-2010	ЗБЗХЯ	ОХЗГ
6	Газарын хөнгөлөлт үзүүлэх болон урамшууллын систем бий болгоно.	Газарын хөнгөлөлт үзүүлэх болон урамшууллын систем бий болгоно.	2009-2012	ЗБЗХЯ	
7	Улсын хэмжээнд газрын тосны бүтээгдэхүүний чанарын каналын тогтолцоог бий болгоно.	Улсын хэмжээнд газрын тосны бүтээгдэхүүний чанарын каналын тогтолцоог бий болгоно.	2009-2012	ЗБЗХЯ	
8	Түүхий тосны экспортын орлогын тодорхой хувийг газрын тосны салбарыг өмгөглөх хуримтлал бий болгоно.	Түүхий тосны экспортын орлогын тодорхой хувийг газрын тосны салбарыг өмгөглөх хуримтлал бий болгоно.	2009-2012	ЗБЗХЯ	ҮХШХ, СЯ
9	ОХУ, БНКАУ, БНКАУ, Кувейт, Саудын Араб, Катар зэрэг улсуудаас газрын тосны бүтээгдэхүүн импортолох чиглэл баримтална.	ОХУ, БНКАУ, БНКАУ, Кувейт, Саудын Араб, Катар зэрэг улсуудаас газрын тосны бүтээгдэхүүн импортолох чиглэл баримтална.	2009-2012	ЗБЗХЯ	
10	Хилийн боомтуудаар газрын тосны бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэх боломж, чадавгийг дээшлүүлнэ.	Хилийн боомтуудаар газрын тосны бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэх боломж, чадавгийг дээшлүүлнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ	СЯ
11	Замын-ууд дэх Шингэн түлш шилжүүлж авч байгууламжийн үйл ажиллагааг өргөтгөж, байгын ажиллагаатай Газрын тосны бүтээгдэхүүний газрын бэлтгэлт агуулах болгоно.	Замын-ууд дэх Шингэн түлш шилжүүлж авч байгууламжийн үйл ажиллагааг өргөтгөж, байгын ажиллагаатай Газрын тосны бүтээгдэхүүний газрын бэлтгэлт агуулах болгоно.	2009	ЗБЗХЯ	
12	Газрын тосны бүтээгдэхүүний улсын болон компанийн нөөц бүрдүүлэх тогтолцоог бий болгож хэрэгжүүлнэ.	Газрын тосны бүтээгдэхүүний улсын болон компанийн нөөц бүрдүүлэх тогтолцоог бий болгож хэрэгжүүлнэ.	2008-2012	ЗБЗХЯ	
13	Газрын тосны бүтээгдэхүүний нөөцийг хадгалах орчин үеийн дэвшилтэт техник, технологийн бүхий улсын мэдлийн агуулахыг шинээр байгуулна.	Газрын тосны бүтээгдэхүүний нөөцийг хадгалах орчин үеийн дэвшилтэт техник, технологийн бүхий улсын мэдлийн агуулахыг шинээр байгуулна.	2009-2010	ЗБЗХЯ	ОБЕГ
14	Газрын тос нүүрсийг боловсруулан шингэн болон хийн түлш үйлдвэрлэх төслийг хувийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих замаар шийдвэрлэнэ.	Газрын тос нүүрсийг боловсруулан шингэн болон хийн түлш үйлдвэрлэх төслийг хувийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих замаар шийдвэрлэнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ	
15	Нүүрс хийжүүлэх загвар үйлдвэрийн төсөл санаачилгыг бодлогоор ажигна.	Нүүрс хийжүүлэх загвар үйлдвэрийн төсөл санаачилгыг бодлогоор ажигна.	2009-2010	ЗБЗХЯ	
16	Зарим сургууль, их сургуулийн халаалтын тухайг хийгээр ажиллуулах төсөл хэрэгжүүлнэ.	Зарим сургууль, их сургуулийн халаалтын тухайг хийгээр ажиллуулах төсөл хэрэгжүүлнэ.	2009-2010	ЗБЗХЯ	БСШУЯ

144	Цөмийн эрчим хүчийг ашиглах нарийвчилсан судалгаа хийж, техник, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулна. Цацрагийн хяналт, аюулгүй байдлыг сайжруулна	1	Цөмийн эрчим хүчийг талаар төрөөс баримтлах бодлого, хөтөлбөр, хуулийг Улсын Их Хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулна	2009-2010	ЗБЗХЯ	Холбогдох агентлаг
145	Геологик эрдэс баялийн судалгааны стандарт, норм, нормативыг олон улсын стандартад нийцүүлэн боловсруулах тусгай хамгаалалттай газар нутагт судалгааны ажлыг явуулах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.	1 Геологи, эрдэс баялийн судалгааны болон түүнийг нэгтгэн дүрнэх стандарт, норм, норматив, бусад баримт бичгийг олон улсын стандартад нийцүүлэн боловсруулж батлан мөрдүүлнэ. 2 "Ашигт малтмалын нөөц, баялгийн аяллын заавар"-ыг олон улсын жишгийн дагуу боловсруулан баталж мөрдүүлнэ. 3 Улсын тусгай хамгаалалттай болон тусгай хэрэглээний газар нутгийг судлан геологийн тогтоцон онцлог шинжний зургалан тогтоох, ашигт малтмалын тархалт, байршлыг тогтоон хэтийн төлөвийг үнэлж, байгалийн баялгийг бүртгэнэ.	2009-2010 2009-2010 2009	ЗБЗХЯ ЗБЗХЯ ЗБЗХЯ	ЦЭГ БОАЖЯ	
146	Нутаг дэвсгэрийн геолог, ашигт малтмалын судалгаа хийж, ерөнхий үнэлгээ өгөх, геологийн зургалтан, геофизикийн, геохимийн, гидрогеологийн, геологийн болон бусад салбарын судалгааны ажлыг эрчимжүүлж, худийн хэвшлийн хөрөнгийг оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.	1 Улсын геологийн 1,200,000-ны масштабтай иж бүрдэл зураг зохиох ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ. 2 Геологийн 1:50,000-ны масштабын зургалтан, ерөнхий эрлийн ажилт эдийн засгийн бус-члал, дэд бүтцийг хэрэглээн, тодорхой тектоникийн, металлогений бүсүүдийн хэмжээнд үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ. 3 Нутаг дэвсгэрийн газрын хэвлийн үнэлэмж өгөх зорилгоор улсын төсвийн хөрөнгөөр 1,200,000-ны масштабын геофизикийн хүндийн хүчний ажлыг бусад арга, аргачлалтаар иж бүрдгээр жил бүр 10.0 мянган хавтгай дөрвөлжин километрээс багшуй талбайд хийнэ.	2009-2012 2009-2012 2009-2010	ЗБЗХЯ ЗБЗХЯ ЗБЗХЯ		

147	2.2.12	<p>Улсын болон хүмийн хөрөнгөөр хийгдсэн эрдэс баягийн бүх төрлийн геологийн судалгааны ажлын үр дүнг нэгтгэн боловсруулж, үндэсний геомадэрлэлийн санг бүрдүүлнэ.</p>	<p>1 Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хийгдсэн геологийн бүх төрлийн судалгааны ажлын үр дүнгийн тайлан, хэвсрэлт зургуудын 60 хувиыг хуугбарлан, цахим сан байгуулна.</p> <p>2 Газар зүйн мадэрлэлийн системд /GIS/ тулгуурлан Улсын геологийн 1:200000-ны масштабын иж бүрдэл зургийн тоон мадэрлэлийн санг Монгол Улсын нийт нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд бүрдүүлж дуусгана.</p> <p>3 Монгол орны геомадэрлэлийн санг бүрдүүлэх хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>2012</p> <p>36.3ХЯ</p>
		<p>6 Хүний үйл ажиллагаанд өртөж буй талбайн экологи-геологийн орчны өөрчлөлтийг судлах, геоскопийн гидрогеологийн бүсийн судалгааны ажлыг хийнэ.</p> <p>7 Умарт мөсөн далайгаас Гималайн нуруу хүртэл Ази тивийн хэмжээнд хийсэн геологийн төрөл бүрийн судалгааны үр дүнг нэгтгэн, ОХУ, ВНАУ, БНХАУ, БНСУ-тай хамтран төрөлжсөн зургийг тайлбар зургийн хамт зохиож, сонирхол бүхий бүтцийн хэмжээнд 3D хэмжээст судалгаа хийж, мэдээлэл харилцан солилцох, харьцуулах, нэгтгэх ажлыг гүйцэтгэнэ.</p> <p>8 Хөрш орнуудтай хамтран хилийн дагуух судалгааны ажлыг үргэлжлүүлнэ.</p> <p>9 Улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх эдийн засгийн бусчлэл, худрийн дүүрэг, талбайн хэмжээнд ашигт малтмалын төрөл, гарал Услийн сонгодог төрлүүдээр гүйцэтгэхэд чиглэсэн болон сударчилсан судалгааны ажлын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.</p>	<p>2009-2011</p> <p>2009-2012</p> <p>2009-2012</p> <p>2009-2010</p> <p>2009-2011</p> <p>2012</p> <p>36.3ХЯ</p> <p>36.3ХЯ</p> <p>36.3ХЯ</p> <p>36.3ХЯ</p> <p>36.3ХЯ</p>	

165	2.2.30	"Чацаргана" төслийг хэрэгжүүлэх, энэ төслийн хүрээнд улсын хэмжээнд эхний ээлжид 20 мянган гектар талбайд чацаргана тариалж, түүнийг боловсруулах үйлдвэр байгуулах.	1	"Чацаргана" хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	XXААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
166	2.2.31	Ашиг малтмалыг түүхий эд хэлбэрээр гаргахыг үе шаттайгаар багасгах, түүнчлэн экспортолох байгаа бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшинг шат дараалалтай ахиулж, нөмүү өртөг шинэсэн бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлнэ.	1	Нэмэгдсэн өртөг шинэсэн бүтээгдэхүүн экспортолох бодлого хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ЗБЭХЯ	
167	2.2.32	Стратегийн орд тус бүрээр төсөл боловсруулан хэрэгжүүлнэ. Эхний ээлжид Эрдэнэтийн зэсийн мөнгөлдөнгө, Багануур, Шивээ-Овоогийн нүүрсний уургад, төслийн шинэчлэл хийж замаар бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшинг дээшлүүлж, эсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх өртгө хэмжээг үе шаттайгаар зохилт байгуулж хэрэгжүүлнэ. Эрдэнэтийн зэсийн базамалыг боловсруулж, цэвэр зэс гаргах үйлдвэрийг 2009-2011 онд барьж байгуулна.	1	Стратегийн орд тус бүрийн уул-төсөл, дэд бүтцийн некецлд тохирсон төслийг боловсруулж хэрэгжүүлэх өртгө хэмжээг авна.	2009-2012	ЗБЭХЯ	
2				Эрдэнэтийн зэсийн базамалыг боловсруулж, цэвэр зэс гаргах үйлдвэрийг барьж байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	ЗБЭХЯ	
3				Багануур, Шивээ-Овоогийн нүүрсний уургад, төслийн шинэчлэл хийхэд дэмжлэг үзүүлж, бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшинг дээшлүүлж, эсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх өртгө хэмжээг үе шаттай зохион байгуулна.	2009-2012	ЗБЭХЯ	
168	2.2.33	Говийн, Юнгоговь, Дорноговь, Дундговь, Говь-сүмбэр хөдөөтэй хөтөлбөрийг боловсруулж, Тавантолгойн нүүрс, Оюутолгойн зэс-алт, Цэгаансуварын зэсийн ордод түшиглүүлэн, Уул уурхай-металлурги-эрчим хүчний цогцолборыг барьж байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	1	Тавантолгойн нүүрс, Оюутолгойн зэс-алт, Цагаансуварын зэсийн ордод түшиглэн, Уул уурхай-металлурги-эрчим хүчний цогцолбор барьж байгуулах саянал боловсруулна.	2009-2010	ЗБЭХЯ	Хувийн хэвшил, Гадаадын хуулийн этгээд
2				Тавантолгойд дулааны цахилгаан станцыг барьж байгуулах асуудлыг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ЗБЭХЯ	Хувийн хэвшил, Гадаадын хуулийн этгээд
3				Говийн, бусийн Уул уурхайн төмөр олон үйлдвэрүүдийн цахилгаан хангамжийн асуудлыг их бүрээр шийдвэрлэнэ.	2009-2012	ЗБЭХЯ	Хувийн хэвшил

169	2.2.34	Нөвч нь тогтоогдсон Асгат, Бүрэнхаан зэрэг стратегийн ач холбогдолтой томоохон ордуудыг эргэлтэд оруулах талаар тусгай аж ахуйн эргэлтэд оруулах асуудлыг бүс нутгийн хөгжилтэй уялдуулан шийдвэрлэнэ.	1	Нөвч нь тогтоогдсон Асгат, Бүрэнхаан зэрэг стратегийн ач холбогдолтой томоохон ордуудыг эргэлтэд оруулах талаар тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нартай гэрээ хэлэлцээр байгуулах санал боловсруулан шийдвэрлүүлнэ.	2009-2010	ЗБЭХЯ
170	2.2.35	Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэрийг өргөтгөж, цувимал үйлдвэрлэл дотоод хэрэгцээгээ хангахын зэрэгцээ экспортод гаргадаг болно.	1	Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэрийг өргөтгөж, цувимал үйлдвэрлэл дотоод хэрэгцээгээ хангахын зэрэгцээ экспортод гаргадаг болно.	2009-2012	ЗБЭХЯ
171	2.2.36	Алтны нөөцийг өстөх, орчин үеийн шилдэг техник, технологи нэвтрүүлэх замаар үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авч, алт цэвэршүүлэх үндэсний үйлдвэр байгуулах үйл ажиллагааг дэмжинэ.	2	Төмөртийн төмрийн хүдрийн орд газрыг ашиглан хар металлургийн баяжуулах үйлдвэрийн цогцлолбор байгуулах төслийг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй хамтран боловсруулна.	2009-2012	ЗБЭХЯ
172	2.2.37	Гэр аргаар нүүрс, алт, бусад баялаг олборлодог хүнд хөдөлмөрийг хөгжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, орчин үеийн бичил уурхай болгон хөгжүүлнэ.	1	Алтны үндсэн болон шороон ордны нөөцийг өстөх, байгаль орчинд халгүй техник, технологийн боловсруулах арга хэмжээг үе шалтай авна.	2009	ЗБЭХЯ
			2	Алт цэвэршүүлэх үндэсний үйлдвэрийг дэмжинэ.	2009	ЗБЭХЯ
			1	Бичил уурхайн мэдээллийн сан үүсгэн, мэдээллээр баяжуулна.	2009	ЗБЭХЯ
			2	Бичил уурхайн тухай хуулийн төслийг Улсын Их Хурлаар хэлэлцүүлнэ.	2009	ЗБЭХЯ
			3	Бичил уурхайгаар олборлох ашигт малтмалын төрөл, геологийн тогтоцын онцлогт тохирсон бичил уурхайн ашиглалтын арга хэлбэр, заавруудыг боловсруулна.	2009	ЗБЭХЯ
			4	Шороон ордыг ашиглах бичил ил уурхайн 3-4 загар бий болгоно.	2009	ЗБЭХЯ
			5	Төв аймгийн Борнуур суманд судалын орд ашиглах бичил далд уурхайн загвар бий болгон, алтны худэр боловсруулах төвлөрсөн цехийн загвар байгуулна.	2009	ЗБЭХЯ

173	2.2.36	<p>Уул урхай-мөстлүүр-эрчим хүчний их бүрэн цогцлолборруудыг дагасан хангамж, үйлчилгээ, хүнс, хэвнэ аж ахуйн чиглэлийн ажлаа, дунд үйлдвэрчний цогц систем байгуулахыг дэмжих</p>	<p>1 Стратегийн орд газрыг ашиглаж эхлэхэд явцлыг орлох, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан хүнсний зайраг, дунд үйлдвэрүүдийг байгуулах</p> <p>2 Биеэговь амгийн Ханболд суманд тэмээний ноос боловсруулах үйлдвэр байгуулахад төрөөс дэмжлэг үзүүлнэ.</p> <p>3 Ажлын хувиарыг үйлдвэр байгуулах</p> <p>4 Хүнсний ногоо тармалах зөөрь байгуулахад төрөөс дэмжлэг үзүүлнэ.</p> <p>5 Ахуйн үйлчилгээний цогц төвүүдийг байгуулахад, төрөөс дэмжлэг үзүүлнэ.</p>	<p>2010-2012 2010-2011 2010-2011 2009-2010 2010-2012</p>	<p>ХХААХҮЯ ХХААХҮЯ ХХААХҮЯ ХХААХҮЯ ХХААХҮЯ</p>	
<p>2.3. Хөдөө аж ахуй, хүнсний аюулгүй байдлын бодлого</p>						
174	2.3.1	<p>Хүн амын хүнсний хэрэгцээг дотоодын үйлдвэрлэлийн төмс, сүү, гуриг, тэмс, гол нэрхийн хүнсний ногоогоор бүрэн хангах зорилон байгуулалтын арга хэмжээ авна.</p>	<p>2.3. Хөдөө аж ахуй, хүнсний аюулгүй байдлын бодлого</p> <p>1 Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал, шимт чанарын талаар хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ. Мах, сүү, гуриг, тэмс, хүнсний ногооны төтсөөртэй хангамжийг бүрдүүлэх, үнэийн хэт өсөлтөөс хамгаалах үйлдвэрчин аргаар боловсруулах түвшин болон олон улсын стандартад нийцсэн худалдаа, экспортыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авна.</p> <p>2 Сүүний хангамжийг нэмэгдүүлэн, сүү, сүүн бүтээгдэхүүний чанар, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагыг сайжруулан, удаан хугацаагаар хадгалагдах сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжинэ.</p> <p>3 Малчид, фермерүүдийн сүүг сүү үйлдвэрлэгчид нэгдсэн байдлаар цуглуулах, хэрлэх, боловсруулах сүү бэлтгэлийн тогтолцоог бүрдүүлэн ахуйн бэйр нэмэгдүүлж, хүн амын амьжиргаа, хүнсний аюулгүй байдлыг хангана.</p> <p>4 Бундгайн гурилыг амин дэм, эрдэс бодисоор байжүүлэхэд шаардагдах хөлийг төхөөрөмж, премиксийг хангагальтэй нөхцөлөөр нийлүүлнэ.</p> <p>5 "Ногоон хувьсгал" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.</p> <p>6 Дотоодын хүнсний түүхийг эдэд түлгүүрлэсэн нэрлэй хүүхдийн хоол тэжээлийн болон түүнд чиглэсэн үйлчилгээтэй хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг бодлогоор дэмжинэ.</p> <p>7 Тарвагалийн тухай асуулах нэмэлт өөрчлөлт оруулж, Хүнсний тухай хуулийг шинэчлэн боловсруулна.</p>	<p>2009-2012 2009-2012 2009-2012 2009-2012 2009-2012</p>	<p>ХХААХҮЯ ХХААХҮЯ ХХААХҮЯ ХХААХҮЯ ХХААХҮЯ</p>	<p>МХЕГ МХЕГ МХЕГ МХЕГ МХЕГ</p>

176 2.3.3	Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарт орчин үеийн шинэ дэвшилтэт технологийн нэвтрүүлэн, үйлдвэрлэлийн аргаар боловсруулсан хүнсний үнэний жинг тогтвортой нэмэгдүүлэхийг зэрэгцээ экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, экспортод гаргах зэрэг зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	чандарь шалгах орчин үеийн лабораторийг нийслэл болон хилийн боомтуудад ажиллуулах. Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундны усны эрүүл ахуй, аюулгүй байдлыг хангах хяналт, мэдээллийн тогтолцоог боловсруулж болгоно.	2009-2011 2009-2011 2009-2011 2009-2010 2009-2010 2009-2010 2009-2012 2009-2012	МХЕГ XXААХУЯ МХЕГ XXААХУЯ МХЕГ XXААХУЯ ЗМЯ, МХЕГ XXААХУЯ МХЕГ XXААХУЯ МХЕГ XXААХУЯ ЗТХБЯ	CR XXААХУЯ
177 2.3.4	Орчин үеийн төлөх, технологийн нэвтрүүлж хүн амын эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн ундны цэвэр усны хангамж, хүртээмжгүйг нэмэгдүүлж, усны хатуулаг, эрдэсэмлт ихтэй сүм, сүүрийн газруудад ус жөглөрүүлж дэвшилтэт технологийн нэвтрүүлж.	1. Хатуулаг, эрдэсэмлт ихтэй усыг зөөлрүүлж, цэнгэлжүүлж тэнэг төлөврэмж суурилуулах, хөдөөгийн хүн амын хангамжийг сайжруулах, усны эх үүсвэрийн асуудал хүндрэлтэй байгаа 20 гаруй сумын усан хангамжийн асуудлыг шинэчлж эргэнэ. 2. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчдийг бодлоогоор дэмжинэ.	2009-2012 2009-2012	ТББ ТББ ТББ	XXААХУЯ XXААХУЯ XXААХУЯ XXААХУЯ XXААХУЯ XXААХУЯ XXААХУЯ

176	2.3.5	Газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг сэргээх "Атрын 3 дахь аян"-ыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж, усалгаатай тариалан эрхлэх, техникийн парк шинэчлэлийн бодлогыг боловсруулж, техник, технологийн шинэчлэл хийх ажлыг эрчимжүүлж, хамгаалагдсан хөрөнгийг тариаланг нэмэгдүүлнэ. Шинэ төрлийн таримал тармалах, үр сортын шинэчлэл хийх, таримал ургамлыг хамгаалах тогтолцоо бүрдүүлнэ.	1	Тариалангийн, талбайн бүртгэл, тооллого явуулж, зоошилт, ашиглалтыг сайжруулна.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			2	Таримал ургамал, үр үржүүлгийн аж ахуй байгуулах, үрийн сорт, нэр төрлийг өндрүүлэх ганд тэсвэртэй болон усалгаатай нөхцөлд тармалах сортын үрийн хангамжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			3	Улаан буудайн нөөц бүрдүүлэх, хуралцаа, хангамжийг сайжруулах зорилгоор борлуулалтын сулрээс бий болгоно.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			4	"Атрын 3 дахь аян" тариалангийн хөгжлийн үндэсний хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			5	Улаан буудайн үйлдвэрлэлд төрөөс дэмжлэг хэлбэрээр үзүүлэх урамшууллын системийг боловсронгуй болгоно.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
179	2.3.6	Малын чанар, ашиг шимийг нэмэгдүүлэх, үржлийн амжил, үйлчилгээний үйлчилгээний хүртээмж, үр дүнг сайжруулах, сүргийн бүтцийг оновчтой байлгах бодлого хэрэгжүүлнэ.	1	Нутгийн болон сайжирсан, цэвэр үүлдрийн малын удамын саяг хамгаалах, өсөх, мал үржүүлгийн болон биотехнологийн дэвшилтэт аргыг нэвтрүүлэх замаар мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			2	Цаа бүгд, тэмээний удамын сан, эрүүл мэндийг хамгаалах, өсөх, ашиг шимийг зохистой ашиглах замаар цаа-чид, тэмээчдэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			3	Цөм сүргийн малыг үржлийн бүртгэлд бүрэн хамруулж, улсын хэмжээнд үржүүлж байгаа арван ашиг шимт цөм сүргийн малын удам гарвалы, ашиг шимийн мэдээллийн сан бий болгоно.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			4	Малын үржлийн амжил үйлчилгээний хүртээмж, үр дүнг сайжруулах зорилгоор цөм сүргийн үржлийн нэгжийн чадавхийг сайжруулах асуудлыг судалж холбогдох арга хэмжээг авна.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

180	2.3.7	<p>Балчгарийн эрчимсэн мал аж ахуй эрхлэх бус нутгийг зааглан тооцоо, эрчимсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэх бүсийн хэмжээнд загвар фермерийн аж ахуй байгуулах бодлого барьж, энэ чиглэлээр нутгийн өөрөө удирдах байгууллагуудтай хамтран ажиллана.</p>	<p>1</p>	<p>Эрчимсэн мал аж ахуй эрхлэх бус нутгийг аймаг, сум бүрээр тусгайлан тооцоо, тухайн бус нутагт буй балчгарийн малыг өндөр ашиг шимт малаар сольж, өөрчлөх хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>2009-2012</p>	<p>ХХААХУЯ СЯ</p>	<p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
			2	<p>Сүү, мааны эрвэн ашиг шимт мал, амьтны тоог нэмэгдүүлэх, үржилтэй сүрьеэ бий болгох үйл ажиллагааг урамшуулна.</p>	2009-2012	ХХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			3	<p>Бүсийн тулгуур төв болон орон нутгийн хөгжлийн төслүүдийг оролцоо фермерийн аж ахуйг цогцолбор байрлар хөгжүүлэх загвар бий болгоход дэмжлэг үзүүлнэ.</p>	2009-2012	ХХААХУЯ	Хөдөө, мал аж ахуйн үйлчилгээний төв, аймгийн ЗДТГ
181	2.3.8	<p>Хөдөөгийн иргэд болгосон түүхий эд, бүтээгдэхүүнээ хэрэглэгчид шууд худалдаалах боломж бүрдүүлсэн мэдээллийн технологийн суурилсан бийрлийн сүлжээ байгуулна.</p>	1	<p>Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний бэрх байгуулан ажиллуулна.</p>	2009-2012	ХХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
182	2.3.9	<p>Малчдыг хувь хүний орлогын албан татварас чөлөөлөх зэх зүйн орчныг бий болгоно.</p>	2	<p>Сум бүрт түүхий эд болгослын анхан шатны хоршоо, нөвөрлөл байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.</p>	2009-2012	ХХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
183	2.3.10	<p>Малын тээвэрийн сүлжээг сайжруулах, хангамж, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.</p>	1	<p>Малын тээвэл хөтөлбөр-ийг хэрэгжүүлэн, тээвэл үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.</p>	2009	ХХААХУЯ СЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			2	<p>Хадлан болон тээвэл үйлдвэрлэлд дэвшилтэт техник, технологийг нэвтрүүлж, тээвэрийн хангамж, чанарыг сайжруулах хөтөлбөр, тээвэрлэлийн зардлыг бууруулах арга хэмжээ авна.</p>	2009-2012	ХХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

184	2.3.11	Бэлчээрийн газрыг зохиох, амьтлахтай холбоотой эрх зүйн зохицуулалтыг боловсруулж болгоно.	<p>1 Бэлчээрийн тухай хуулийн төслийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.</p> <p>2 Мал сүргийн бүтэйд зохистой байдал, бэлчээрийн доройлтыг бууруулах зорилгоор Бэлчээрийн төлбөрийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулна.</p> <p>3 Аймаг болон сум дундын отрын бус нутгийг өргөжүүлж, материаллаг баялыг бэхжүүлнэ. Отрын бус нутгийн бэлчээрийн нөхөн сэргээлт, хамгаалалтыг сайжруулах зохистой ашиглах арга хэмжээ авна.</p>	2009 2009-2010 2009-2012	XXААХҮЯ XXААХҮЯ XXААХҮЯ	Аймгийн ЭДТГ Аймгийн ЭДТГ
185	2.3.12	Мал сүргийн зрүүл мэндийг хамгаалах ажлыг олон улсын жишгийн дагуу хийж, мал эмнэлгийн оюушлого, шинжилгээний лабораторийн чадавхийг дээшлүүлэх, сумдын мал эмнэлэг, үргэлжлэн болон Биомбиометийг хөрөнгө оруулалтаар дэмжиж, дотоодын үйлдвэрийн малын эм, вакцины чанарыг сайжруулж хангаж, хангаж нэмэгдүүлнэ.	<p>1 Урхийн цэрэг өвчний шинжилгээ судалгааны ажлыг олон улсын шаардлагад нийцүүлэн хэрэгжүүлж, баримт материалыг Дэлхийн мал, амьтны зрүүл мэндийн байгууллагад хүргүүлэн үнэлгээ хийлгэж, Монгол Улсын урхийн цэрэг өвчнөөр тавьсан болон өвчлөхгүй орны жагсаалтад оруулна.</p> <p>2 Хил дамжин халдварладаг нэгдсэн голц халдвар шүлхий, хонь, ямааны цэрэг, гохайн мөргөж, шувууны томуу өвчний дээдэлтээс эрт сэргээжүүлэн, харму арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, уг өвчнөөр тавьсан нөхцөлийг хангаж амьтлана.</p> <p>3 Малын халдварт өвчний голомт болон халдварын тархалтын бүсийг газар зүйн мэдээллийн програмчлалтад оруулж, сүлжээнд холбох ажлыг хэрэгжүүлнэ.</p> <p>4 Мал эмнэлгийн эмийн сорилт, баталгаажуулалтын улсын лабораторийг өндөр издрэмж бүхий тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, оношлогооны урвалж цомгоор хангаж, шинжилгээ, сорилт, баталгаажуулалтын чадавхийг сайжруулна.</p> <p>5 Биомбиомет ТӨУГ-ын эмийн үйлдвэрлэлийн техник, технологийг шинэчлэн, бүтээгдэхүүний чанарын үзүүлэлтийг олон улсын жижигт хүргэнэ.</p> <p>6 "Мал эмнэлэг, үргэлжлэн анхан шатны үйлчилгээний нэгжүүдийг дэмжих төлөвлөг" боловсруулан хэрэгжүүлж, сум, дүүргийн мал эмнэлэг, үргэлжлэн анхан шатны нэгжүүдийг бэхжүүлнэ.</p> <p>7 Улсын мал эмнэлэг, эрхүүн цэврийн төв лаборатори болон Мал эмнэлгийн эмийн сорилт, баталгаажуулалтын улсын лабораторийн санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.</p>	2009-2012 2009-2012 2009-2012	XXААХҮЯ XXААХҮЯ XXААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЭДТГ Аймаг, нийслэлийн ЭДТГ ТББ

186	2.3.13	Хөдөө аж ахуйн эдлэлээр газар ашиглах эрх зүйн орчмыг боловсруули болгож, газрын нөхцөлийн болон төлөв байдлын мэдээллийн нэгдсэн сангай болох, бэлчээрийг хамгаалах сайжруулах, усжуулах, хортон моргичидтай тэмцэх арга хэмжээг иж бүрэн авч хэрэгжүүлнэ	1 Газрын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар бэлчээрийг магчдын булаг, хамтлаг болон эрчимжсэн мал аж ахуй эрэлгэгчдэд зөвшүүлэх эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	ТББ
			2 Хөдөө аж ахуйн эдлэлээр газрын мэдээллийн нэгдсэн сан бий болгоно.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	ТББ
			3 4000 хуудай шинээр гаргаж, 1000 хуудай сэргээн засварлавад, дамжлаг үзүүлнэ.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	Аймгийн ЗДТГ
			4 Газрын доторхи усны геофизикийн хайгуул хийж, 1600 уст цагийг шинээр тогтооход дамжлаг үзүүлнэ.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	Аймгийн ЗДТГ
			5 Жил бүр 100.0 мянган га-д царцаатай 500-гаас доошгүй мянган га-д мөргөлтэй тэмцэх ажлыг гүйцэтгэж мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд ашиглах бэлчээрийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	Аймгийн ЗДТГ
			6 Газрын төгсбөрийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах талаар хуулийн төсөл боловсруулна.	2009-2011	ЗТБХБЯ	Аймгийн ЗДТГ
187	2.3.14	Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбар хөдөлгөөр хорших, харьцангуй хүчээ нэгтгэж, хоршоо, нөхөрлөл хэлбэрээр ажиллахыг зөвлө, татварын бодлогоор дэмжинэ.	1 "Хоршоог дэмжих хөтөлбөр" хэрэгжүүлж, мал борлуулж, түүхий эд болгох чиглэлээр сум, дүүрэг, тогтоод иргэдийн хоршоо, нөхөрлөл байгуулахад дамжлаг үзүүлнэ.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
188	2.3.15	Услагтын систем засварлах, шинээр барихад улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.	1 Услагатай тариалангийн талбайг 31.0 мянган га-гаар нэмэгдүүлэхэд хөрөнгө оруулалтын дамжлаг үзүүлнэ.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			2 Услагатай тариаланд тохиромжтой талбайн хайгуул хийж, усны нөөц тогтоох, услаг системийн зураг төсөл ТЭЗУ боловсруулахад дамжлаг үзүүлнэ.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
189	2.3.16	Мал зрүүлжүүлэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж мал эмнэлэг, ургийн авил, үйлчилгээний үнийн тарифыг шинэчлэнэ.	1 "Мал сүргийг эзрэн зооноо халдварт өвчнөөс зрүүлжүүлэх хөтөлбөр" боловсруулан хэрэгжүүлж, эрх, баг сум, дүүрэг, аймгийн түвшинд зрүүлбэрийг баталгаажуулан гэрчлэт зэмүүлэх арга хэмжээ авна.	2009-2012	Х.ХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

180	2.3.17	Хөрөнгийг зардалтай томруулах шинэ технологи ашиглан ашигласан талбайг тарвалзгийн зориулалтаар сэргээн ашиглах ажлыг эрчимжүүлэх.	1 Байгаль экологид сөрөг нөлөөгүй дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэх замаар өнөөдөр болон ашигласан талбайг эргэлтэд оруулах.	2009-2012	ХХААХУЯ	Аймагын ЗДТГ
191	2.3.18	Хүлэмжийн ногоо болон жимс, жимсгэнэй аж ахуйг дэмжих.	2 Тэг болон цомхотгоосон аргаар болгох уриангийн хэмжээг 50.0 мянган га талбайд хүргэнэ. 1 Зорь, агуулахын төрөлжсөн аж ахуй байгуулахад дэмжлэг үзүүлэн, томоохон хөдлөлд хүнсний нарийн ногооны төрөлжсөн бөөний худалдааны зах, бүжгийн тогтолцоо бүрдүүлнэ. 2 Нийслэлд 50.0 мянган квадрат метр талбай бүхий хүлэмжийн аж ахуйг шинээр байгуулах, жимс, жимсгэнэй 50.0 мянган суулгац, тариалахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	ХХААХУЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
192	2.3.19	Малын гуаалга, тулгат, вакцинуулалт зэрэг урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг төрөөс хариуцан санхүүжүүлнэ.	3 Хүнсний ногоо боловруулах бага өвчний цэврийг хөгжлөгдөх нөхцөлөөр нийлүүлнэ. 1 Малын халдварт өвчөөс эмчлэн сэргийлэхэд шаардагдах эмийн үнэ, хатуурт өвчөөс сэргийлэх тариаг, лабораторийн шинжилгээний ажил, үйлчилгээний хөлсний орон нутаг болон үлсын төвлөрсөн төсвөөс санхүүжүүлэх арга хэмжээг авна.	2009-2012	ХХААХУЯ	Хувийн хэвшил
193	2.4.1	Төр болон хувийн хэвшлийн түмшлэлийг сайжруулан, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар барих, тэдгээрийг хураанад түүнд ашиглуулах, дараа нь төрд шилжүүлэн өгөх зэрэг зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2.4 Дэд бүтэц, хот байгуулалтын бодлого 1 Авто замын салбарт хувийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, онцлог бүхий газруудад "BOT" нөхцөлөөр авто зам, гүүрийн барилгын ажил гүйцэтгэх бололцоогоор хангах ажиллана.	2009-2012	ЗТБХБЯ	ОЯ

194	2.4.2	Хүн амын дотоодын шилжилт хөрөнгийн харилцааныг барилгаар зохицуулж, бус болон бусдын тулгуур төв, дугуй хотуудын төлөвлөлт, үндэслэлийг сайжруулах, дэд бүтцийг эрчимтэй хөгжүүлж, хот, хөдөөгийн хөгжлийн түвшний ялгааг багасгана.	1 Хүн амын нутагшилт, суурьшил, бүлэг, сурлагийн тогтолцооны төсөл зэрэг бодлогын баримт бичгүүдийг боловсруулж Улаан Үх Хүрэгд өргөн мэдүүлнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
195	2.4.3	Хүн амын нутагшилт, суурьшлын зохицтой тогтолцоонд тулгуурлан хот байгуулалтыг эрчимжүүлнэ. "Хотууд" үндэсний хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2 Нийслэлийн дугуй хот болох Багануур, Налайх, Багахангай хөгжүүлэх тусгай зохицтой төвлөрлийг бий болгож төсөл боловсруулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
			1 "Хотууд" хөтөлбөрийг боловсруулж батлуулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
			2 "Хотууд" хөтөлбөрийн хүрээнд, хотын доторхи авто замын сүлжээг зөв зохицтой төлөвлөж, газар ашиглалтыг сайжруулах талаар санал зөвлөмжүүд боловсруулна.	2009-2010	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
			3 Хот байгуулалтын талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичгийг боловсруулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
			4 Хот төлөвлөлтөйн нэрм дүрэмийг шинэчлэн боловсруулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
			5 Хотыг дахин хөгжүүлэх тухай хуулийн төсөл боловсруулж батлуулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	ХХЦХЯ
			6 Оюулагтай Таванголотой зэрэг стратегийн ордуудыг түшиглэн 10-2010 мянган хүн амтай хотыг шинээр байгуулах ил бүрэн зураг төслийг боловсруулж хэрэгжүүлж эхэлнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Холбогдох аймагын ЗДТГ
			7 Улаанбаатар хотын ерөнхий төлөвлөгөө, хот байгуулалтын хөтөлбөрийн судалгааг төслийг боловсруулж, Улаанбаатар хотыг хөгжүүлэхэд шаардлагатай 115 төсөл, хөтөлбөрийг санал болгоно.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ

196	2.4.4	Хот суурин газрын гэр хорооллын дэд бүлгийг сайжруулахын зэрэгцээ оршин суульчдын орлоцтойгоор орон сууцны хороолол болон хөгжүүлэх барилгыг дэмжих хэрэгжүүлэх	Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг орон сууцны хороолол болон хөгжүүлэх хөтөлбөр-ийн хүрээнд орон сууцны ХХV, V, МГО-ИРТ орон-ын хорооллын инженерийн дэд бүлгийг барина.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
1			Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг орон сууцны хороолол болон хөгжүүлэх хөтөлбөр-ийн хүрээнд орон сууцны ХХV, V, МГО-ИРТ орон-ын хорооллын инженерийн дэд бүлгийг барина.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
2			"Улаанбаатар хотын ерөнхий төлөвлөгөөний хүрээнд Дамбаррагвалын хийд орон-ын хорооллын хосолчигдсан ерөнхий төлөвлөгөөний төрдлийг хийж, бие даасан инженерийн дэд бүлгийн эх үүсвэр /дулаан-цайртгаан хэсгэн үйлдвэртэй жонг орон-станц, цэвэртэй байгуулж, шугам суульчээр барьж барилгын дэд бүлгийг эхлүүлнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
3			Өнөр хорооллын хосчигдсан ерөнхий төлөвлөгөөг олон нийтийн оролцоотой боловруулж, инженерийн дэд бүлгийг барьж эхлэнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
4			Улаанбаатар хотын боовр урны 21, 22, 25, 31 дүгээр нутаг дэвсгэрийн шугам суульчээр шинэчлэн өргөтгөж, шинээр барьж байгуулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
5			Баянзүр дүүргийн цэвэртэй байгуулж, засварлан шинэчлэнэ.	2009-2010	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
6			Баянгол аман д барьж эхлэнэ, хорооллын инженерийн шугам суульчээр Улаанбаатар хотын ТЭЦ-ийн илүүдэл уурын станцын барилга барина.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
7			Хан-Уул дүүргийг байрлах дулааны 13 дугаар мэктээг ил шугамыг дэлд суульч тавьж, өргөтгөж ажлыг дуусгаж.	2009	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
8			Буюу-Ухад, 14 дугаар хороолол, Зүүн салбар хорооллыг цайртгаан-цайртгаан хөтөлбөрийн шугам суульчээр тавина.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
9			Гандангачигдсан хийдийн гэр хорооллын дулаан хөтөлбөр, цэвэр ус, дулаан хангамжийн шугам суульчээр өргөтгөж шинэчлэнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
10			Хайлаастын үерийн даган суульч шинэчлэнэ.	2009-2010	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
11			Буюу-Ухад хороолол дахь оуульч хөтөлбөрийн даган болон салбар инженерийн шугам суульчээр барина.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
12			Орон сууцны жонгийн даган хөтөлбөр байгаа хорооллын дотор цэвэр ус, дулаан хангамжийн шугам суульчээр өргөтгөж шинэчлэнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар
13			Гэр хорооллын дотор авто замыг шэг дараагай сайжруулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суульчдын хялбар

197	2.4.5 Газар ашиглалтыг сайжруулж, газрын шинэтгэлийг эрчимжүүлэн Монгол Улсын иргэн бүрт газар өмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	1 Газрын харилцааны шинэтгэлийг эрчимжүүлэхтэй холбогдуулан хууль эрх зүйн орчныг боловсруулж болно. 2 Монгол Улсын иргэн бүрт үндгий өмчлүүлэх боломжтой газрын хэмжээ, байршил, зориулалтыг тогтоож, газар өмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулна. 3 Нийслэлийг аймгийн төвүүдтэй холбосон улсын чанартай авто замын дагуу иргэдэд өмчлүүлэх боломжтой газрын хэмжээ, байршил, зориулалтыг тогтоож, өмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулна. 4 Аж ахуйн болон гэр бүлийн хэрэгцээнд зориулан өмчлүүлэх газар тариалангийн болон эрчимжсэн фермерийн аж ахуйн зориулалтын газрын хэмжээ, байршил, тогтоон, өмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2009-2012 2009-2012 2009-2012 2009-2012	ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
198	2.4.6 GPS-ийн технологийг нэвтрүүлж, Монгол Улсын GPS-ийн сүлжээ байгуулах 2 дахь шатны ажлыг хийж, өндрийн сүлжээг сайжруулна.	1 GPS-ийн технологийг ашиглан улсын чанартай авто замын тоон өгөгдөл бүхий мэдээллийн бааз байгуулж, цаашид олон нийтэд хүртээмжтэй ашиглах арга хэмжээ авч эхэлнэ. 2 Улаанбаатар, Дархан, Эрдэнэт хотуудад GPS-ийн байнгын ажлалтаар станцуудыг байгуулан, зургаллын хэмжээнийг өндөр нарийвчлалтай, хурдан хийж нөхцөлийг бүрдүүлнэ. 3 Өндрийн сүлжээний хэмжээнийг улсын хэмжээнд хийнэ. GPS-ийн сүлжээний өтгөрүүлэлтийг хийж 3200 цэгийг шинээр байгуулна.	2009-2012 2009-2012 2009-2012	ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
199	2.4.7 GPS-ийн технологийг нэвтрүүлж, Монгол Улсын GPS-ийн сүлжээ байгуулах 3 дахь шатны ажлыг хийж, өндрийн сүлжээг сайжруулна.	1 GPS-ийн технологийг ашиглан улсын чанартай авто замын тоон өгөгдөл бүхий мэдээллийн бааз байгуулж, цаашид олон нийтэд хүртээмжтэй ашиглах арга хэмжээ авч эхэлнэ. 2 Улаанбаатар, Дархан, Эрдэнэт хотуудад GPS-ийн байнгын ажлалтаар станцуудыг байгуулан, зургаллын хэмжээнийг өндөр нарийвчлалтай, хурдан хийж нөхцөлийг бүрдүүлнэ. 3 Өндрийн сүлжээний хэмжээнийг улсын хэмжээнд хийнэ. GPS-ийн сүлжээний өтгөрүүлэлтийг хийж 3200 цэгийг шинээр байгуулна.	2009-2012 2009-2012 2009-2012	ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

199	2.4.7 Нийслэл болон орон нутагт 100.0 мянган айлын орон сууц барих төсөл боловсруулж хэрэгжүүлнэ. Бага дүнд орлоготой иргэдийг орон сууцнуулах бодлогод ахц дэвшил гаргана.	1 Шинэ хотын, хорооллыг барих аялын хүрээнд 37.0 мянган орон сууц барина. 2 Гэр хорооллыг орон сууцны хороолол болгон хөгжүүлэх чиглэлийн хүрээнд 24.5 мянган орон сууц барина. 3 Нөгрөл сайжруулах чиглэлээр баригдаж бичил хороолол, цоцолборруудын хүрээнд 38.5 мянган орон сууц барина.	2009-2012 3ТБХБЯ 2010-2012 3ТБХБЯ 2010-2012 3ТБХБЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Нийслэлийн ЗДТГ Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суугчдын холбоо Оршин суугчдын холбоо
200	2.4.8 Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулж, хувьчлах, өөрчлөн байгуулах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	1 Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний салбарын үйлдвэрийг хувьчлах, өөрчлөн зохион байгуулах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ. 2 Нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгын цахилгаан шалны шинэчлэлт хийнэ. 3 Өвөрхангай аймгийн Арвайзээр, Баян-Өлгий аймгийн Өлгий, Говь-Алтай аймгийн Алтай, Говьсүмбэр аймгийн Чоёр, Хэнтий аймгийн Өндөрхаан, Хөвсгөл аймгийн Мөрөн, Баянхонгор аймгийн Банхонгор, Төв аймгийн Зуунмод хот, Өвөрхангай аймгийн Хархрим, Дорноговь аймгийн Замын-Ууд, Ховд аймгийн Жаргалант, Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг сум, Хэнтий аймгийн Бэрх, Бор-Өндөр тосгон болон Дундговь аймгийн Олгойномийн цэвэр, Бохир усны инженерийн шугам сулжээг засварлах, шинэчлэх, шинээр барих арга хэмжээ авна. 4 Хөвсгөл, Дархан-Уул аймгийн сумдын дулааны шугам сулжээнд засвар, шинэчлэлт хийнэ. 5 Архангай, Дархан-Уул, Өвөрхангай аймгийн тавуудад үерийн хамгаалалтын далан барина. 6 Нийслэл хотыг хөгжүүлэх, орон сууцны хороолол, суралт газруудыг байгуулахад шаардагдах цэвэр усны хөгжүүл хийж.	2009-2012 3ТБХБЯ 2009-2011 3ТБХБЯ 2009-2012 3ТБХБЯ 2009-2010 3ТБХБЯ 2009-2010 3ТБХБЯ 2009-2011 3ТБХБЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Нийслэлийн ЗДТГ Нийслэлийн ЗДТГ Нийслэлийн ЗДТГ Нийслэлийн ЗДТГ	Оршин суугчдын холбоо Оршин суугчдын холбоо Оршин суугчдын холбоо Оршин суугчдын холбоо Нийслэлийн ЗДТГ

201	2.4.9	Нийслэл хотыг олон улсын жишиг хүртэх, эрүүл, аюулгүй, томилог орчин, найрвартай дэд бүтэц бүхий томоохон хот болгон хөгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	1	Нийслэл хотын Хөшгийн тулгамдсан асуудлыг ик бүрчлэр шийдвэрлэх чиглэлээр хөтөлбөр боловсруулах үе шалтай хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЭДТГ
202	2.4.10	Иргэний агаарын тээврийн хөтөлбөрийг эрчимжүүлж, Төв аймгийн Хөшгийн хөндийд олон улсын нисэх буудал байгуулж, Улаанбаатарын дэд бүтэцэд хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	1	Төв аймгийн Хөшгийн хөндийд баригдах нисэх онгоцны шинэ буудлын дугаар, усан хангамжийн асуудлыг шийдвэрлэх, Улаанбаатар хотоос 110 км-ын цөмийг агаар дамжуулах агаарын шугам татаж, дэд станцыг байгуулна.	2009-2011	ЗТБХБЯ	Төв аймгийн ЭДТГ
203	2.4.11	Нийслэл болон бус нутгуудыг бие даан хөгжих эдийн засаг, санхүүгийн чарамтай болгох, суурь дэд бүтцийг бүрдүүлнэ.	2	Зуунмод хотоос шилэн кабелийн дамжуулах төвөрөмнийг байгуулна.	2009-2010	ЗТБХБЯ	Төв аймгийн ЭДТГ
			1	Баруун, Хөнгөн, Төвийн, Зүүн болон Говийн бүсийн хөтөлбөрийн хөтөлбөрийг боловсруулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Холбогдох аймгийн ЭДТГ
			2	Говийн бүсийн Төвөлгөтэй, Оюултоо, Цагаансуварын орд газрыг түшиглэсэн бус нутгийн стратегийг, хот байгуулалтын төлөвлөгөө боловсруулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Холбогдох аймгийн ЭДТГ
204	2.4.12	Олон улсын нисэх онгоцны буудал, нисэх буудлын хотлох, говийн бүсийн төмөр зам, ус цагаангана дэд бүтцийн сүлжээ, зүүн бүсийн төмөр зам зэрэг томоохон мега төслийн зурга төсөв, төлөх, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулж хэрэгжүүлж эхэлнэ.	3	Эдийн засгийн хөтөлбөрийн дэд бүс болон нэн тэргүүнд эрчимтэй хөгжүүлэх хот, суурин хөтөлбөрийн стратегийг боловсруулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЭДТГ
			1	Төв аймгийн Хөшгийн хөндийд баригдах нисэх онгоцны шинэ буудлыг түшиглэн "Airport City" байгуулах ажлын иж бүрэн зурга төслийн ажлыг боловсруулж хэрэгжүүлж эхэлнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЭДТГ
			2	Өвөрхангай аймгийн Хархорин сумын нисэх буудлыг 4D ангиллын аяардам, ачаа тээшний карго тавийн хамт байгуулна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЭДТГ

205	2.4.13	Улаанбаатар болон томоохон суурин газрын нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээг хөдөлгөөний аюулгүй байдал, стандартын шаардлага хангасан их багтаамжийн 500 автобусаар шинэчилж, нийтийн тээврийн үйлчилгээг хийн тулшээр амжилдаг 2000-аас доошгүй таксигаар хангахад төрөөс дэмжлэг үзүүлнэ.	1 Улаанбаатар хот болон томоохон суурин газрын нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээг хөдөлгөөний аюулгүй байдал, стандартын шаардлага хангасан их багтаамжийн 500 автобусаар шинэчилнэ. 2 Нийтийн тээврийн үйлчилгээг хийн тулшээр амжилдаг 2000-аас доошгүй таксигаар хангахад төрөөс дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2011	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
206	2.4.14	Монгол Улсын төмөр замын тээврийн дамжин өнгөрүүлэх чадварыг сайжруулж, үйлчилгээний чанар, хямрах хүрээг өргөтгөн, төхөөрхөм, технологийг шинэчлэх хүрээнд хөдлөх бүрэлдэхүүний паркийг 20 зугтуур, ачааны 2000 вагоноор нэмэгдүүлнэ.	1 Төмөр замын тээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүний паркийг 20 зугтуур, ачааны 2000 вагоноор нэмэгдүүлэх арга хэмжээг авна. 2 Зорчигч тээврийн вагоны паркийг 50 вагоноор нэмж дүүлж, Замын үнд, Сүхбаатар өртөөнүүдийн боловсруулах хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2009-2011	ЗТБХБЯ ХНН	ХНН
207	2.4.15	Транзит Монгол хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд томоохон ажил давшил гаргах, дэд бүтцийн орчин нөхцөл, логистик сүлжээг эрс сайжруулна.	1 Алтанбулаг-Улаанбаатар-Замын-Үүд чиглэлийн авто замын зэрэглэлийг дээшлүүлэх ажлыг эхлүүлнэ. 2 Транзит тээврийн тухай Монгол Улс, ОХУ, БНХАУ-ын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийг эцэслэн боловсруулж, харилцан тохиролцоо арга хэмжээг авна.	2009-2012	ЗТБХБЯ	ЗТБХБЯ ГХЯ

208	2.4.16	Агаарын тээврийн салбарт хувийн хэвшлийн оршлогоор нэмэгдүүлж, олон улсын нислэгийг өргөжүүлнэ. Олон улсын агаарын карго тээвэрлэлтийн үйлчилгээг бий болгоно.	1	Агаарын тээврийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, дотоодын нислэгийн агаарын хөдөлгөөнийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ
209	2.4.17	"Мянгань зам" төслийн ажлыг эрчимтэй үргэлжлүүлэн, аймгийн төвүүдийг нийслэлтэй хатуу хучилттай авто замаар холбох ажлыг үргэлжлүүлнэ. Улаанбаатар-Мандагтөв-Өмнөговийн чиглэлд авто зам тавина	1	Цэцэрлэг, Баянхонгор, Мөрөн, Чойбалсан, Баруун-Урт, Мандагтөв хотуудыг Улаанбаатар хоттой хатуу хучилттай авто замаар холбож, Улиастай, Ховд, Өлгий, Далаанзадгад, Алтай хотуудыг холбох ажлыг эхлүүлнэ.	2009-2010	ЗТБХБЯ
210	2.4.18	Олон улсын авто замын сүлжээнд холбогдох Замын-Үүд-Улаанбаатар-Алтанбулаг чиглэлийн хурдны зам болон Ярвент-Ховд-Өлгий-Улаанбаширчт чиглэлийн хатуу хучилттай авто замыг барина.	1	"Бүс нутгийн авто зам хөгжүүлэх төсөл"-ийн хүрээнд Чоир-Сайншанд-Замын-Үүд чиглэлийн 432 км хатуу хучилттай авто замыг барьж дуусган, Алтанбулаг-Улаанбаатар-Замын-Үүд чиглэлийн хурдны зам, Ярвент-Ховд-Өлгий-Улаанбаширчт чиглэлийн 667,2 км хатуу хучилттай авто замыг барих ажлыг эхлүүлнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ АХБ, БНХАУ, БНСУ
211	2.4.19	Улаанбаатар хот болон аймгийн төвүүдийн авто замын сүлжээг шинэчлэн өргөтгөж, хоёр түвшнөй уулаар, гүүрэн болон нукан гарц авто зогсоол барина.	1	Улаанбаатар хотын болон аймгийн төвүүдийн хөрөлгөөний түгжрэлийг багасгах зорилгоор гүүрэн гарцыг барьж, хоёр түвшнөй уулаар барих, явган хүний нукан болон гүүрэн гарц, авто зогсоол барих ажлыг эхлүүлнэ. Улаанбаатар хотын авто замын сүлжээний 60 хуртлалх хувийг шинэчлэнэ.	2009-2012	ЗТБХБЯ СЯ, АХБ, Япон Улс

212	2.4.20 Бүх төрлийн зам замын суурь тавих, сэргээн засварлахад дэлхийн жишээтэй нийслэл, экологич байдлыг хангах чиглэлээр аж ахуйн нэгжийг үйл ажиллагааг дэмжих ажиллагаа.	<p>1 Авто замын салбарыг дэлхийн жишээтэй нийслэл хүрээлэн байгаа орчинд хэр нөлөөгүй төдий, технологийг нэвтрүүлэх чиглэлээр судалгааг шинжилгээний ажил хийж, энэ чиглэлийн аж ахуйн нэгжийг үйл ажиллагааг дэмжих ажиллагаа.</p> <p>2 Эдийн засгийн хувьд ашигтай, экологид зөвтгэж замын суурийг төлвөрүүлэх тэрүүний технологийг судлах зорилгоор сабарын яам, холбогдох байгууллагын хамтарсан ажлын хэргийг томилох ажилуулж дүнхэлт гаргуулна.</p> <p>3 Экологид зөвтгэж замын суурийг төлвөрүүлэх тэрүүний технологийг нутагшуулах чиглэлээр ажилтаж буй аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааг дэмжих, энэ чиглэлээр олон улсын төсөл, хөтөлбөрийг холбогдох байгууллагатай хамтран боловсруулж хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>2009-2012</p> <p>2009</p> <p>2009-2010</p>	ЗТБХБЯ	БОАЖЯ
213	2.4.21 Баянхонгор-Говь-Алтай чиглэлийн халуу хучилттай авто замыг барина.	<p>4 Экологид зөвтгэж замын суурийг төлвөрүүлэх тэрүүний технологийг ашиглан улсын хэмжээнд 200 км-ээс дээшгүй халуу хучилттай болон орон нутгийн чиглэлээр сайжруулсан шороон зам барьж байгуулна.</p>	2009-2011	ЗТБХБЯ	
214	2.4.22 Нийслэл, дугааны болон цэвэрлэсэн эрчим хүчний шинэ аж ахуйн салбарыг барина.	<p>1 Баянхонгор-Говь-Алтай чиглэлийн 371 км халуу хучилттай авто зам барих ажлыг эхлүүлнэ.</p> <p>2 Улаанбаатар хотод дугаан, цэвэрлэсэн 5 дахь шинэ аж ахуйн салбарыг барина.</p> <p>3 Улаанбаатарын ДЦ-4-ийн дэргэд 200 Гкал чадвартай дугааны шинэ аж ахуйн салбарыг барина.</p>	<p>2009-2012</p> <p>2009-2012</p> <p>2009-2010</p>	ЗТБХБЯ	Хувийн хэвшил
	213	<p>3 Холын цэвэрлэсэн болон дугааны аж ахуйн салбарыг суурилж хүчин чадлыг сайжруулах шинэ төсөл боловсруулж хэрэгжүүлж, Улаанбаатарын дугааны цэвэрлэсэн станцуудыг шинэчлэх хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх судалгааг тооцож гаргах үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.</p>	2009-2010	ЗБЭХЯ	

<p>215 2.4.23 Улаанбаатар хот болон бусуудад зорчигч төсөрийн болон ачааны төлөгдсөн терминал аж ахуй, дамжист төвийг байгуулна</p> <p>216 2.4.24 Орон зайн мэдээллийн санд тулгуурлан зөвлөн дэд бүтцийг /хагжуулагч, кодчилал, бар код, zip код гэх мэт/ бий болгож, төрийн үйлчилгээг шинэ шатанд гарган үр ашгийг дээшлүүлнэ</p>	<p>1 Орчин үеийн тээвэр дамжигчийн төв, терминал аж ахуйг Замын-Уд, Алтанбулаг боомт, Улаанбаатар хот, бүсийн төвүүдэд барина</p> <p>1 Шуудангийн зил кодын хэрэглээг (иргэд бүртгэлийн болон үйлчилгээний байгууллагууд) нэмэгдүүлнэ</p>	<p>2009-2012</p> <p>2009-2012</p>	<p>ЗТӨХБЯ</p> <p>МЦДХХТ</p>	<p>Холбогдох ажилсийн Засаг дарга</p>
<p>217 2.4.25 Мэдээлэл холбооны дэд бүтцийг өргөтгөн шинэчилж, мэдээлэл, харилцаа холбооны үйлчилгээг өргөжүүлж, өрх бүрт кургэмжтэй болгоно</p>	<p>1 21 аймгийн төвд IP/MPLS технологийг хамарсан DWDM, IP/MPLS технологи дээр суурилсан өндөр хурдны (10 Gbps) дамжуулах сүлжээг байгуулна.</p> <p>2 Шилэн кабелийн сүлжээнд хамрагдаагүй үлдсэн сумдыг шилэн кабелийн сүлжээнд холбоно</p> <p>3 21 аймгийн төвд IP/MPLS -д технологийг суурилсан өндөр хурдны тусгах сүлжээг байгуулна. (Metropolitan Area Network, 1 Gbps)</p> <p>4 310 суманд Интернет протоколд суурилсан өргөдөл дамжуулах тусгах сүлжээг (Access Network) байгуулна.</p> <p>5 Сумын түвшинд цахилгаан холбоо, шуудан, интернетын үйлчилгээг нэг цэг төвлөрүүлэх бүтээгдэхүүн байгуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ</p>	<p>2009</p> <p>2009-2012</p> <p>2009-2011</p> <p>2009-2012</p> <p>2009-2012</p>	<p>МЦДХХТ</p> <p>МЦДХХТ</p> <p>МЦДХХТ</p> <p>МЦДХХТ</p> <p>МЦДХХТ</p>	
<p>218 2.4.26 Радио, телевизийн өргөн нэвтрүүлгийг тоон технологийг шилжүүлж, телевизийн олон сүвийг орон даяар хүлээн авах боломжийг бүрдүүлнэ</p>	<p>1 Сансрын холбооны системийн дагалдажигч зурвасыг үр ашгийгаар ашиглан, газрын станцуудын томог төхөөрөмжийг шинэчилж, орон нутгийн телевизийн станцыг өргөтгөн телевизийн 10 суваг нэвтрүүлнэ.</p>	<p>2009-2010</p>	<p>МЦДХХТ</p>	

219	2.4.27	Баруун 5 аймагийг эрчим хүчний нөдөрлөртэй эх үүсвэрээр хангах зорилготой дулааны цахилгаан станц байгуулах буюу төвийн эрчим хүчний нэгдсэн системтэй холбоно. Зөвхөн Говь-Алтай аймагийг ТЭХН Системд холбох ажлыг 2009-2011 онд багтаан гүйцэтгэнэ.	1	Хөшөөгийн нүүрсний срдэг түшиглэн зэвэй зогсонд бага-чадлын цахилгаан хүчин чадлын цахилгаан станц барьж баруун бүсийн эрчим хүчний хэрэглээг нөдөрлөртэй хангана.	2010-2012	ЗБЭХЯ	Хувийн хэвцэлт
			2	Баруун бүсийн эх үүсвэрүүдийг холбоосон цахилгаан дамжуулах шугам барина.	2010-2012	ЗБЭХЯ	Хувийн хэвцэлт
			3	Баянтөгрөгийн станц-Улиастайн 220 киловольтын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам барина.	2010-2012	ЗБЭХЯ	
220	2.4.28	Төвийн эрчим хүчний сүлжээг баруун бүсийн системтэй холбох төлөх, эдийн засгийн үндэслэлийг боловруулж цахилгаан дамжуулах шугамыг ашиглахад оруулна.	1	Төвийн эрчим хүчний системийг баруун бүсийн системтэй холбох төлөх, эдийн засгийн үндэслэлийг боловруулж, хамгийн оновчтой хувилбарыг сонгон Алтай-Улиастайн системийг төвийн болон баруун бүсийн системд холбоно.	2009-2012	ЗБЭХЯ	
221	2.4.29	Сэлэнгэдэх эрчим хүчний үндэсний хөтөлбөрийн хөрөнгийг хангах, сэлэнгэ болон нарны эрчим хүчийг ашиглан дөрвөлт төхөөрөлд тулгуурласан том сөрөн станцыг барих ажлыг судалж, төвийн болон эхүн аймагуудад хэрэгжүүлнэ.	1	Сэлэнгэ парк барьж төвийн эрчим хүчний системд холбоно.	2009-2012	ЗБЭХЯ	
			2	Тайширын усан цахилгаан станцыг дэмжих салхин паркийн судалгаа хийж, барих ажлыг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ЗБЭХЯ	
222	2.4.30	Шуудангийн үндсэн сүлжээг өргөтгөл шинэчлэх, мэдрэлтэй төхөөрөлд суурилсан үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	1	Улаанбаатар хотын 41 салбар, 21 аймаг, 118 сумын шуудангийн салбарыг нэгдсэн сүлжээнд холбоосон мэдрэлт, төхөөрөлдтэй төв байгуулна.	2009-2012	МЦХХТГ	
			2	Шуудангийн үндсэн сүлжээний автопаркийг шинэчлэн шууданг аймагт долоо хоногт 2 удаа, сум, багт долоо хоногт 1-3-оос доошгүй удаа хүргэнэ.	2009-2012	МЦХХТГ	

223	2.4.31	Дэд бүтцийн хөгжлийг эрчимжүүлэхэд хувийн хэвшлийн оролцоог нэмэгдүүлэх, үндэсний компануудын чадавхийг дээшлүүлэх зорилгоор авто зам, төмөр зам, эрчим хүч, харилцаа холбооны сүлжээг өргөтгөх ажлыг эргэн төлөгдөх нөхцөлтэйгээр барихыг бүх талаар дэмжих.	<p>1 Авто замын салбарт хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулагч нэмэгдүүлэх, уул уурхайн авто замыг хувийн хөрөнгөөр баруулах төсөл хэрэгжүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх</p> <p>2 Шинээр төмөр зам барихад хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулагч дэмжих арга хэрэгсэл авч</p> <p>3 "Монголчуудыг" ХК-ийн хувьчлалыг зохион байгуулж, алслагдсан нутагт шуудангийн үйлчилгээг үзүүлэхэд хувийн хэвшлийн оролцоог нэмэгдүүлэх бололцоо бүрдүүлэх.</p>	<p>2009-2012 ЗТБХБЯ</p> <p>2009-2012 ЗТБХБЯ</p> <p>2009-2012 МШХХТГ ТӨХ</p>	Хувийн хэвшил
224	2.4.32	Төмөр замын шинэ салгаж зам байгуулах, хилийн гарцын тоог нэмэгдүүлэх, хос шугам барьж, цоолигланхуулах асуудлыг судалж, үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ.	<p>1 Төмөр замын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд цахилгаанжуулалтын төмник-эдийн засгийн үндэслэлийн судалгааг хийж дуусгана.</p> <p>2 Сүхбаатаргаас Замын-Үүд хүртэлх нийт 1087 км хоёр дахь төмөр замыг үе шаттай барих ажлыг хэрэгжүүлж эхэлнэ.</p>	<p>2009-2010 ЗТБХБЯ</p> <p>2009-2012 ЗТБХБЯ</p>	
225	2.4.33	Орон сууц барих санхүүгийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, орон сууцны үрт хугацаатай зээлийн анхдагч болон хоёрдогч зах зээлийн тогтолцоог бий болгон орон сууцны үрт хугацааны зээлийн жилийн хүүг бууруулж, эргэн төлөгдөх хугацааг 25 жил болгоно.	<p>1 Үл хөдлөх эд хөрөнгийн барьцаны тухай хуулийн төсөл боловсруулж Улсын Их Хурлаар батлуулна.</p> <p>2 Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны тухай хуулийн төслийг боловсруулж Улсын Их Хурлаар батлуулна.</p> <p>3 Хөрөнгийн үнэтгэвчийн үйл ажиллагааг зохицуулах талаар хуулийн төсөл боловсруулж Улсын Их Хурлаар батлуулна.</p>	<p>2009 ХЗДХЯ</p> <p>2009 ХЗДХЯ</p> <p>2009 СЯ</p>	<p>ЗТБХБЯ, СЯ, СЗХ</p> <p>ЗТБХБЯ, СЯ, СЗХ</p> <p>ЗТБХБЯ</p>

226	2.4.34	Газрын нэгдсэн төлөвлөгөөг Улсын Их Хурлаар батлуулах, нийслэл, аймгийн төв болон төлөрсөн суурингийн гэр хорооллыг баригч агуулахавс бусад газруудыг эвхэн нээлттэй дуудлага худалдаагаар худалдах тогтолцоог шилжнэ.	1	Газрын нэгдсэн төлөвлөгөөг баригч бичүүдийг боловсруулж эрх зүйн орчныг бүрдүүлэн, төрийн өмчийн газрыг эзэмшүүлж, ашиглуулах харилцааг боловсруулж болгоно.	2009	ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ
227	2.4.35	Нийслэлийг шинэчлэн хөгжүүлэх "Шинэ Улаанбаатар-Ногоон нийслэл" хөтөлбөр гаргах, нийслэлд агаар болон хөрсний бохирдлыг бууруулах, дэд бүтцийн асуудлыг иж бүрэн шийдвэрлэх, хот байгуулалт, хот төлөвлөлтийн бодлогыг шинэчлэн баталж, хүүхэд, залуучуудын чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх цэцэрлэгт хирээлгүй дүүрэг бүрт байгуулна.	1 2 3 4	"Хот, тосгоны төлөвлөлтийн үүргийн бүсэлтийн өрөөний дүрэм"-ийг шинээр боловсруулж батлан мөрдүүлнэ. Эрчим хүч хэмжээсн, эко-фрон сууд барих шинэ технологийг нэвтрүүлнэ. Олон нийтийн гэрж, ногоон байгууламж байгуулна. Барилга, орон сууцны хорооллууд, гудамж талбайг цэвэрлэхүүхэд төсөл, хөтөлбөргүүдийг боловсруулна.	2009 2009-2012	ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ ЗТБХБЯ	Нийслэлийн ЗДТГ Нийслэлийн ЗДТГ Нийслэлийн ЗДТГ
228	2.4.36	Хөвд, Чойбалсан, Дархан, Эрдэнэт, Завхан-Үүд, Сүхбаатар хотуудын зэрэглэлтэй хотын статустай болгож, хотын хөгжлийн цогц арга хэмжээ авна.	1	Хөвд, Чойбалсан, Дархан, Эрдэнэт, Завхан-Үүд, Сүхбаатар хотуудын хөгжлийн мастер төлөвлөгөөг үе шаттайгаар боловсруулна. Улсын зэрэглэлтэй хотын статустай болгох асуудлыг боловсруулж Улсын Их Хурлаар батлуулна.	2009 2012	ЗТБХБЯ	Холбогдох аймгийн Засаг дарга

229	2.4.37	Хөвсгөл нуурыг аялал жуулчлалын бүс болгон дэд бүцийг нь тэргүүн эзлэгчид хөгжүүлнэ.	1	Хөвсгөл аймаг, Хөвсгөл нуур орчмын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж батална.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Хөвсгөл аймгийн ЗДТГ
			2	Хатгал, Ханх тосгоны хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулна.	2009-2010	ЗТБХБЯ	Хөвсгөл аймгийн ЗДТГ
			3	Уньт-Мөрөн чиглэлийн 259 км, Мөрөн-Хатгал чиглэлийн 98.8 км хатуу хучилттай, Хатгал-Жанхай-Тойлолт чиглэлийн 30.4 км хайрган хучилттай авто замуудыг барьж дуусгана.	2009-2012	ЗТБХБЯ	Хөвсгөл аймгийн ЗДТГ
			4	Хөвсгөл нуурын усан замыг тэмдэглэгээжүүлнэ.	2009-2010	ЗТБХБЯ	Хөвсгөл аймгийн ЗДТГ
			5	Хөвсгөл нуурын жуулчид ихээр очиж сонирхдаг байгалийн үзэсгэлэнт газруудад усан онгоцны хөвдөг зогсоолуудыг барьж байгуулна.	2009-2011	ЗТБХБЯ	Хөвсгөл аймгийн ЗДТГ
2.5. Орон нутгийн хөгжлийн бодлого							
230	2.5.1	"Хөдөөгийн хөгжил" хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлж эхэлнэ.	1	Малчдын талаар төрөөс баримтлах бодлого боловсруулан батлуулж, хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.	2009-2012	ХХААХҮЯ	НХХЯ
231	2.5.2	Сүмдэд жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх зорилгоор 50.0 саяас доошгүй төгрөгийн эх үүсвэр бүхий "Сүм хөгжүүлэх сан" байгуулах журам боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	1	Орон нутагт жижиг, дунд үйлдвэр хөгжүүлэх, авилгүүдийг бууруулах зорилгоор сум бүрт 50.0 саяас доошгүй төгрөгийн эх үүсвэр бүхий "Сүм хөгжүүлэх сан" байгуулах журам боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ХХААХҮЯ	СЯ
			2	Баг бүрийг ерийн амьжиргааг дэмжих, ядуурлыг бууруулахад чиглэгдсэн 1.0 саяас доошгүй төгрөгийн эх үүсвэртэй, эргэн төлөгдөх нөхцөл бүхий хөгжлийн сантай болгоно.	2009-2012	ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

232	2.5.3	Эрчим хүчний төрөл бүрийн эх үүсвэрийг ашиглан бүх сумыг байнгын цахилгаантай болгож, байгын цахилгаан хангамжийг сайжруулна. Аймэг, орон нутгийн дугаар хангамжийн системийг сайжруулж, хүчин чадал нь нэмэгдүүлнэ.	1	Молчир өрх, байгын төвүүдийг сэргээгдэх эрчим хүчний үүсгүүрээр хангана.	2009-2012	ЗБЗХЯ		
		"Сэргээгдэх эрчим хүчний үндэсний хөтөлбөр", "100000 нарны гэр" хөтөлбөрүүдийг үе шаттайгаар үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2	"Сэргээгдэх эрчим хүчний үндэсний хөтөлбөр", "100000 нарны гэр" хөтөлбөрүүдийг үе шаттайгаар үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ		
		Төвшир, Дөрөлчин усан цахилгаан станцуудыг ашиглагдааг ороулах, сэргээгдэх эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг дэмжих замаар цахилгаан үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	3	Төвшир, Дөрөлчин усан цахилгаан станцуудыг ашиглагдааг ороулах, сэргээгдэх эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг дэмжих замаар цахилгаан үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ		
		Цагайгаан усан цахилгаан станц барих ажлыг эхлүүлнэ.	4	Цагайгаан усан цахилгаан станц барих ажлыг эхлүүлнэ.	2012	ЗБЗХЯ		
		Сумдын 0.4 иВ-ын цахилгаан дамжуулах шугамын шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	5	Сумдын 0.4 иВ-ын цахилгаан дамжуулах шугамын шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	2009-2010	ЗБЗХЯ	Аймгийн ЗДТГ	
		Аймгийн төвүүдийн дугаар хангамжийн байдалд судалгаа хийж, шинэчлэлтийн төлөх, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулна.	6	Аймгийн төвүүдийн дугаар хангамжийн байдалд судалгаа хийж, шинэчлэлтийн төлөх, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулна.	2009	ЗБЗХЯ	ЗТБХЯ	
		Аймгийн төвийн дугааны станц, дугаар хангамжийн системийн харьяалал, өмчийн хэлбэр, шугам сүлжээний хил зэвгийг тогтоож, дугаар хангамжийн зүүх, тоног төхөөрөмжийг үе шаттайгаар шинэчлэх, халаалтын дотголлыг бүрэн эргэж, хэрэгцээний халуун усны системтэй болгон ард иргэдийн амьжиргээг тавтай нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	7	Аймгийн төвийн дугааны станц, дугаар хангамжийн системийн харьяалал, өмчийн хэлбэр, шугам сүлжээний хил зэвгийг тогтоож, дугаар хангамжийн зүүх, тоног төхөөрөмжийг үе шаттайгаар шинэчлэх, халаалтын дотголлыг бүрэн эргэж, хэрэгцээний халуун усны системтэй болгон ард иргэдийн амьжиргээг тавтай нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2009-2012	ЗТБХЯ	ЗБЗХЯ	Аймгийн ЗДТГ
		Хойд, Увс аймгийн төвд дугааны шинэ эх үүсвэр барих асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	8	Хойд, Увс аймгийн төвд дугааны шинэ эх үүсвэр барих асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	2009-2011	ЗБЗХЯ	ЗТБХЯ	Хойлогдох аймгийн ЗДТГ
233	2.5.4	Бүх бүрийг цахилгаан эрчим хүчний эх үүсвэртэй болгоно.	1	Улсын төсөв, Монгол Улсыг хөлхүүлэх сан болон дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулагчид цахилгаан дамжуулах, түгээх сүлжээний өрсөлтөл, засвар, шинэчлэлийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ		
		Аймаг хоорондын болон тээвэрлэлт, муулагчид гол чиглэлийн авто замыг сайжруулж, гадаргой хэсгийг хатуу хучилттай болгоно.	234	2.5.5	Цэцэрлэг, Банкнотор, Мөрөн, Чойбалсан, Баруун-Урт, Мандалговь хотуудыг Улаанбаатар хоттой хатуу хучилттай авто замаар холбож, Улжастай, Хойд, Даланзадгад, Алтай хотуудыг холбож ажлыг эхлүүлнэ. Харюурын-Хумирт чиглэлийн 36.8 км, Дашин-Илэн-Орхонь гүүр чиглэлийн 109 км, өгий нуур-Хэвэцэридам чиглэлийн 10 км хатуу хучилттай авто зам, Хатгал-Жансай-Тойрог чиглэлийн 30.4 км хайрган хучилттай авто замыг барьж дуусгана.	2009-2012	ЗБЗХЯ	

Холбогдох аймагын ЗДТГ	2009-2012	ЗТБХБЯ
Холбогдох аймагын ЗДТГ	2009-2012	ЗТБХБЯ
Аймагийн ЗДТГ	2009-2012	ЗТБХБЯ
ҮШХ, СЯ, НХХЯ	2009	ХХААХҮЯ
Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	2011-2012	НХХЯ
Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	2009-2012	МШБХСТ
Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	2009-2012	БСШУЯ, ЭМЯ
Аймагийн ЗДТГ	2009-2012	ХХААХҮЯ

1	Гадаад дотоодын хөрөнгө асууллаар Баянхонгор, Говь-Алтай аймагт 100.0 мянгаас доошгүй тонн, төвийн бүсэд 1.0 сая орчим тонн хүчин чадал бүхий цементийн үйлдвэрийг шинээр байгуулна.	1	Гадаад, дотоодын хөрөнгө асууллаар Баянхонгор, Говь-Алтай аймагт 100.0 мянгаас доошгүй тонн, төвийн бүсэд 1.0 сая орчим тонн хүчин чадал бүхий цементийн үйлдвэрийг шинээр байгуулна.
2	Барилгын төмөр булз, арматурын үйлдвэргийг дэмжих, Дархан хэр төмөрлөлийн үйлдвэрийн цувмал боловсруулах хүчин чадалыг нэмэгдүүлнэ.	2	Барилгын төмөр булз, арматурын үйлдвэргийг дэмжих, Дархан хэр төмөрлөлийн үйлдвэрийн цувмал боловсруулах хүчин чадалыг нэмэгдүүлнэ.
3	Орон нутгийн эрхс, түүхий эдийн нөөцөд тулгуурлан бүс нутгуудад бетон, төмөр бетон, дуу чимээ, дулаан тусгаарлах болон хөвөн материалын үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх асуудлыг шийдвэрлэнэ.	3	Орон нутгийн эрхс, түүхий эдийн нөөцөд тулгуурлан бүс нутгуудад бетон, төмөр бетон, дуу чимээ, дулаан тусгаарлах болон хөвөн материалын үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх асуудлыг шийдвэрлэнэ.
236 2.5.7	Алслагдсан болон говийн бүсийн нөмгөрд олгох өнөөцтэй хэлбэрийг бий болгоно.	1	Нийслэл хотоос 1000 км-ээс дээш алслагдсан болон говийн бүсийн сум, багт амьдардаг 18-аас дээш насны иргэдэд нөмгөрд олгох эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.
2	Алслагдсан болон говийн бүсийн байгалийн хүнд нөхцөлд амьдарч, ажиллах байгаа иргэдэд нийгмийн хангалттай үйлчилгээ үзүүлэх асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	2	Алслагдсан болон говийн бүсийн байгалийн хүнд нөхцөлд амьдарч, ажиллах байгаа иргэдэд нийгмийн хангалттай үйлчилгээ үзүүлэх асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.
237 2.5.8	Малчид гар утас ашиглах, харилцаа холбоогоор шуурхай хөнгөлдөх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	1	Бүх сумыг шилэн гөрбөлд холбох замаар үндсэн суурь сулсаар бүх нийтэд хүртээлтэй болон гар утас, интернетын үйлчилгээг хүргэнэ.
238 2.5.9	Сургуулийн дотуур байр, эмнэлэг, соёлын төвийг шинээр барих буюу өргөтгөж засварлана.	1	Сургуулийн дотуур байр, эмнэлэг, соёлын төвийг шинээр барих буюу өргөтгөж засварлах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.
239 2.5.10	Атрын 3 дахь аяны хүрээнд тулайн аймгийн нутаг бүрэн ашиглагдахгүй байгаа тариалангийн талбайг ашиглан тариалан эрхэлж, газар тариалангийн техникийг шинэчлэнэ.	1	"Атрын 3 дахь аян" тариалангийн хөдөлгөөн үндэсний хөлөгбарийн хүрээнд газар тариалангийн техник, технологийн парк шинэчлэх ажлыг хэрэгжүүлж өндөр хүчин чадалтай трактор 725, үр тарианы комбайн 550-ийг нийлүүлнэ.

ТББ	НХХЯ	ХХААХҮЯ	2009-2012	ТББ
			2009	
240	2.5.11	Үндэсний өв соёлыг хамгаалах, гарт ашигдарч байгаа иргэдийн тав тухтай, соёлтой амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх үндэсний "Монгол гэр" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.		
241	2.5.12	Улсын эдийн засагт бүтцийн өөрчлөлттэй хамт, тэрүүрчлэл өчирхөлд хүлээж буй бүтцийн хөтөлбөрийг бүтээн байгуулахад гадаад дотоодын хөрөнгө оруулагчдыг татах зорилгоор тус бүр нь 200.0 сая долларас багцгүй хөрөнгө шаардах 10 төслийг нэр заан 2009 онд багтаан нийтэд зарлана.	УХШХ	Холбогдох явцад
ГУРАВ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТЭНДЭЭРТ ХАРЬЦАГ ХАНГАХ ЗОРИЛТ				
Экологийн тэнцвэрт байдал хангах, байгалийн нөөц, байгалийг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх цагц бодлогыг хэрэгжүүлэн хөгжлийн төлөвтэй орчныг бий болгох, түүнд түшмэлтэй ажил хуульчлалын цагц бодлого хэрэгжүүлнэ.				
242	3.1	Байгалийн үзэгш дэвц чадварын хүрээнд нөөц байгалийг хамгаалах, зохистой ашиглах, экологид халтгай шавар технологийг дэмжих, бодлогыг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд баталгаажуулна.	2009-2010	С.Я. УХШХ
			2009-2010	БОАЖЯ
			2009-2010	БОАЖЯ
			2009-2010	БОАЖЯ
			2009-2012	БОАЖЯ
			2009-2010	ЭБЭХЯ
			2009-2010	БОАЖЯ
			2009-2011	БОАЖЯ
			2009-2012	БОАЖЯ
			2009-2012	БОАЖЯ
			2009-2012	БОАЖЯ
			2009-2012	БОАЖЯ

243	3.2	Түүхий нүүрсний хэрэглээг хязгаарлах, нүүрсийг боловсруулах, гэр хорооллыг орон сууцнуулаасад зориулах инженерийн байгууламжийг өргөтгөх, нэгэон байгууламжийн талбайг нэмэгдүүлэх, нийтийн газарийг шинэчилж хийн тулшинд шилжүүлэх замаар Улаанбаатар болон бусад хотуудын агаарын бохирдлыг бууруулна.	1 Агаарын бохирдлыг бууруулах, чанарыг хангах зрх зүйн орчныг шинэчилж, агаарын бохирдлыг бууруулах талвар төлөвлөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ. 2 Нэгэон байгууламжийн төлөвлөлт, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгоно. 3 Ахуйн зориулалтаар тулшинд ашиглах түүхий нүүрсний хэрэглээг хязгаарлах арга хэмжээ авна. 4 Үндэвэрлэлийн үйл ажиллагаанаас агаарт гаргах тоосонцрын хаягдлыг бууруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2009-2010 БОАЖЯ	ЭБЭХЯ, ЭМЯ, ЗТБХБЯ	Аймаг нийслэлийн ЗДТГ	БОТББҮЗ
244	3.3	Хот суурин газрууд дахь агаар, ус, хөрсний бохирдлыг багасгах, иргэдийн амилжаж амьдрах зрүүл орчныг бүрдүүлнэ.	1 Аюултай хог хаягдлыг устгах, хяналт тавих зориулалтын байгууламж бүхий төвлөрсөн цэгийг Улаанбаатар хотод байгуулна. 2 Томоохон хот суурин газрын цэвэрлэх байгууламжид техник, технологийн шинэчлэл хийж, ашиглалтыг сайжруулан, стандартын шаардлага хангуулна. 3 Хурээглэн буй орчны хяналт-шинжилгээний сүлжээг бэхжүүлэн өргөвүүлнэ. 4 Полипорт бифенил (РСВ) агуулсан тоног төхөөрөмжийн хаягдлыг устгах, хяналт тавих чаравийг бэхжүүлнэ.	2009-2011 БОАЖЯ	ЭБЭХЯ, ЭМЯ, ЗТБХБЯ	Аймаг нийслэлийн ЗДТГ	
			2009-2012 БОАЖЯ	ЭБЭХЯ, ХХААХҮЯ	Аймаг нийслэлийн ЗДТГ		
			2009-2011 БОАЖЯ	Олон Улсын мэргэжлийн байгууллага	Нийслэлийн ЗДТГ		
			2009-2012 БОАЖЯ	ЭТБХБЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ		
			2009-2012 БОАЖЯ	НҮБ-ын Сургалт, судалгааны хүрээлэн			
			2009-2012 БОАЖЯ				

		НҮБ-ын Суртал, судатгааны хүрээлэн	БОАЖЯ	2009-2012	Химийн хорт болон аюултай бодисын зохистой менежментийг бий болгох төсөл, хөгөлбөрийг гадаад дотоодын санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.
		ЭМЯ, МХЕГ, ШУА, МҮИС	БОАЖЯ	2009-2012	Химийн хорт болон аюултай бодисын мэдрэллийн сан бүрдүүлж, ашиглалт, явналтын тогтолцоог ил тод болгоно.
		ОБЕГ	БОАЖЯ	2009-2012	Химийн хорт болон аюултай бодис ашиглаж үйл ажиллагаа явуулдаг онцгой объектуудын аюул ослын үед ажиллах өргөтгөл, химийн бодисын бохирдлыг саармынжуулах, харууныг үржүүлэх арга технологийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.
			БОАЖЯ	2009-2012	Ус цаг уур, орчны хяналт-шинжилгээний улсын сүлжээнд технологийн шинэчлэл хийж, байгаль цаг агаарын гамшгаас урьдчилан сэргээх ажиллагааг чадвартайг дээшлүүлнэ.
		ЗТБХБЯ	БОАЖЯ	2009-2012	Туул голын Улаанбаатар хотын дэргэдүүр усдаг хэсгийг бохирдлоос хамгаалах, экологийн байдлыг сэргээх, голын усны гаримыг зохицуулах замаар эрлийн дагуу хот төлөвлөлтийн орчин үеийн шаардлагад нийцсэн хамгаалалт, инженерийн байгууламж барих боломжийг судалж хэрэгжүүлнэ.
245	3.4		БОАЖЯ	2010	"Хөг хөгдлийг бүүруулах тухай" хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулна.
			БОАЖЯ	2009-2012	Бүх аймагуудын хатуу хөгжлийн мөстөр төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
			БОАЖЯ	2010-2012	Хатуу болон аюултай хөг хөгдлийг амилган ялгах, дахин боловсруулах, ашиглах тогтолцооны эхэлэлт тавина.
			БОАЖЯ	2009-2012	Бүсийн тулгуур төв хотуудад хөг хөгдлийг дахин боловсруулах үйлдвэр байгуулах, томрохон хот, суурин газрын хөг хөгдлийн төлөвлөвч цогцог төлөвлөж, хөг хөгдлийг бууруулах ландшафтийн цогцог нэвтрүүлнэ.

№	Тус тус бүрдүүлсэн төрийн мэдээлэл	Тус тус бүрдүүлсэн төрийн мэдээлэл	Тус тус бүрдүүлсэн төрийн мэдээлэл
1	Монгол орны усны менежментийн төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлж эхэлнэ.	БОАЖЯ 2011-2012	Иргэд нөхөрлөл
2	Гол мөрний сав газрын зөвлөлдүүдийг байгуулан ажиллуулж, сав газрын усны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	БОАЖЯ 2009-2012	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
3	Газрын доторхи усны хяналт-шинжилгээний сүлжээг бий болгон ажиллуулж, шийдвэрлэлтэй төвний хэрэгслээр хангана.	БОАЖЯ 2009-2012	
4	Гол мөрний урсгад тохируулга хийж, журимлагдсан усны нөөцийг шилжүүлэн ашиглах талаархи саналуудыг судалж хэрэгжүүлж эхэлнэ.	БОАЖЯ 2010-2012	Түркийн хамтын ажиллагааны байгууллага
5	Газрын усны хяналт-шинжилгээний сүлжээний нөлж, усны шинжилгээний лабораторийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэн, хяналт-шинжилгээний хөгөлбөрийг боловсронгуй болгоно.	БОАЖЯ 2009-2012	Сав газрын зөвлөл
6	Улаанбаатар хотын бохир ус зайлуулах системийг өргөтгөж гэр хорооллыг хамруулах, бохир ус цэвэрлэх технологийг сайжруулна.	БОАЖЯ 2009-2010	ЗТБХЯ
7	Усыг хамгаалах, ажиллуулах, бохир усыг цэвэршүүлэн эргүүлэн ашиглах санхүүжилт, үйл ажиллагааг урамшуулах эрх зүйн орчин бий болгоно.	2009	ЗТБХЯ
8	Хот, суурин газрын ус хангамжийн эх үүсвэрийн хайгуул, судалгааны ажлыг явуулж ашиглалтын нөөцийн хэмжээг тогтооно.	БОАЖЯ 2009-2012	Хувийн хэвцэг
9	Гол, гари, булаг, шандны эхийг хашиж хамгаалах орныг тохируулна.	БОАЖЯ 2009-2012	ТББ
10	Усан сан бүхий газар, ус хангамжийн эх үүсвэрийн хамгаалалтын болон эрүүл ахуйн бусийг шинэчлэн тогтоож дэлгэмийг мөрдүүлнэ.	БОАЖЯ 2009-2010	ЗМЯ
11	Монгол орны рашааны чанарыг тогтоон нэгдсэн бүртгэл хөтөлж мэдээллийн сан бүрдүүлнэ.	БОАЖЯ 2009-2010	ЗМЯ

247	3.6	Говь, хээрийн болон цөлжилт үеэр явагдаж байгаа бүсүүдэд унаган ургамлыг тарималжуулах, хур тунадас нэмэгдүүлэх, ус хуримтлуулах, хиймэл нуур, цөөрмө байгуулах замаар экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хангах арга хэмжээг авч, "УС" хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	1	Гадаргуугийн урсац, хур тунадасны усыг хуримтлуулах замаар усан сан болгон хөв, цөөрмө байгуулж бэлчээр, хадлан, тариалангийн талбайг усжуулах, ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах аж ахуйн нэгж, иргэдийн үйл ажиллагааг дэмжнэ.	2009-2010	БОАЖЯ	ХХААХҮЯ	Аймгийн ЗДТГ	Иргэд, ААН, ТББ
			2	Ойжуулах, мод, бут, сөөг, загвиг үрээр тарималжуулах, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх аялалт эрчимжүүлэх зорилгоор иргэд, аж ахуйн нэгжийн төслө, арга хэмжээг санхүүгийн болон бусад хэлбэрээр дэмжинэ.	2009-2010	БОАЖЯ	Голландын Засгийн газар, НҮБХХ, ШХА	Аймгийн ЗДТГ	Иргэд, ААН, ТББ
			3	"УС" үндэсний хөтөлбөр, түүнийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулна.	2009	БОАЖЯ	ХХААХҮЯ, ЗТБХБЯ		
			4	Эдийн засгийн салбаруудын дасан зохицох бодлого, стратегийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2010	БОАЖЯ			
			5	Уур амьсгалын өөрчлөлтийн сөрөг нөлөөллийн эрсдэлийн үнэлэлтийг бүсчлэн гаргана.	2010-2011	БОАЖЯ			
			6	Цаг агаарт зориулаар нөлөөлөх арга хэмжээний төсний хэрэгсэл, хөрөнгө санхүүгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэх арга хэмжээ авна.	2009-2012	БОАЖЯ			
248	3.7	Говь, хээрийн бүсийн бэлчээрийг усжуулах зорилгоор баг бүрт нэр, салхины эрчим хүчээр ажиллах тус бүр нэг худаг гаргана.	1	Бэлчээрийн тогтвортой менежментийг хэрэгжүүлэн, говь, хээрийн бүсийн усны нөөцийг судалгааг явуулж, уст цаг гаргах дүгнэлт гарган баг бүрт нэр, салхины эрчим хүчээр ажиллах тус бүр нэг худаг гаргана.	2009-2012	БОАЖЯ, ХХААХҮЯ	ШХА	Аймгийн ЗДТГ	
249	3.8	Цөлжилттэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, түүнийг хэрэгжүүлэх дотоод санхүүгийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, түүнийг хэрэгжүүлэх гадаад, дотоод санхүүгийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлнэ.	1	Цөлжилттэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, түүнийг хэрэгжүүлэх зандлага, зохион байгуулалт болон санхүүжилтийн механизмийг боловсруулж болно.	2009	БОАЖЯ			
			2	Монгол орны цөлжилтийн төлөв байдлыг үнэлэх судалгааг шинэчлэлийн аялалт эрчимжүүлнэ.	2010-2011	БОАЖЯ	ШУА, ГЭХ		
			3	Цөлжилттэй тэмцэх талаар гадаад орнуудын туршилтаг судалж, нэвтрүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, хэвлэн мэдээлж эрчимжүүлнэ.	2009-2012	БОАЖЯ	ГХЯ		
			4	Цөлжилттэй тэмцэх талаар сурталчилгааг өргөмүүлж, нэвдлийг судалж, гадаад орнуудын туршилтаг судалж, нэвтрүүлэх арга хэмжээг эрчимжүүлнэ.	2009-2012	БОАЖЯ			БОЛБЕУЗ

250	3.9	Хөрс хамгаалах зөх зүйн үндэстэй боловсролгүй болгож, Хөрөнчий тухай хууль гаргаж хэрэгжүүлнэ.	1	Аргын э дахь аян – арга зүйн ажил хэрэгжүүлэх зорилго, зурвас бүхий Тархалан зорилгийг урамшуулах, дэмжих бодлого хэрэгжүүлнэ.	2009-2010	БОАЖЯ	ХХААХҮЯ	АИМГИЙН ЗДТГ
			2	Хөрс хамгаалах тухай хуулийн төсөл боловсруулж батлуулна. <td>2009-2011 <td>БОАЖЯ <td>ХХААХҮЯ, ШУА <td>БОТБВБЗ</td> </td></td></td>	2009-2011 <td>БОАЖЯ <td>ХХААХҮЯ, ШУА <td>БОТБВБЗ</td> </td></td>	БОАЖЯ <td>ХХААХҮЯ, ШУА <td>БОТБВБЗ</td> </td>	ХХААХҮЯ, ШУА <td>БОТБВБЗ</td>	БОТБВБЗ
251	3.10	Алтын бага нөөцтэй шороон орд болон усны хагалбар, голын ай сав газар, ойн сан, говийн баян бүрд, байгалийн өнцгой толгод, бүхий газрууд, түүний хамгаалалтын бүсэд ашигт малтмал хайх, олборлохыг хориглох; байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд халтай арга технологийг уул уурхайн үйлдвэрлэл явуулахыг бүрэн зогсооно.	1	Алтын бага нөөцтэй шороон орд, ой, усны урсгал бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газар, усан хангамжийн эх үүсвэрүүд, тэдгэрийн хамгаалалтын бүсэд ашигт малтмал олборлохыг хориглох зрх зүйн үндэстэй боловсролгүй болгож, уул уурхайн үйлдвэрлэл явуулахыг шат дараатай зогсооно.	2009-2011	ЗБЗХЯ, БОАЖЯ	ЗБЗХЯ	
			2	"Ашигт малтмал ашиглах үйл ажиллагааг байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл, хохирол багатай явуулах хөтөлбөр"-ийн хэрэгжилтийг хангана.	2009-2012	БОАЖЯ	ЗБЗХЯ	
			3	Уул уурхайн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал, технологийг шинэчилнэ.	2009-2010	БОАЖЯ, ЗБЗХЯ		
252	3.11	Байгаль орчныг нөхөн сэргээх баталгаагүй бол эдийн засгийн ямар ч ашигтай хөтөлбөр төслөөс татгалзана.	1	Уул уурхай болон бусад төслүүдийн эколог, эдийн засгийн үнэлгээг төсөл хэрэгжүүлэхийн өмнө урьдчилан тооцож, байгаль орчин болон эдийн засагт үзүүлэх нөлөөллийг тодорхойлж байгаль орчныг нөхөн сэргээх баталгаагүй бол ямар ч хөтөлбөр, төслөөс татгалзана.	2009-2010	БОАЖЯ	ЗБЗХЯ	
253	3.12	Хариуцлагатай уул уурхайн зарчмыг баримтган уул уурхай орд ашиглалтын хяналт, шалгалтын хөтөлбөр, байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх төлөвлөгөө, даалгавар, ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн төлөлт зэрэг мэдээллийн уулын сан бүрдүүлж, түүнийг нийтэд ил тод хүргээжмжтэй байгана.	1	Олборлолын үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон болон нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн улсын хэмжээний бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлж, мэдээллийн ил тод байдлыг хангана.	2009-2010	БОАЖЯ	ЗБЗХЯ	
			2	Байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, нутгийн иргэдийн эрх ашигт нийцсэн эрдэс байг мйн салбарын ил тод байдлыг хангахуйц хариуцлагатай уул уурхайн зарчмыг бүх үйлдвэрлэлд нэрвүүлнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ	БОАЖЯ	
			3	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тайлангийн мэдээллийн цахим сан бүрдүүлж, холбогдох мэдээллийг нийтэд ил тод болгоно.	2009-2012	БОАЖЯ		

254	3.13	<p>Ашигт мэтгэмэлэн орд газрын хайгуул, ашиглалтын эвчээрөл олгоход байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын өрөнхий өрнөөчилсэн үнэлгээг тодорхой шалгуурын дагуу сонгон шалгаруулсан мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, түүнийг үндэслэн шийдвэр гаргах журамд шилжэнэ.</p>	<p>Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний шаардлагын хэрэгжилтэд тавих хангалтыг чангалгана.</p> <p>Стратегийн болон урьдчилсан үнэлгээний шинэ хэлбэрийг нэвтрүүлэх чиглэлээр Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.</p>	<p>2009-2012 БОАЖЯ</p> <p>2009-2011 БОАЖЯ ЭБЭХЯ</p>	
255	3.14	<p>Монгол орны экологийн тэнцвэрт байдлыг хангахад өндий ач холбогдол бүхий улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлнэ.</p>	<p>Томоохон гол өмөрний сая газар болон ойн сан бүхий газар нутгийг орлоцуулан тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлж нийт газар нутгийн 15 хувьд хүрүүлнэ.</p> <p>Орон нутгаас тусгай хамгаалалтад авах газар нутгийн шалгуур үзүүлэлт, үндэслэлийг шинэчилэн тогтоож, бүртгэл тооцоог Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн нэгдсэн сүлжээнд хамруулна.</p> <p>2002 оноос хойш улсын тусгай хамгаалалтад авсан газруудын дотоод бүсчлэл, орны бүсийг тогтоож, газрын сангийн зургалал, тэмдэглүүлэлт хийж, газрын нэгдмэл сангийн тайланд тусгана.</p> <p>Хамгаалалтын захиргааны байгаль хамгаалагч, байцаагчийг холбооны иж бүрэн хэрэгслээр хангана.</p> <p>Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалтын захиргааг хамгаалгч буй газар нутагт нь ойртуулах арга хэмжээ авна.</p> <p>Хамгаалалтын захиргааг шаардлагатай мэргэжлийн боловсон хүчээр хангах, тэдний чадавхийг дээшлүүлэх, мэргэжлийн сургалтад тогтмол хамруулах арга хэмжээ авна.</p> <p>Тусгай хамгаалалттай газар нутагт шинээр 5-6 хамгаалалтын захиргаа байгуулж, тэдгээрийн байршлыг оноогтой тогтоон, техник, тэнгэр төхөөрөмжөөр хангана.</p>	<p>2009-2012 БОАЖЯ ШУА</p> <p>2009-2010 БОАЖЯ ГТХАН, ДДБХС</p> <p>2009-2010 БОАЖЯ</p> <p>2009-2012 БОАЖЯ</p> <p>2009-2012 БОАЖЯ</p>	<p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
		<p>Тусгай хамгаалттай газар нутгийн байгаль орчны төлөв байдалд үнэлгээ хийж, дүгнэлт гарган тухайн газрын өндлөр, ноц дарацад тохируулан аялал жуулчлалын үйл ажиллагааг эсрүүлэх арга зүйг боловсруулсан өрсөлдөгч.</p>	<p>2009-2010 БОАЖЯ</p>	<p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>	

256 3.15	Ойн нөөцийг хамгаалах, нөхөн сэргээх тогтвортой менежментийг бий болгож, мод орлох бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, модны хэрэглээг илморгээр хангах санзачилгыг дэмжихэд.	1 Ойн менежментийн төлөвлөгөөг үндэслэн ойгоос мод бэлтгэхийг зарим бус нутагт хязгаарлах, зогсоох арга хэмжээ авна	2009-2012	БОАЖЯ	ГТХАН, НҮБХХААБ
		2 Эхний ээлжид төмөр замын дэр мод, байшингийн хана, барилгын тулгуур мод, цахилгаан шугам сүлжээний шонгийн мод зэргийг өөр материалаар орлуулах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ	2009-2012	БОАЖЯ	ЗТБХБЯ
		3 Ойн бүтэц, нөөцийн нарийвчилсан судалгаанд үндэслэн ойгоос бэлтгэх модны тоо хэмжээг оновчтой тогтооно	2009-2010	БОАЖЯ	БНГЗМУТ
		4 Нэн тэргүүнд ойжуулах, нөхөн сэргээх шаардлагатай газрыг тодорхойлж, нийгэд зарлан, жилд 10.0 мянган га-аас доошгүй талбайг ойжуулж, нөхөн сэргээнэ.	2009-2010	БОАЖЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
		5 Ойжуулалт, нөхөн сэргээх арга хэмжээний санхүүжилтийг ажлын чанар, хугацаатай нь уялдуулах эдийн засаг, зохион байгуулалтын хөшүүрэг бий болгоно	2009-2012	БОАЖЯ	
		6 Ойн үрийн байнгын ба түр хэсэг байгуулж, сор шилмэл мэдэг сонгох, ойн үрийн талбай/плантаци/ байгуулах замаар улсын үрийн санг 1-1.5 жилийн нөөцтэй болгоно.	2009-2012	БОАЖЯ	
		7 Ойн хөнөөлт шавж, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх ажилд дэвшилтэт арга технологи нэвтрүүлэх замаар голомтыг багасгаж, тархалтыг хязгаарлах арга хэмжээ авна.	2009-2012	БОАЖЯ	
		8 Ойн түймэр, хөнөөлт шавж, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх тэмцэх техник, технологийн чадавхийг бэхжүүлнэ.	2009-2012	БОАЖЯ	

257	3.16	Амьтан, ургамлын нөөцийг хамгаалах, зохиистой ашиглах менежментийг сайжруулж, тэдгээрийн байгалийн хөндөр эрэлж, үржих, нөхөн сэргээх тусгай нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	<p>1 Ховор, нон ховор амьтан, ургамлын популяцийн тогтвортой байдал, хэвийн өсөлтийг хангахтай холбоотой хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож, хамгаалах, өсөн ургуулах, зохиистой ашиглах менежментийг сайжруулах, хэрэгжилтийг хангах санхүүжилтийн мөхөөрмө, өнөөчтой тогтооно.</p> <p>2 Нон ховор, ховор амьтныг хамгаалах хөтөлбөрийг боловсруулна.</p> <p>3 Ховордсон амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай эд зүйлийн гадаад худалдааг зохицуулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.</p> <p>4 Ховордсон амьтныг хамгаалах аялалт сайжруулж, мэдээлэл баавгай, хөвдөг тэмээ, баданга хүүдэр, монгол брхөн, бутан цаа, голын халиу, хэр мөрний хилэм зэрэг нон ховор амьтдыг идэрхлэлт нутагт нь өсөн ургуулах, тэдгээрийн төлөвийн санг хамгаалахад биотехнологийн ололтыг ашиглана.</p> <p>1 Доройтон газрын хэмжээ, байршил, алсдэлдэн зорилттайг судлан тогтоосны үндсэн дээр нөхөн сэргээх арга технологийг ялгавартайгаар тогтоон, хэрэглэх менежментийг боловсронгуй болгоно.</p> <p>2 Газрын хөрс, ургамлын нөмрөлийн эсэлж, эрлийн засгийн үндэстэй бүх үзүүлэлтээр боловсронгуй болгон газрын үнэ, төлбөрийг түүний хөрөнгийн шинж чанарыг илтгэж гол үзүүлэлтүүд, ашиглалтын зорилттай уялдуулан байгалийн бүс, бүслүүрээр тэдгээрийг хэсэг, талбар, газар бүрээр алгавартай тогтоож мөрдүүлнэ.</p> <p>3 Газрын нэгдмэл сангийн тайлвэрийн өгөгдлүүдийг боловсронгуй болгох, түүнд газрын ангиллын шалтгайлт, хөдөлгөөнийг байга тусгах, байгаль орчны даац, чадавхад нийцүүлсэн газар зохион байгуулалтын урт хугацааны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.</p> <p>4 Улсын хэмжээнд, ялангуяа хөдөө аж ахуй болон тусгай хамгаалалттай газар нутагт хөрс, ургамлын нөмрөлийн өөрчлөлтийг болгодог оор тогтоох газрын мөн торонгийн суурьж бүрдүүлэх бодлого боловсруулах суурь мэдээллийг сайжруулна.</p> <p>5 Улсын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөгөөр дамжуулан байгаль орчныг хамгаалах, нөөцийг зохиистой ашиглах, нөхөн сэргээх зэрэг хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.</p>	БОТББҮЗ
	2009-2012	БОАЖЯ	2009	БОАЖЯ
	2010-2011	БОАЖЯ	2010-2011	С.Я. НҮБХХ
	2009-2012	БОАЖЯ	2009-2012	ШУА
	2009-2012	ЗБЗХЯ, ЗТБХБЯ	2009-2012	БОАЖЯ
	2009-2012	ЗТБХБЯ	2009-2012	БОАЖЯ
	2009-2012	ЗТБХБЯ	2009-2012	БОАЖЯ
	2009-2012	ЗТБХБЯ	2009-2012	БОАЖЯ
	2009-2012	ЗТБХБЯ	2009-2012	БОАЖЯ
	2009-2012	ЗТБХБЯ	2009-2012	БОАЖЯ
	2009-2012	ЗТБХБЯ	2009-2012	БОАЖЯ
	2009-2012	ЗТБХБЯ	2009-2012	БОАЖЯ

<p>1</p> <p>Төлөөлөгчдийн үндэсний нэгдэл, өөрчлөлт оруулж, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.</p>	<p>2009-2010</p> <p>БОАЖЯ</p>	<p>ТББ</p>
<p>2</p> <p>"Аялал жуулчлалын үндэсний хөгвөр" боловсруулж хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>2009-2012</p> <p>БОАЖЯ</p>	<p>ТББ</p> <p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>3</p> <p>"Аялал жуулчлалын маркетингийн стратеги төлөвлөгөө" боловсруулж Монгол Улсыг нэгдсэн Бодлоготойгоор гадаадад сурталчлах ажлыг зохион байгуулна.</p>	<p>2009-2012</p> <p>БОАЖЯ</p>	<p>ТББ</p> <p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>4</p> <p>Аялал жуулчлалын мэдээллийн сан бий болгож, салбарын статистик бүртгэлийг сайжруулна.</p>	<p>2009-2010</p> <p>БОАЖЯ</p>	<p>ТББ</p> <p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>5</p> <p>Жуулчин тээвэрлэх, хүлээн авах хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн, салбарын хүний нөөцийг хөгжүүлэх, чадавхийг дээшлүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж, аялал жуулчлалын үйлчилгээний чанарыг олон улсын жишигт ойртуулна.</p>	<p>2009-2012</p> <p>ЗТБХБЯ, БОАЖЯ</p>	<p>ТББ</p> <p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>6</p> <p>Аялал жуулчлалын томоохон цогцлобор барьж байгуулна.</p>	<p>2009-2010</p> <p>БОАЖЯ</p>	<p>ТББ</p> <p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>7</p> <p>Түүх, соёлын болон адал явдалт, тусгай сонирхолын аялал жуулчлалыг түлхүү хөгжүүлж, аялал жуулчлалын эвсэгт, арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулах ажлыг дэмжинэ.</p>	<p>2009-2012</p> <p>БОАЖЯ</p>	<p>ТББ</p> <p>Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ</p>

ТББ	БСАЖЯ	БСАЖЯ	БСАЖЯ	ТББ
260	3.19	Байгаль орчны төрийн хяналтыг сайвуулан, байгалийн нөөц байгалийн халдаггүй байдлыг хангах үүрэг, хариуцлагыг чангатана	1 Байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлсний төлбөрийн талаар хуулийн төсөл боловсруулна. 2 Байгалийн нөөц бэлгийг хамгаалах, зохицой ашиглахтай холбоодуулан аймга, сумын Засаг даргын үүрэг, хариуцлагыг өндөржүүлнэ. 3 Ашигт малтмал олборлосон эрдэсэр газрыг нөхөн сэргээх стандартыг баримтлан хяналт, хариуцлагын механизмдыг боловсронгуй болгоно. 4 Байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлж байгаа үйлдвэр, үйлчилгээнд тавих байгаль орчны болон олон нийтийн хяналтыг сайвуулна.	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
ДӨРӨВ. ЭРХ ЗҮЙТ ТӨРИЙГ ТӨЛӨВШҮҮЛЖ, ЗАСАГЛАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛАГААГ ИЛ ТОД НЭЭЛТТЭЙ БОЛГОХ ЗОРИЛТ				
261	4.1.1	Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулахад шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, боловсруулалтын шалдлагыг сайтар хангасан байх зарчмыг баримтлан эрх зүйн шинэтгэлийг гүнзгийрүүлж, Монгол Улсын хуучин төлөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжийн төлөв байдлыг судлан тодорхойлж, хийдэл, давхардал, эсрчлийг арилгах замаар хуулийг	1 Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид эрх зүйн болон мэргэжлийн үүднээс төлөв байдлын шинжилгээ хийж ажлыг зохион байгуулж, давхардсан, эсрэгдсэн заалтыг арилган ялгаж, хуулийн хийдлийг арилгах ажлыг үе шаттайгаар хийж гүйцэтгэнэ. 2 Үндэсний хууль тогтоож, олон улсын гэрээний үндэсний талаар судалгаа хийж, шүүх эрх мэдлийн хүрээнд олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээг зэрэглэх арга замыг тодорхойлно. 3 Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2008-2012 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэлийг боловсруулж батлуулна	ХЗДХЯ ХЗДХЯ ХЗДХЯ
				2009-2010 2009-2012 2009-2012 2009-2012
				2009

4.1. Эрх зүйн бодлого

262	4.1.2 Төрийн байгууллага, албан тушаалтны гаргасан эрх зүйн хэм хэмжээ тогтоосон замирганы актыг бүхэлд нь судалж, хуульд нийцсгүй актыг хүчингүй болгох арга хэмжээ авч, энэ талаархи эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоно.	1 Сайд, агентлагийн дарга, аймаг, нийслэлийн Засаг даргын нийгээр дагаж мөрдөх хэм хэмжээ тогтоосон шийдвэрийг бүхэлд нь судалж, хуульд нийцсгүй шийдвэрийг хүчингүй болгох арга хэмжээ авна.	2009-2010	ХЗДХЯ	
263	4.1.3 Батлагдсан хууль тогтоомжийг төв, орон нутаг цаг агадлууд хүргэх, эрх зүйн албан бус сургалтыг мэргэзлийн үндсэн дээр зохион байгуулах аялал шар хүрээ, хүртээмж, чанар, үр нөлөөг дээшлүүлнэ.	1 Эрх зүйн мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ, сангийн ашиглалтыг сайжруулна. 2 Эрх зүйн хэм хэмжээ тогтоосон замирганы актыг нийтэлдэг "Хууль зүйн мэдээлэл" сэтгүүлийг аймаг, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраар дамжуулан засаг замирганы анхна, дунд шалтны нэгж, байгууллага бүрт хүргэх арга хэмжээ авна. 3 Монгол Улсын хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх байгаа хуулиудын 4 ботгийн шалгалттайг эрхлэн гүйцэтгэнэ.	2009-2010 2009-2012 2009-2010	ХЗДХЯ ХЗДХЯ ХЗДХЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
264	4.1.4 Шүүх эрх мэдлийн байгууллага хараат бус ажиллах эдийн засаг, зохион байгуулалтын орчныг бүрдүүлнэ.	4 Монгол Улсын түүхэнд холбогдох /1206-2008/ он дараалсан хуулийн эмхэтгэлийг бэлтгэн 16 ботгоор хэвлэн гаргана. 5 "Эрх зүйн туслалцаны төв"-ийг 21 аймаг, 9 дүүрэгт НУБ-ын Хөгжлийн хөгөлбөрийн туслалцаатайгаар байгуулж, үйлчилгээний хүрээг өргөжүүлнэ. 6 Хүний эрхийн талаархи сургалт, сурталчилгааны ажлыг эрх зүйн албан бус сургалттай уялдуулан нийтэд хүртээмжтэй хэлбэрээр зохион байгуулна. 7 Орон нутгийн зарим шүүхийн байрыг өргөтгөх, их засвар, төхөөрөмжийн шинэчлэл хийх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2009-2011 2009-2012 2009-2012 2009-2012	ХЗДХЯ ХЗДХЯ ХЗДХЯ ХЗДХЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

265	<p>4.1.5 Хууль байгууллагын ажиллаганы эрх зүйн зохицуулалтыг боловсруулж болгоно.</p>	<p>1 Цагдаагийн байгууллагын тухай, Харьгааны тухай хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай болон Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, Шүүхийн шийдвэр эргэлт, Угсын бүртгэлийн тухай хуулийн төслийг боловсруулж багтуулна.</p> <p>2 Монгол-Хятадын хилийн дагсмагийн гэрээ, Хилийн боомт болон Монгол-Оросын хилийг хэлбэрчилсэн журмаар нэвтрэх тухай хэлэлцэрүүдийг шинэчлэнэ.</p> <p>3 "Цагдаагийн байгууллагын дотоод албаны дүрэм", "Цагдаагийн хүрээний ба эргүүл харуулын албаны дүрэм", "Цагдаагийн салхитын дүрэм", Дотоодын цэргийн алба ажиллаганы дүрэм"-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.</p>	<p>ХЗДХЯ</p> <p>2009-2010</p>	<p>УБЕГ</p>
266	<p>4.1.6 Хууль байгууллагын алба хаагчдын мэргэжил, мэргэшлийн үр чадварыг дээшлүүлэх хөтөлбөр боловсруулж, сургалтын материаллаг баазыг сайжруулах арга хэмжээ авна.</p>	<p>1 Хуульчдыг төсвийн дараахь сургалтад хамруулах асуудлаар тусгай хөтөлбөр боловсруулах, тэдгэрийг мөргөжүүлэх, давтан сургах асуудлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.</p> <p>2 Цагдаагийн академ, Хилийн цэргийн дээд сургууль болон Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын сургалтын төвийн материаллаг баазыг бэхжүүлнэ.</p> <p>3 Хууль сахиулах байгууллагын алба хаагчдыг төрийн зөрдөөр өндөр хөгжилтэй орнуудад урт, богино хугацааны мэргэжлийн сургалтад хамруулах асуудлыг тусгай төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулна.</p>	<p>ХЗДХЯ</p> <p>2009-2012</p>	<p>ХЗДХЯ</p>
267	<p>4.1.7 Хууль зүйн сургуулиудад мэргэжлийн боловсролын стандартыг нэг мөр хэвшүүлж, сургалтын чанар, батлах боловсон хүчин, орчны стандартыг шинэ шатанд гаргана.</p>	<p>1 Эрх зүйн боловсролын бакалаврын стандартыг хангаагүй сургуулиудын сургалтын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг нь хүчингүй болгох зуртал арга хэмжээ авна.</p> <p>2 Сургалтын чанарыг сайжруулах замаар хуулийн сургуулиуд үйл ажиллагаагаа уялдуулах болон нэгдэн нийлэх зохион байгуулалтын хэлбэрийг дэмжих арга хэмжээ авна.</p>	<p>ХЗДХЯ</p> <p>2009-2012</p>	<p>БСШУЯ</p>
		<p>ХЗДХЯ</p> <p>2009-2012</p>	<p>ХЗДХЯ</p>	<p>БСШУЯ</p>
		<p>ХЗДХЯ</p> <p>2009-2012</p>	<p>ХЗДХЯ</p>	<p>БСШУЯ</p>

268	4.1.8	Архивын баримтын ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, нөхөн бүрдүүлэлт, лавлагаа, мэдээллийн ажлыг хөгжингүй орнуудын стандартад хургаж, архив, төрийн албан хэрэг хөглөгчид мэдээллийн технологийг нэвтрүүлэн	1 Олон улсын жишиг стандартад нийцсэн архивын нэгдсэн цолорбор барих асуудлыг шийдвэрлэнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ
2			2 Төрийн архивуудын үйл ажиллагаанд архивын баримтын тоо бүртгэл, эрэлт хайлтын болон архив, албан хэрэг хөглөлтийн программыг нэвтрүүлнэ.	2009-2010	ХЗДХЯ
3			3 Төрийн архивуудын мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулж, цахим бичиг хэргийн тогтолцоонд шилжүүлнэ.	2009-2010	ХЗДХЯ
4			4 Архивын лавлагааг онлайн системд шилжүүлэх ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ
5			5 Эх баримтын ашиглалтын болон хамгаалалтын хувь үйлдэх, гэмтэл үүссэн баримтыг салбан засах, сэргээн шинэтгэх, ариутган халдваргүйжүүлэх ажлыг гүйцэтгэх зориулалтын тэнгэр төхөөрөмжөөр хангаж, боловсронгуй болгоно.	2009-2012	ХЗДХЯ
269	4.1.9	Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх дүнд хугацааны хөтөлбөрийн төслийг тэмцэх дүнд хугацааны хөтөлбөрийг баталж, хэрэгжүүлнэ.	1 Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх дүнд хугацааны хөтөлбөрийн төслийг боловсруулж багтуулна.	2009-2012	ЗГХЭГ АТГ
270	4.1.10	Авлигын эсрэг НҮБ-ын конвенцийн үзэл баримтлалд дотоодын хууль тогтоомжийг нийцүүлнэ.	1 Авлигын эсрэг НҮБ-ын конвенцийн үзэл баримтлалд нийцүүлэн Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.	2009-2012	ХЗДХЯ АТГ
271	4.1.11	Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний стандартыг бий болгож хэвшүүлнэ.	1 Төрийн байгууллагуудаас иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний стандартыг боловсруулж туршина.	2009	ЗГХЭГ ТАЭ, СХЭГ, АТГ
			2 Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний стандартыг боловсруулан холбогдох эрх бүхий байгууллагаар батлуулж төрийн байгууллагуудад үе шаттай нэвтрүүлнэ.	2009-2012	ЗГХЭГ ТАЭ, СХЭГ

272	4.1.12	Иргэдээс гаргасан өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлийн шийдвэрлэлийн байдлыг хянах цахим, нээлттэй системийг бий болгоно.	1	Иргэдээс төрийн байгууллага албан тушаалтанд хандаж гаргасан өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт, төрийн байгууллага хоорондын өргөдөл, гомдлын урсгалыг хянах цахим тогтолцоонд шилжүүлж, мэдээллийг иргэдэд нээлттэй болгоно.	2009-2011	ЗГХЭГ	МШХХТТ
		2	Яам, Эсгийг газрын агентлаг, нутгийн захиргааны байгууллагад иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлийн мэдээг авч нээгдэх, хяналт-шинжилгээ хийх нээлттэй цахим систем нэвтрүүлэх.	2010-2012	ЗГХЭГ		
		3	Төрийн байгууллагын ажилтан бүрийг и-мэйл хангай болгож, төрийн байгууллагуудын вэб сайтэд мониторинг хийх ажлыг тогтоомааруулна.	2009-2010	МШХХТТ	ЗГХЭГ	
273	4.1.13	Шүүхийн тогтолцоонд шинэтгэл хийж, шүүхийн сахилгын хорооны бие даасан байдлыг хангана.	1				
4.2. Гэмт хэрэгтэй тэмцэх							
274	4.2.1	Гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх, нийгмийн хэв журам хамгаалах ажлын үр дүнг дээшлүүлж, өргэд аюулгүй орчинд тавьж амьдрах баталгааг хангахаа чиглэсэн цогц арга хэмжээ авна.	1	Замын цагдаагийн газрын бүтэц, Шөнийн эргүүлийн хэлтсийг шинээр байгуулна.	2009-2010	ХЗДХЯ	
		2	Улаанбаатар хотод "Холбоо" хяналт, мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ" төсөл хэрэгжүүлнэ.	2009-2010	ХЗДХЯ		
		3	Нийслэл хотын гудамж, талбай, олон нийтийн газарт телекамер суурилуулах ажлыг үе шаттайгаар хийж гүйцэтгэнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ		Нийслэлийн ЗДТТ
275	4.2.2	Шүүх, прокурор, цагдаагийн байгууллагын нэг албан хаагчийн үйлчлэх хүн амын тоог олон улсын жишигт ойртуулах арга хэмжээ авна.	1	Цагдаа, шүүх, прокурорын байгууллагын алба хаагчийн ажлын дундаж ачааллыг тогтоох судалгаа хийж, цагдаагийн алба хаагчийн орон тоог бодит ажлын ачаалалд нийцүүлэх /500 хүнд нэг цагдаагийн алба хаагч ногдох олон улсын жишгээр тооцож/ арга хэмжээ авна.	2009-2012	ХЗДХЯ	УДШ УЕЛГ
276	4.2.3	Цагдаа, дотоодын цэргийг нийгмийн хэв жуармыг хамгаалахад шаардагдах зориулалтын техник хэрэгсэл эр үе шаттайгаар хангана.	1	Цагдаагийн байгууллагын авто парк, зэвсэг, тусламж хэрэгслийн хангалтыг тодорхой төлөвлөгөө гарган, үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ	
		2	Нийгмийн хэв журам хамгаалах чиглэлээр ажилладаг цагдаа, дотоодын цэргийн алба хаагчдыг хүн нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэлээр бүрэн хангаж арга хэмжээ авна.	2009-2010	ХЗДХЯ		
		3	Олон нийтийг хамарсан эмх замбараагүй байдалын үед цагдаагийн хамгаалалт ажиргах нөхцөл боломжийг бүрдүүлж, олон хүнд нөлөөлэх тусгай хэрэгсэл эр цагдаагийн байгууллагыг хангана.	2009-2010	ХЗДХЯ		

									Нийслэлийн ЗДТГ
277	4.2.4	Замын хөдөлгөөнд хяналт тавих төлөвлөмжийн хяналтын системийг Улаанбаатар хотод бий болгох.	1	Замын хөдөлгөөнд хяналт тавих төлөвлөмжийн хяналтын системийг Улаанбаатар хотод бий гүйцэтгэнэ.	2009-2011	ХЗДХЯ			
278	4.2.5	Цагдаагийн ажил үйлчилгээг эргэлдэж өргүүлэх зорилгоор цагдаагийн бүх хэсэг, тасагт байнгын пост /кубан систем/ барьж байгуулах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулж дусгана.	1	Орон нутгийн онцлолт тохируулан цагдаагийн кубаны зураг, төслийг гаргаж, шаардагдах зардал, хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.	2009	ХЗДХЯ			
279	4.2.6	Гэмт хэргийн ул мөр, зад мөрийн баримтад үзлэг, шинжилгээ хийхэд дэвшилтэт технологийн бүхий лабораторийн техник, арга, хэрэгслийг ашиглан хараат бус, шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, үнэн зөв дүгнэлт гаргах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	1	Нийслэлийн болон 21 аймагийн шүүхийн шинжилгээний албадын ажлын байрны асуудлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ			
280	4.2.7	Террорист үйл ажиллагаа, хар тамхи, мансууруулах бодис хяналдах, олж авах, хэрэглэх, садар самуунд уруу татах, хүн давлан худалдаалах зэрэг шинэ төрлийн гэмт хэргэтай тэмцэх асуудалд тулгуур анхаарна.	1	Дуу авиа, дүрс бичлэгт шинжилгээ хийх, зам тээврийн хэргийн шалтгаан, нөхцөл, тээвэр дэлбэрэх гал өдөөрч бодис тодорхойлох төрөлжсөн лаборатори байгуулна.	2009-2010	ХЗДХЯ			
			2	Гэмт хэргэтай тэмцэх, арга үйлдлийг нотлох ажиллагааг боловсронгуй болгох зорилгоор гистохимийн, гарын мөрийн, биологийн гаралтай объектын ДНХ-ийн шинжилгээний лабораториудыг техник тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ			
			3	Шүүхийн шинжилгээний хүрээлэн, аймаг, нийслэлийн шинжилгээний албадыг нэгдсэн сулжээнд холбож, мэдээллийг цахим хэлбэрээр дамжуулах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ			
			2	Террорист үйлдлийн эсрэг сөрөг тусгай ажиллагаанд оролцох үүрэг бүхий цагдаа, дотоодын цэргийн тусгай нэгж, салбарыг өргөтгөн зохион байгуулж, зориулалтын техник хэрэгслээр хангаж, түүнд шаардагдах хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.	2009-2010	ХЗДХЯ			
			2	Террорист үйлдлийн эсрэг сөрөг тусгай ажиллагаа явуулах чиглэлээр цагдаа, дотоодын цэргийн алба хаагчдыг сургалтад хамруулах, гадаад, дотоодын ижил чиг үүрэг бүхий байгууллагуудтай хамтран ажиллах боломж, нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ			
			3	Садар самуун явдалтай тэмцэх, нэн ялангуяа хүн худалдаалах, биеэ үнэлжийг зохион байгуулах, мансууруулах болон сэтгэлд нөлөөлөх бодистой холбоотой гэмт хэргэтай тэмцэх тусгай чиг үүрэг бүхий цагдаагийн нэгжийг байгуулна.	2009-2010	ХЗДХЯ			ТББ

281	4.2.6	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, нийгмийн хэв журам хамгаалах ажилд иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагуудыг тэтгэн оролцуулах, тэдгэрийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэхэд онцгой анхаарна.	1	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр иргэдэд зориулсан мэдээлэл, сурталчилгааны хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ		
			2	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, нийгмийн хэв журам хамгаалах ажилд иргэд, иргэний нийгмийн байгууллага, төрийн бус байгууллагуудын оролцоо, хамтын ажиллагааг сайжруулж, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх талаархи төрийн зарим чиг үүргийг гэрээгээр гүйцэтгүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ. Орон нутгийн цагдаагийн албанаас иргэд, олон нийттэй хамтарч ажиллах үйл ажиллагааны стандартыг боловсруулж мөрдүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ	ТББ	
			3	Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх улс, аймаг, сумын санд жил бүр санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж, мал хамгаалах малчдын бүлгийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэн, өмч хөрөнгөө хамгаалах малчдын үүргийг нэмэгдүүлнэ.	2009	ХЗДХЯ	СХЗГ	Иргэдийн нөхөрлөл
			1	Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх улс, аймаг, сумын санд жил бүр санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж, мал хамгаалах малчдын бүлгийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэн, өмч хөрөнгөө хамгаалах малчдын үүргийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ		
			2	Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх бүхий сумын хэсгийн төлөөлөгчийн ажиллах нөхцөл бололцоог дээшлүүлж, шаардлагатай техник, хэрэгсэл, уналта, унагаар хангах арга хэмжээ авна.	2009-2012	ХЗДХЯ		
			1	Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг боловсруулж болгож, "Архидан согтуурахаас сэргийлэх, хяналт тавих үндэсний хөтөлбөр"-ийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэн, төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагуудын хамтын ажиллагааг нэгтгэн, олон нийтийг хамарсан арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулна.	2009-2012	ХЗДХЯ	ТББ	
			2	Гэр бүл, хамт олонд архидалтгүй орчин бий болгоход чиглэсэн ухуулга, сурталчилгааны ажлыг эрчимжүүлэх чиглэлээр иргэд, иргэний нийгмийн байгууллын оролцоог нэмэгдүүлэн, уг ажлыг гэрээгээр гүйцэтгүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ		ТББ
			3	Согтууруулах удааны үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шатудийн үйл ажиллагаанд мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран үйлдэг шалгалт тогтмол явуулж, гаргасан санал, дүнлэлтийг үндэслэн холбогдох арга хэмжээ авна.	2009-2012	ХЗДХЯ	МХЕГ, ХХААХҮЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТ
			1	Согтууруулах удаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн этгээдийг албадан эргүүлжүүлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, эргүүлжүүлэх үйл	2009-2010	ЭМЯ	ХЗДХЯ	

284	4.2.11	<p>Хорик ангийн төрөл, дэглэмийг нээлттэй болон хаялттай тогтолцоонд шилжүүлэх асуудлыг тодорхой үе шалтайгаар зохион байгуулж ялсны хуульд зөвхөн шавардлага, олон улсын стандартад, жишээт нийцсэн нөхцөлд ял заруулна.</p>	<p>Хорик ангийн төрөл, дэглэмийг нээлттэй, хаялттай тогтолцоонд шилжүүлэх түүнтэй холбогдон гарах төсөв, зардлыг шийдвэрлэнэ.</p>	ХЗДХЯ	2009	
285	4.2.12	<p>Ялсныг нийгэмшүүлэх амгид төрийн бус байгууллагын оролцоо нэмэгдүүлэх боломж, нөхцөлийг бүрдүүлнэ.</p>	<p>Ялсныг нийгэмшүүлэх чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг олон улсын болон төрийн бус байгууллагуудын хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.</p>	ХЗДХЯ	2009	ТББ
286	4.2.13	<p>Хоригдогсдын байрыг шинэчлэх, хорик анги болон цагдан хорих байрны харуул хамгаалалтыг орчин үеийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангана.</p>	<p>Ялсны мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв байгуулж ялсны байрны ажлын байраар хангах асуудлыг шийдвэрлэнэ.</p>	ХЗДХЯ	2009-2012	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
287	4.2.14	<p>Авлигын гэмт хэрэг үйлдсэн албан тушаалтны улс, нийгэмд учруулсан мөнгөн хохирлыг тооцож нөхөн төлүүлдэг болох, авлигатай хийх тэмцлийг эрчимжүүлж ялын баршлыг чангатгана.</p>	<p>1 Ашиглалтын хугацаа дууссан хорик ангийн байр, цагдан хорих байрны ашиглалтын хугацаа дууссан байруудыг олон улсын жишээт нийцүүлэн шинэчлэн барьж байгуулах хөрөнгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэнэ.</p> <p>2 Хорик анги, цагдан хорих байруудыг орчин үеийн төлөвөөр, дохиоллын систем, тоног төхөөрөмжөөр хангана.</p> <p>3 Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг шуурхай, боловсронгуй болгож, хууль хяналтын байгууллагуудын мэдээллийн сангай холбоон орчин үеийн жишээт нийцүүлнэ.</p>	ХЗДХЯ	2009-2010	АТГ

4.3. Хил хамгаалах бодлого

288	4.3.1	Монгол Улсын хил хамгаалалтад орчин үеийн техник технологи нэвтрүүлж, хил дамжсан зохион байгуулалттай гэмт хэрэгтэй тэмцэх чиглэлээр хууль хяналтын байгууллагуудын хамтын ажиллагааг сайжруулан, хил хамгаалалтын нэгдмэл тогтолцоог баталгаажуулна.	1	Хилийн онцлог чиглэлийн хэсэгт орчин үеийн дохиолол, хяналтын систем суурьшуулж ашиглана.	2009-2012	ХЗДХЯ		
			2	Улсын хил хамгаалалтад шинэ загварын хөндөх цөмхөг, нисэгчгүй агаарын хөндөх хэрэгслийг туршилтын журмаар ашиглана.	2009-2011	ХЗДХЯ		
			3	Улсын хил, боомт газар, жил орчмын нутаг дэвсгэрт онцгой нөхцөл байдал үүссэн үед хууль хяналтын байгууллагуудын харилцан хамтран ажиллах арга ажиллагааг боловсронгуй болгоно.	2009-2010	ХЗДХЯ		
289	4.3.2	Улсын хилийн бүсчилсэн (уулын, ой талын, говь цөлийн, тал хээрийн хэсгийн) хамгаалалтын тогтолцоог бүрдүүлнэ.	1	"Бүсчилсэн хамгаалалт" төслийг боловсруулж говь цөлийн бүсэд туршин, цаашид бусад бүсэд үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ		
		Улсын хилийг "хугацаат цэргийн алба хаагч"-аар хамгаалуулаж тогтолцоог өөрчилж, хил хамгаалах албыг удирдан зохион байгуулах үүргийг мэргэжлийн байгууллагаар, улсын хилийг хамгаалах үүргийг "Мэргэшсэн гэрээт хилийн" -ээр гүйцэтгүүлж тогтолцоонд үе шаттайгаар шилжүүлнэ.	1	Улсын хил хамгаалах үүргийн 50 хуртэл хувийг гэрээт хилийнээр гүйцэтгүүлэх арга хэмжээ авна.	2009-2012	ХЗДХЯ		Аймгийн ЗДТГ
290	4.3.3		2	Хилийн цэргийн дээд сургуулийн сонгогчдад зориулж дотуур байр барина.	2010-2011	ХЗДХЯ		

291	4.3.4	Хил хамгаалах байгууллагын холбоо мэдээллийн тогтолцоо, хил хамгаалалтын техник хангамж зэвсэгтөлийг шинэчлэх цоц арга хэмжээ авна	1	Хилийн застав, харуулуудыг өгөгдөл дамжуулах төхөөрөмж бүхий ханбооны хэрэгслээр хангана.	2009-2012	ХЗДХЯ	
			2	Хилийн аюулгүй байдлын мэдээллийн тусгай саң сүлжээ байгуулна.	2009-2010	ХЗДХЯ	
			3	Улсын хил хамгаалалтыг тусгай зориулалтын шинэ загварын зэвсэг, хэрэгслээр хангана.	2009-2012	ХЗДХЯ	
			4	Хилийн отряд, ангиудыг цэрэг тээврийн болон тусгай зориулалтын автомашингаар хангана.	2009-2012	ХЗДХЯ	
			5	"Хилийн инженер-техникийн төхөөрөмжлөл, хилийн тор" хөлөгбөрийг боловсруулж, үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ	
292	4.3.5	Хилийн шалтан нэвтрүүлэх үйл ажиллагааг хорш орнуудын жишээт хүргэж, хилийн боомлын хүчин чадлыг нэмэгдүүлнэ.	1	Хилийн боомлуудыг орчин үеийн хяналт шалгалтын техник хэрэгслээр хангана.	2009-2012	ХЗДХЯ	
			2	Хилийн хяналт, шалгалт явуулах нөхцөлийг хангасан дэд бүтэц бүхий зарим хилийн боомлуудыг байглын ангиллаанд шилжүүлнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ	
293	4.3.6	Хилийн боомт болон хилийн зурвас, бүсэд олныг хамарсан эмх замбараагүй байдал, зөрчил, тээврийн хэрэгслийг барцаалах зэрэг онцгой нөхцөл үүсвэл сөрөг тусгай ажиллагаа явуулах салбар, нэгжийг байгуулж зориулалтын тусгай хэрэгслээр хангана.	1	ХХЕГ-ын даргын бэлтгэл хүчний тусгай салбарыг тусгай томилоот анги болон өргөтгөл зохион байгуулна.	2009-2012	ХЗДХЯ	
			2	Хил хамгаалах албаны тусгай бэлтгэлийн цогцлоборыг барьж дуусгана.	2009-2010	ХЗДХЯ	
294	4.3.7	Монгол Улс, БНХАУ-ын хилийн "Буйр нуур"-ын хосагт усан хилийн тэмдэглэл хийж усан хилийн хамгаалалтыг илүү боловсронгуй болгоно.	1	Усан хилийг бүрэн тэмдэглүүлэх ажлыг хил заглаа улстай хамтран үе шаттай гүйцэтгэнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ	
			2	"Усан хил хамгаалалт" төслийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2010-2012	ХЗДХЯ	
			3	Буйр нуурын усан хилийн хамгаалалтын застав байгуулна.	2010-2012	ХЗДХЯ	

285	4.3.8	Хилийн боомтод ажиллах байгав цагдаа, хил, гааль, гадаадын иргэн, харьяатын асуудал зрлэх болон улсын мэргэжлийн хяналтын байгууллагын алба хаагчдын хэвийн ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	1	Хилийн боомт дахь алба хаагчдын хэвийн ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор Дорнод, Дорноговь, өмнөговь аймгийн хилийн 6 боомтод ажлын болон албан хаагчдын байр барих ажлыг төслөөр хэрэгжүүлнэ.	2009-2011	ХЗДХЯ	
			2	Хилийн боомтуудыг албаны унаа, ажилтнуудыг орон сууцар хангах ажлыг дэс дараатай зохион байгуулна.	2010-2012	ХЗДХЯ	
4.4. Улсын бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгож бэхжүүлэх							
296	4.4.1	Улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн байгууллага сонгуулийн насны хүн амын бүртгэлийг тусад нь хөтлөх журмд шилжих, Сонгуулийн Ерөнхий Хорооны чиг үүрэгт сонгогчдын бүртгэлд хяналт тавих асуудлыг хульчилна.	1	Улсын бүртгэлийн байгууллага нь иргэний бүртгэлийн цахим сүлжээг ашиглаж сонгуулийн насны хүн амын тусгайлсан бүртгэлд хөтөлгөөр болж журам боловсруулна.	2009-2010	УБЕГ	
			2	Сонгуулийн насны хүн амын бүртгэлд Сонгуулийн ерөнхий хороо хяналт тавьдаг байх асуудлыг Сонгуулийн тухай хуульд тусган зохицуулна.	2009	ХЗДХЯ ОЕХ	
297	4.4.2	Улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн байгууллагууд (Иргэний бүртгэл мэдээллийн улсын төв, Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн газар, үндэсний Татварын ерөнхий газрын Улсын бүртгэлийн алба)-ыг нэгтгэн зохион байгуулах замвар эрх зүйн бүртгэл (иргэн, хуулийн этгээд, ул хөдлөх эд хөрөнгө)-ийг нэг цэц хийх нөхцөл боломжийг бүрдүүлж, бүртгэл, мэдээллийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлнэ.	1	Улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн байгууллагыг нэгдсэн байртай болгох асуудлыг шийдвэрлэн, бүртгэл, мэдээллийн үйл ажиллагааг шуурхай явуулахад шаардаг дэх техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2009-2012	УБЕГ ЗГХЭГ	
			2	Иргэний бүртгэл, мэдээллийн улсын төвийн эрхийн баримт, мэдээллийг цахим, дижитал хэлбэрт шилжүүлж, улсын бүртгэлийн үндсэн базз суурийг бэхжүүлнэ.	2009-2012	УБЕГ МШХХТТ	
			3	Иргэний бүртгэлийн нэгдсэн сүлжээг бэхжүүлнэ.	2009-2010	УБЕГ МШХХТТ	
			4	Үндэсний өгөгдөл мэдээллийн нэгдсэн төв, төрийн захиргааны төв байгууллага, агентлагуудыг суурь сүлжээнд холбоно.	2009-2010	МШХХТТ	
			5	Улаанбаатар хотын хэмээсэнд төрийн байгууллагуудыг холбох өндөр хурдны суурь сүлжээг байгуулна.	2009-2010	МШХХТТ	

298	4.4.3	Иргэний биеийн өгөгдөл болон бусад төрийн мэдээллийг агуулсан "Иргэний ухаалг үнэмлэх" хөтөлбөрийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ. Энэ хөтөлбөрийн хүрээнд иргэний нийгмийн хамгааллын дугаар бий болгох асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	1 2 3	"Иргэний ухаалг үнэмлэх" хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлж, "Иргэний ухаалг үнэмлэх"-ийг үе шаттайгаар олгоно. Иргэний нийгмийн хамгааллын дугаарыг тухайн иргэний регистрийн дугаарыг үндэслэн олгодог болгох асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ. Иргэний бүртгэл мэдээллийн төвийн аргачлан цахим санг үүсгэнэ.	2010-2011 2009-2010 2009	УБЕГ УБЕГ УБЕГ
299	4.4.4	Гадаадын иргэдийн бүртгэл, хөндлөнгөй сайжруулах зорилгоор гадаадын иргэн, харьяатын асуудал зөвхөсөн байгуулалтын бүтэц зохион байгуулалт, эрх зүйн орчныг боловсруулж болгоно.	1 2 3	Гадаадын иргэн, харьяатын асуудал зэрлэх газрын статус, бүтэц, орон тоо, дүрмийг шинэчлэн боловсруулж батална. Дархан-Уул, Орхон, Архангай, Говьсүмбэр, Дорноговь, өвөрхангай, Баянхонгор, Төв, Булган, Завхан, Дундговь, Хэнтий аймагуудад Гадаадын иргэн, харьяатын асуудал зэрлэх албаны ажилтан ажиллуулах асуудлыг шийдвэрлэнэ. Гадаадын иргэдийн бие хүний өгөгдөхүүний цахим хэлбэрээр бүртгэнэ. "Иргэний бүртгэл, паспорт хөндлөнгөй нэгдсэн сүлжээ" төслийн хүрээнд сүлжээнд холбогдсон улирлын болон баянын ажиллагаатай хилийн 20 боомлын хэвийн ажиллагааг ханган, төслийн III шатанд Баян-Өлгий, Дорнод, Хөвсгөл, Хөвд аймагт байгуулагдах олон улсын нөсж буудлыг нэгдсэн сүлжээнд үе шаттайгаар холбосно.	2009-2012 2009-2012 2009-2012	ХЭДХЯ ХЭДХЯ ХЭДХЯ
300	4.4.5	"Иргэний бүртгэл-паспорт хөндлөнгөй нэгдсэн сүлжээ" төслийн хүрээнд хилийн 20 боомлыг сүлжээнд холбох арга хэмжээ авна.	3	Гадаадын иргэдийн бие хүний өгөгдөхүүний цахим хэлбэрээр бүртгэнэ. "Иргэний бүртгэл, паспорт хөндлөнгөй нэгдсэн сүлжээ" төслийн хүрээнд сүлжээнд холбогдсон улирлын болон баянын ажиллагаатай хилийн 20 боомлын хэвийн ажиллагааг ханган, төслийн III шатанд Баян-Өлгий, Дорнод, Хөвсгөл, Хөвд аймагт байгуулагдах олон улсын нөсж буудлыг нэгдсэн сүлжээнд үе шаттайгаар холбосно.	2009-2012	ХЭДХЯ
301	4.5.1	Төрийн удирдлагад иргэний нийгмийн оролцоог хангах зорилгоор иргэний нийгмийн байгууллагын үйл ажиллагааны эрх зүйн орчныг шинэчилж, төрийн байгууллагад хяналт тавих, нөлөө үзүүлэх дэмжлэг авах, амил гүйцэтгэх зэрэг төр-иргэний нийгмийн бүх талын гүншилэг, төр-иргэний харилцан итгэлцлийг босжуулж, хөгжүүлнэ.	1	Иргэний нийгмийн байгууллагаас төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт тавих эрхийг нь холбогдох хууль тогтоомжид тусган хэрэгжүүлж, нийгэмд тулгарсан зарим зорилгыг шийдвэрлэхэд иргэний нийгмийн байгууллагуудтай зөвшилцөх арга хэлбэрийг бий болгож хэвшүүлнэ.	2009-2012	ЗГХЭГ

4.5. Иргэний нийгэм, төрийн удирдлагын бодлого

302	04.05.02	Үндэсний эв нэгдэл, улсын язгуур ашиг сонирхолд үндэслэн улс төрийн харилцааны эрх зүйн үндсийг бэхжүүлэх, ардчиллыг гүнжлжирүүлэх.	1	Иргэдэд шинжлэх ухааны мэдлэг, эрх зүйн боловсрол олох, амьдрал эрга ухсанд сургах, эх оронч үзэл төлөвшүүлэх, ардчилал, шударга ёсны үнэт зүйлсийг иргэн бүрт итгэл үнэмшил болгон хэвшүүлэхэд чиглэсэн олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн үйл ажиллагааг дэмжих эрх зэмжээ авч ажиллана.	2009-2012	ЗГХЭГ		
			2	Иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх ашгийг хөндрөн томоохон хуулиудыг Улсын Их Хурлаар батлахаас 45-аас доошгүй хоногийн өмнө иргэд олон нийтээр нээлттэй хэлэлцүүлж санал авах болно.	2009	ЗГХЭГ		
303	04.05.03	Бүх шатны сонгуулийн хууль тогтоомжийг иргэдийн төрийн удирдах хэрэгт оролцох, сонгох, сонгогдох эрхийг хангах, чөлөөт, бүх нийтийн, тэгш, шууд сонгуулийг бэхжүүлэх агуулгаар шинэчилнэ.	1	Шударга ёс, ардчиллыг бэхжүүлэх, харьццаллыг өндөрмүүлэх чиглэлээр сонгуулийн хууль тогтоомжийг шинэчилнэ.	2009-2012	ХЗДХЯ	ЗГХЭГ	
304	4.5.4	Төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны бүх шатны байгууллагын үйл ажиллагааны үндэсний хангасан, иргэнд үеэлэх үндсэн чиг үүрэг бүхий, авлига, хүнд сурталгаас ангид, чадварлаг, харьццалттай төрийн албыг хөгжүүлэх чиглэлээр эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгож, төрийн үйлчилгээг ил тод, шуурхай, хүнд сурталгүй болгож, харьццалтыг дээшлүүлнэ.	1	Төрийн жижгэнз албаны удирдах албан тушаалд тавигдах тусгай шаардлагыг боловсруулна.	2009	ЗГХЭГ	ТАЗ	
			2	Төрийн албаны тухай хуулийн 33.4-т зааснаас бусад, төрийн жижгэнз албан тушаалд тавигдах тусгай шаардлагыг төрийн жижгэнз албан тушаалын ангилал, зэрэглэл бүрээр боловсруулна.	2009	ЗГХЭГ	ТАЗ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			3	Төрийн жижгэнз албаны удирдах албан тушаалд тавигдах тусгай шаардлагад нийцүүлэн төрийн захиргааны болон хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн тусгай албаны удирдах албан тушаалд томилоход ажилтныг мэдлттэй өрсөлдөөний зарчмаар сонгон шалгаруулах журмыг шинэчлэн боловсруулна.	2009	ЗГХЭГ	ТАЗ	
			4	Төсвийн байгууллагын өрөнхий менежерүүдийг мөхөөлөх үр чадвар дээшлүүлэх сургалтын хөтөлбөрт хамруулан сургаж, чадавхийг бэхжүүлнэ.	2009-2012	ЗГХЭГ	Яамд, ТАЗ, агентлаг	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			5	Төсвийн байгууллагын тогтолцоо, бүтэцэд судалгаа хийсний үндсэн дээр тэдгээрийн үйл ажиллагааны үндэсний хангах, иргэдэд үзүүлэх төрийн суурь үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх чиглэлээр боловсронгуй болгох эрх зэмжээ авна.	2009-2012	ЗГХЭГ	Яамд, ТАЗ, агентлаг	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ

<p>306 4.5.5 Төрийн албан хаагчийн ёс зүй, харилцааны дэвшилтэд хууль, дэрдэх, авлигыг үл тэнхжүүлэх, эвчлэх, соёлыг хөгжүүлэх, амьтлах нөхцөл, бэлтгэлгүй буй талуудыг хөгжүүлэх, төрийн албан хаагчид зөвхөн төрийн албыг чадваржуулна.</p>	<p>1 Төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны бүх шатны байгуулалтын үйл ажиллагааны стратеги, зорилон байгуулалтын бүтцийг шинэчлэн болон шинэчлэн баталж мөрдүүлэх замаар амьт, үргийн давхардвал, хийдлийг арилгах, төслийн зардлыг хэмнэх арга хэмжээ авна.</p>	<p>2009</p>	<p>ЗГХСГ</p>	<p>Яванд, ТАЗ, агентлаг Аймг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>2</p>	<p>Төрийн албан тушаал (ахуйн байр)ын цаг үргийн шинэчлэл, үнэлгээ хийсний үндсэн дээр жилдэх уурга, харилцааны нь тодорхой тусгалын ахуйн байрны тодорхойлогчийг шинээр боловсруулан баталж мөрдүүлнэ.</p>	<p>2009-2012</p>	<p>ЗГХСГ</p>	<p>Яванд, ТАЗ, агентлаг Аймг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>3</p>	<p>Газард, дотоод орны хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэн төсвийн байгууллага бүрийг өөрчлөн хөгжүүлэх замаар байгуулалтын шинэ соёлыг төлөвшүүлэх, төрийн албан хаагчдын амьтлах нөхцөл, бэлтгэлгээг хангах арга хэмжээ авна.</p>	<p>2009-2012</p>	<p>ЗГХСГ</p>	<p>Яванд, ТАЗ, агентлаг Аймг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>4</p>	<p>Төрийн албан дахь авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөкс үрчлэлтэн сэргийлэх, соён газаруулж арга хэмжээг ялж болгох зор бүхий байгууллагад хамтран хэрэгжүүлж, энэ чиглэлээр үйлчилж буй хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгоно.</p>	<p>2009-2010</p>	<p>ЗГХСГ</p>	<p>АИТ Аймг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>5</p>	<p>Төрийн захиргааны албан хаагчийн ёс зүйн хэм хэмжээний дүрмийг шинэчлэн боловсруулж батлан мөрдүүлнэ.</p>	<p>2009</p>	<p>ЗГХСГ</p>	<p>ТАЗ Аймг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>6</p>	<p>Төрийн тусгай, төрийн үйлчилгээний албан хаагчийн ёс зүйн хэм хэмжээний дүрмийг хөгжөөд хууль тогтоомжийн дагуу шинээр болон шинэчлэн боловсруулж батлан мөрдүүлнэ.</p>	<p>2009</p>	<p>ЗГХСГ</p>	<p>ТАЗ Аймг, нийслэлийн ЗДТГ</p>
<p>7</p>	<p>Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөгжлөгдөрт дэвшилтэд төсвийн зарилтуудыг хэрэгжүүлэх шаардлагад нийцүүлэн Удирдлагын ахуйн цаг үргийн хөгжлөгдөрт зарим нөхцөл, өөрчлөлт оруулж, төрийн албан хаагчдыг уг сургалтад хамруулж, сургалтын үр нөлөөнд сургалтад дүнсэлт хийнэ.</p>	<p>2009-2012</p>	<p>ЗГХСГ</p>	<p>ТАЗ</p>

308	4.5.8	Нутгийн өөрөө удирдах байрны зөвхөөрхөн үйл ажиллагааны эрх зүйн орныг боловсронгуй болгож, эрх мэдлийн зохистой харьцааг тогтоон, нутгийн өөрөө удирдах бодьг жинхэнэ утгаар нь төлөөшүүлэн хөгжүүлэнэ.	1	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тусай, Нийслэлийн эрх зүйн байрлын тусай болон Хол, тоононы эрх зүйн байрлын тусай хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах асуудлыг боловсруулж шийдвэрлүүлнэ.	2009-2012	ЗГХСГ		Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	
309	4.5.9	Олон нийтийн мэдээллийн эрх чөлөөг хангах эрх зүйн орныг боловсронгуй болгоно.	1	Мэдээлэл авах эрх, эрх чөлөөний тусай хуулийг Улсын Их Хурлаар батлуулна.	2009	ЗГХСГ			ТББ
310	4.5.10	Төрийн байгуулалтын бүтцийг боловсронгуй болгон цэвэрлэж, төрийн албан хаагчдын дэвхэрсэн, сул орон тоог цөөлөх, төрийн зарим чиг үүрлийг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх эрх зүйн орныг боловсронгуй болгон төсвийн зарчлалын хэмжээг эрс багасгана.	1	Төрийн захиргааны төв, нутгийн захиргааны болон сонгоон зарим салбарын нийтлэг болон туслах чиг үүрлийг хамарсан стратегийн чиг үүрлийн шийжилтээ тусгай төлөвлөгөөний дагуу хялж, чиг үүрлийн дэвхэрдэг ариетгах, зохион байгуулалтын бүтцийг боловсронгуй болгох орон тоог цөөрүүлэх арга хэмжээ авна.	2009-2012	ЗГХСГ	Холбогдох нэмд, ҮНШХ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	
311	4.5.11	Төсвийн хөрөнгийг үр ашгийг зориулсан төсвийн өрөөллийн зөвирлэг болон төрийн албан хаагчтай харилцааг тооцох, ил тод, шуурхай мөнгөний бий болгож хэрэглүүлнэ.	1	Төсвийн зарим чиг үүрлийг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх ажлын хэрэгсэргөжүүлнэ.	2009-2010	ЗГХСГ	ХЗДХЯ, СЯ		
					2009-2012	СЯ	ҮНШХ		

11	Монгол Улс, БНСУ-ын Худалдаа, үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн яам хоорондын хамгарсан хорооны өндүргээр худалдаан зохион байгуула.	2009	ГХЯ	
12	Бүгд Найрамдах Эмтлэг Улстай харилцааг идэвхжүүлж, түншлэлийн хэмжээнд хүргэж, мэдрэлийн технологи, соёл, боловсрол, хүмүүнлэг, баглан хамгаалах салбарын хэлээ холбоо өргөтгөж, худалдаа хөрөнгө оруулалтын харилцааг эрчимжүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	БСШУЯ, БХЯ, МШХХТТ
13	Бүгд Найрамдах Турк Улс, Австрали зэрэг орнуудтай боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, уул уурхайн зэрэг салбарт харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлж, түншлэлийн түвшинд хүргэхийг зорино.	2009-2012	ГХЯ	БСШУЯ, ЭБЭХЯ, БОАЖЯ, ХХААХУЯ
14	ОХУ, БНХАУ, АНУ, Канад, Япон, ХВНГУ, БНСУ, БНКау-тай аймаг, хстүүдийн шууд харилцааг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
15	Булгагийн орнууд, Израэль Улстай тогтоосон харилцааг эрчимжүүлж, худалдаа, хөрөнгө оруулалтын хамтын ажиллагааг бэхжүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	
16	Кувейтад Элчин сайдын яам нээн ажиллуулна.	2009	ГХЯ	
17	Латин Америкийн нөлөө бүсий орнууд, тухайлбал, Холбооны Бүгд Найрамдах Бразил Улс, Бүгд Найрамдах Аргентин Улс, Бүгд Найрамдах Чили Улс, Мексикийн Нэгдсэн Улстай харилцааны эрх зүйн таатай орчин бүрдүүлж, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх чиглэлээр ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
18	ТУХН-ийн орнууд, түүний дотор БНКау зэрэг ШХАБ-ын гишүүн, Төв Азийн орнуудтай хоёр болон олон талын хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	
19	Зөсэлд үл нэгдэх хөдөлгөөний хүрээнд өөрийн гадаад бодлогоо уралшуулах чиглэлээр идэвхтэй ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
20	ОХУ, БНХАУ-тай байгуулсан худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх дүнд зугацаны хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	Холбогдох яам, агентлаг
21	Засгийн газар хоорондын комисс, ажлын хэсэг, зөвлөлдөх уулзалт, дугуй ширээний ярилцлага зэрэг хоёр талын харилцааны механизмийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, эдийн засаг, худалдаа, хөрөнгө оруулалт, аялал жуулчлал зэрэг салбаруудад тэргүүлэх ач холбогдол өгч ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	Холбогдох яам, агентлаг

315-5.1.2	НҮБ болон олон улсын бусад байгууллагын хүрээнд Монгол Улсын тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байдал, нэр хүнд, байр суурийг улам бэхжүүлэн багалангажуулж, арагчилсан институциуд, сайн засаглал, төрийн байгуулалтын чадварыг боловсронгуй болгох, эдийн засгийн өндржилт, хурдасгаад чиглэсэн тодорхой зорилготой тусламж, дэмжлэг авах боллого хэрэгжүүлнэ.	1	Монгол Улсын цөмийн зэвсэглэл, статусын асуудлаар ОХУ, БНХАУ-тай гэрээ байгуулах чиглэлээр ажиллан, цөмийн зэвсэгтэй бусад улс орнуудтай санал солилцож, цөмийн зэвсэглэл бүсүүдийн төлөвлөгчдийн зөвлөлдөх уулзалтыг Улаанбаатар хотноо хийнэ.	2009-2012	ГХЯ
		2	НҮБ, олон улсын бусад байгууллага болон хоёр талын хандивлагчдаас авах тусламжийг давхардугаархуй тодорхой салбар, чиглэлд авах боллого боловсруулах хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ
		3	ДХБ-ын ДОХА-гийн шатны гэрээ хэлэлцээрт идэвхтэй оролцож, хөдөө аж ахуйн болон бараа буцаагдахуйн, хөдөө аж ахуйн бус бараа буцаагдахуйн зах зээлд нэвтрэх асуудлаар худалдаа-хөнгөлөх хэлэлцээнд өөрийн орны байр суурь, далайд гарцуй эмзэг эдийн засгийн байдал, эрх ашгийг хамгаалан оролцож, эрх зүйн чинээийг бүрдүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ ХХААХҮЯ ҮХШХ
		4	ДХБ-ын "Худалдааны тусламж" хөтөлбөрт хамрагдаж, донор орнуудын дэмжлэгийг авах чиглэлээр ажиллана.	2009-2012	ГХЯ
		5	Далайд гарцуй орны тээвэлт тээврийн нэмэгдэл зардалыг худалдааны тарифын бус саад тогтоор гэж хүлээн зөвшөөрүүлэх эрга хэмжээ авна.	2009-2012	ГХЯ
		6	Далайд гарцуй орнуудад тугаарч буй асуудлыг судалж, санал шийдэл гаргаж байх үүрэг бүхий Судалгааны төвийг Монгол Улсад байгуулах саналыг уралшуулна.	2009-2012	ГХЯ
		7	Эмзэг эдийн засагтай орны хуьнд эдийн засгийн диверсификаци хийх, байгаль орчныг хамгаалах зэрэгт тусламж авна.	2009-2012	ГХЯ
		8	Дэлхийн худалдааны байгууллагаас авсан "Хүнсний бүтээгдэхүүний цэвэр импортлох орон"-ы статусаа хэвээр үргэлжлүүлэн, гэрч болох хүндрлийг тооцож холбогдох газруудад мэдэгдэж, энэ талаар гадаад орнуудын авч хэрэгжүүлсэн туршлага, арга хэмжээг судлан өөрийн орны холбогдох байгууллагуудад мэдээлнэ.	2009-2012	ГХЯ
		9	Олон улсын терроризм, мансууруулах бодисын хууль бус наймаа, хүн худалдаалах зэрэг хууль бус үйл ажиллагаатай тэмцэх олон улсын гэрээ эрх зүйн баримт бичгүүдэд нэгдэн орох, энэ чиглэлээр дотоодын хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгоход оролцоно.	2009-2012	ГХЯ
		10	Дэлхийн худалдааны байгууллагын өмнө хүлээсэн үүргийн биелэлт, бусад холбогдох асуудлын талаархи мэдээ, мэдээллийг Дэлхийн Худалдааны Байгууллагын Нарийн бичгийн дарга нарын газарт тогтмол хургуулж байна.	2009-2012	ГХЯ
		11	Олон улсын гэрээ, хэлэлцээрийн бүртгэлийг шинэчилж, шаардлагатай гэрээнд нэгдэх, Монголын талын хүлээсэн үүргийн биелэлтийг хангах, хөнгөт тогтоолцоо болговсронгуй болгоно.	2009-2012	ГХЯ

316	5.1.3	Бус нутгийн улс төр, эдийн засгийн харилцаанд оновчтой оролцох, Ази, Номхон далайн эдийн засгийн хамтын ажиллагааны байгууллага /АПЕК/-д элсэх чиглэлээр ажиллана.	1	Уур амьсгалын өөрчлөлттэй асуудлаархи Зүүн хойд Азийн орнуудын дээд хэмжээний чуулга уулзалтыг Монгол Улсад зохион байгуулах чиглэлээр ажиллана.	2009	ГХЯ	БОАЖЯ
	2		2	АСЕАН-ы орнуудтай явуулах харилцааг хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлж, зарим тодорхой салбарт түншлийн түвшинд хүргэхийг зорин.	2009-2012	ГХЯ	
	3		3	Зүүн хойд Азид яриа хэлэлцээний байнгын механизм бий болгох санал санаачилгаа урагшуулах, Солонгосын хойгийн асуудлаархи 6 талт уулзалтын зарим ажлын хэсгийн хурлыг Монголд хийлгэхээр урьдэлжүүлэн ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
	4		4	АПЕК-ийн ажлын хэсгүүдэд манай оролцоог нэмэгдүүлж, АПЕК-т гишүүнээр элсэх хүсэлтээ дэмжүүлэх чиглэлээр ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
	5		5	Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилттэй "Төв Азийн эдийн засгийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх хөтөлбөр"-ийн хүрээнд "Худалдааны дунд хугацааны стратеги", "Олон улсын автозамын сүлжээ", "Худалдааг дэмжих байгууллагын хөгжил" төслүүдийг Монгол Улсын эрх ашигт нийцүүлэн хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.	2009-2012	ГХЯ	ЗТБХБЯ, ҮХШХ
	6		6	БНХАУ-ын Жилинь мужид жил бүр зохион байгуулагддаг "Зүүн хойд Азийн худалдаа, хөрөнгө оруулалтын форум", "Түмэн гол" бус нутгийн хамтын ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд тодорхой төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэх чиглэлээр ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
	7		7	Ази, Номхон далайн худалдааны хэлэлцээр /АРТА/-т нэгдэх чиглэлээр ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
	317	5.1.4	1	Монгол Улсын гадаад эдийн засгийн харилцааг түлхүү анхаарч, гадаад гарцуй орны эрх ашгийг хамгаалсан бодлогыг тууштай явуулах, түүний дотор ОХУ, БНХАУ-ын нутаг дэвсгэр дээгүүр монголын бараа бүтээгдэхүүн, ачааг дамжин өнгөрүүлэх тавтай орчныг бүрдүүлэх, бус нутгийн орнуудтай хамтран авто зам, төмөр зам, өндөр хүчдэлийн шугам, холбоо зэрэг дэд бүтцийн төслүүдийг эхлүүлж, иклийн боомтын байршлыг оновчтой тогтоон Байнгын ажиллагаатай болгоход анхаарч ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	С.Я, ҮХШХ
	2		2	Монгол Улсын хөгжлийн зорилтыг хангахад шаардлагатай хөгжлийн дээд, тусламж авах асуудлыг донор орнууд болон олон улсын санхүү, эдийн засгийн байгууллагуудад тавьж шийдвэрлүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	

3	Дамжин өнгөрөх тээврийн тухай Монгол Улсын Засгийн газар, БНХАУ-ын Засгийн газар, ОХУ-ын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр, тэдгээрийн холбогдох хавсралтуудыг эцэслэн тохирч байгуулна.	2009-2010	ГХЯ ЗТБХБЯ	
4	Хилийн боомтын ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх, гэрээ хэлэлцээрийн дагуу зарим боомтыг байнгын ажиллагаатай болгоно.	2009-2010	ГХЯ ХЗДХЯ, СЯ, МХЕГ	
5	Алтанбулаг, Цагааннуур, Замын-Уудийн чөлөөт бүс байгуулахад ОХУ, БНХАУ, БНКАЗУ-тай хамтран ажиллана.	2009-2012	ХХААХУЯ ГХЯ	Холбогдох аймгийн ЗДТГ
6	Хил, бүс нутгийн хамтын ажиллагаа хөгжүүлэх таатай нөхцөлийг хангах талаар холбогдох талуудтай ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
7	"Баруун бүсийн босоо тэнгэлтэйн автозам" байгуулах, "Төмөр замын хөдлөх бүрэлдэхүүний паркийг нэмэгдүүлэх", "Зүүн бүсийн төмөр зам байгуулах" техник, эдийн засгийн үндэслэлийн судалгаа, "Орон сууц", "Мэдээлэл холбооны нэгдсэн сүлжээний шинэчлэл"-ийн төслүүдийг БНХАУ-тай хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.	2009-2012	ЗТБХБЯ ГХЯ	
8	Монгол Улс, БНХАУ-ын Засгийн газар хоорондын авто тээврийн хэлэлцээрийг шинэчлэн байгуулах замаар нутгийн гүний болон хил дамжсан авто тээврийн үйл ажиллагааг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2010	ГХЯ ЗТБХБЯ	
9	Монгол Улсын хойд, урд хил дээр Тээвэр зуучийн орчин үеийн цогцолбор барих төсөл боловсруулан санхүүжүүлэх асуудлаар хандаагчиг орон, олон улсын байгууллагуудтай яриа, хэлэлцээ хийнэ.	2009-2012	ГХЯ ЗТБХБЯ	
10	Тавантолгой, Оюутолгой болон бусад томоохон хэмжээний ордуудыг Монголын өргөн төмөр зам болон Хятадын төмөр замтай холбох ажлыг эхлүүлэн хэрэгжүүлэх, Монгол Улсын эрчим хүчний эх үүсвэрийг ашиглан цахилгаан станц барьж, бүтээгдэхүүнийг нь БНХАУ-д нийлүүлэх төслүүдийг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ЗБЗХЯ ГХЯ	
11	Бизнесийн болон хөрөнгө оруулалтын чуулга Улзалт, үзэсгэлэн яармаг, дугуй ширээний яриа, зөвлөлдөх уулзалтыг тогтмолжуулна.	2009-2012	ГХЯ	

318	5.1.5	Гадаад орнуудын бодит сонхирлыг Монгол Улсад бий болгох, улс орны эдийн засгийн өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх, худалдааг үр ашгтай болгох, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх, уул уурхайн болон томоохон тусламжийг хэрэгжүүлэхэд гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохистой харьцаагаар оруулах бодлого баримтална.	1	БНКАУ, БНТАЖУ, БНАЗЕРУ зэрэг орнуудтай хөрөнгө оруулалтыг харгилцан хамгаалах, хөхиулэн дэмжих Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр байгуулна.	2009-2012	ГХЯ	
			2	БНКАУ-тай хөрөнгө оруулалтын сан байгуулах тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр байгуулна.	2009-2012	ГХЯ	
			3	НҮБХХ-ийн санхүүжилтээр "Худалдаа ба хүний хөгжил" төслийн 2 дахь үе шатыг эхлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	
			4	Худалдааны зохицуулалтын талаар хуулийн төсөл боловсруулна.	2009-2012	ГХЯ	
			5	Худалдааны дунд хугацааны стратеги хөтөлбөрийг боловсруулна.	2009-2012	ГХЯ	
			6	Гадаад худалдаанд тулгар байгаа тарифын бус саад тогтоогч хөнгөвчлөх талаар үндэсний хороо байгуулж, бизнес эрхлэхэд учирч байгаа бэрхшээлийг багасгах, мэдээллийг ил тод байлгах нөхцөл бүрдүүлэх чиглэлээр төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг бэхжүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	ТББ
			7	Монгол Улсын экспортыг хөгжүүлэх үндэсний стратеги боловсруулна.	2009-2010	ГХЯ	
			1	Европын Холбооноос Монгол Улсад олгосон Хөнгөлөлтийн ерөнхий систем (GSP+) -ийг үргэлжлүүлэн авах чиглэлээр ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
			2	ОХУ-тай чөлөөт худалдааны хэлэлцээр байгуулах чиглэлээр ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
			3	ОХУ-ын хөнгөлөлтийн системд хамрагдах чиглэлээр үргэлжлүүлэн ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
			4	БНХАУ-тай хүчингүй аюулгүй байдлын асуудал эрхэлсэн механизм байгуулж ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	ХХААХУЯ, МХЕГ
			5	АНУ, Канадтай чөлөөт худалдааны хэлэлцээр байгуулах чиглэлээр ажиллана.	2009-2011	ГХЯ	
			6	Үндэсний үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний тарифын болон тооны хязгаарлалтуудыг оруулах санал боловсруулж хоёр хэргэ, АНУ, Япон, Канад зэрэг ерөнхий орнуудад зөвшөөрнө.	2009-2011	ГХЯ	
			7	Европын Чөлөөт худалдааны нийгэмлэг (EFTA)-тай байгуулсан хамтын ажиллагааны тунхаглалыг хэрэгжүүлэх чиглэлээр ажиллана.	2009-2010	ГХЯ	
			8	Хоёр хэргэ болон бусад орны хүнс, газрын тосны бүтээгдэхүүн нийлүүлэгч гол компаниуд, холбогдох газруудтай удаан хугацааны гэрээ байгуулах санал	2009-2010	ГХЯ	

320	5.1.7	Гадаад оронд удаан хугацаагаар ажиллаж, хугацаагаар амжилтаг, сурч, амьдарч байгаа Монгол Улсын иргэдийн эрх, нийгмийн асуудлаар хөтөлбөр, хөтөлбөр, нийгмийн асуудлаар хөтөлбөр, хууль боловсруулан гаргах хэрэгжүүлнэ.	1	Гадаад оронд удаан хугацаагаар ажиллаж, хөтөлбөр, хууль боловсруулан гаргах хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	ХЗДХЯ, БСЦШЯ
321	5.1.8	Хилийн чанадад байгаа Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээдийн хууль ёсны эрх ашгийг түүшгэй хамгаалж, монгол иргэдэд туслах сан байгуулан, консулын албыг өргөжүүлэн бэхжүүлнэ.	1	"Иргэдэд туслах сан"-ийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, санхүүгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	СЯ, УХШХ
			2	Гадаадад байгаа иргэдээ Монгол Улсаа эргэн ирж эдийн засгийн болон бусад хөшүүрийн талаар санал боловсруулж шийдвэрлүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	
			3	Гадаад улс орнуудад ажиллаж буй "Монгол иргэдийн холбоо"-г дэмжин ажиллана.	2009-2012	ГХЯ	
			4	Эх орондоо ирж сурч, ажиллах иргэдийг мэдээллээр хангах, Хөдөлмөр зурчлалын албатай холбож дотоодод боловсролтой ажил төрөлд ороход нь дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	НХХЯ
			5	Онцгой тусалцаа, оюуны болон эд материалын дэмжлэг үзүүлсэн гадаадын болон дотоодын иргэнд Гадаад харилцааны сайдын нэрэмжит Өргөмжлөл олгодог журам хэвшүүлнэ.	2009-2012	ГХЯ	
			6	АНУ-ын Сан-Франциско хотод Ерөнхий консулын газар байгуулна.	2009	ГХЯ	
			7	Япон Улсын Осака хотод Ерөнхий консулын газар байгуулна.	2009	ГХЯ	
			8	БНЧУ-д суугаа Элчин сайдын яаманд консулын ажилтны орон тоо нэмнэ.	2009	ГХЯ	
			9	БНХАУ-ын Ханнонд Консулын газар байгуулна.	2009-2010	ГХЯ	
			10	Монгол Улсын өргөмжит консулын ээлжит зөвлөлдөх уулзалт, БНХАУ, БНСУ-аас болон Улаанбаатараас Монголыг хамгааран сууж буй гадаадын Элчин сайдын яамны консулын ажилтнуудын ээлжит зөвлөлдөх уулзалтыг Улаанбаатарт зохион байгуулна.	2009-2011	ГХЯ	

302	5.1.9	Монгол орныг олон улсад сурталчлан таниулах ажиллагааг өргөжүүлнэ.	<p>1 Монгол орныхоо байгаль, түүх, соёлыг гадаад өртөгөд сурталчлан таниулах, бусдын ололт, дэвшлийг эх орондоо нэвтрүүлэхэд чиглэсэн идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулна.</p> <p>2 Барааны болон аялал жуулчлалын үзэсгэлэн, яармагт тогтмол оролцож, мэдээллийн сан байгуулан ажиллана.</p> <p>3 Монгол Улсын түүх, соёл, аялал жуулчлалын маршрут, боломжийг харуулсан үзэсгэлэнг хамтарч болон дангаар зохион байгуулж дэлхийн томоохон орнуудад гарлана.</p> <p>4 Гадаад сурталчилгаагай холбоотой ажилладаг байгууллагуудыг нэгдсэн сүлжээнд холбох, мэдээллийн технологийн шинэчлэлийг түшиглэн сурталчилгааны шинэ арга хэлбэрийг нэвтрүүлнэ.</p> <p>5 Монгол Улсыг гадаадад сурталчилсан үндэсний бэлэг тэмдэг бүхий сурталчилгааны, богино хэмжээний баримтат кино хийлгэх, олон улсын мэдээллийн сувгуудаар цацах арга хэмжээ авна.</p> <p>6 Гадаад дотоодын монголч эрдэмтэд, эрдэм шинжилгээний байгууллын хүч, мэдлэг, туршлага, хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслийг гадаад сурталчилгааны үйл ажиллагаанд өргөнөөр ашиглана.</p> <p>7 Гадаад харилцааны яамны дэргэдэх "Сургалт, судалгааны төв"-ийн үйл ажиллагааг эхлүүлж, улмаар бөйгийн үйл ажиллагаатай сургалтын байгууллага болгож өөрчлөн байгуулах чиглэлээр ажиллана.</p>	2009-2012	ГХЯ	БСШУЯ
				2009-2012	ГХЯ	МУХАУТ
				2009-2012	ГХЯ	БСШУЯ, БОАЖЯ
				2009-2012	ГХЯ	
				2009-2012	ГХЯ	
				2009-2012	ГХЯ	
				2009-2012	ГХЯ	

5.2. Батлан хамгаалах бодлого

323	5.2.1	Батлан хамгаалах гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, олон улс, бус нутагт цэргийн итгэлцлийг бэхжүүлнэ.	1	Хөрш зэргэлдээ болон дэлхийн бусад орнуудтай харилцан ойлголцон, цэргийн итгэлцлийг бэхжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ
			2	Монгол Улсын Зэвсэгт хүчний шилжлэлийн зорилтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн цэргийн болон цэрэг-тэнхлэгийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ
			3	Монгол Улсад цэрэг-улс төрийн ач холбогдол бүхий улс орнуудтай цэргийн харилцааг бэхжүүлэх зорилгоор ОХУ-д суугаа Элчин сайдын яаманд цэргийн атташегийн туслах, ХБНГУ, ВНТУ, БНАСАУ-д цэргийн атташе сууллах асуудлыг шийдвэрлэнэ.	2009-2012	БХЯ
			4	Энхийн үйл явч, терроризмын эсрэг аливаа хүчин чармайлтад дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэгдсэн хоёр талын болон олон талын хамтарсан арга хэмжээ, сургалт, дадлага, цэргийн ажиллагаанд идэвхтэй оролцоно.	2009-2012	БХЯ
			5	Аюулгүй байдал, энхийг сахиулах, террорист үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагаа, гамшигийн үр дагаврыг арилгах чиглэлээр олон улсын байгууллагуудтай хамтран ажиллах НАТО-ын Энхийн төлөв туншлал хөтөлбөрийн арга хэмжээнд манай улсын оролцоог нэмэгдүүлэхэд чармайн ажиллана.	2009-2012	БХЯ
324	5.2.2	НҮБ-ын болон олон улсын энхийг сахиулах үйл ажиллагаанд оролцох зэвсэгт хүчний чадавхийг нэмэгдүүлнэ.	1	НҮБ-ын энхийг сахиулах болон олон улсын бусад ажиллагаанд Зэвсэгт хүчний оролцоог нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	БХЯ
			2	НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцох зориулалт бүхий хоёр ангийг орон тооны бие бүрэлдэхүүн, зэвсэглэл, техникээр хангах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ
			3	НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцох зориулалт бүхий гуравдахь ангийг шинээр байгуулж, үүрэг гүйцэтгэх бэлтгэлийг хангана.	2010-2012	БХЯ
			4	Хими, инженерийн болон бусад тусгай мэргэжлийн бүлэг, салбарыг энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцуулах бэлтгэлийг хангах зохион байгуулалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ
			5	НҮБ-ын энхийг сахиулах болон олон улсын бусад ажиллагаанд үүрэг гүйцэтгэх зориулалт бүхий "Цэргийн цагдаа"-гийн салбарыг бэхжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авна.	2009-2011	БХЯ
			6	Зэвсэгт хүчний "Сургалтын нэгдсэн төв"-ийг "Энхийг сахиулах ажиллагааны олон улсын сургалтын төв" болгон өргөжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ
			7	Энхийг дэмжих болон хүмүүнлэгийн ажиллагааны чиглэлээр бус нутгийн хэмжээний хамтарсан сургалт, дадлагыг тогтмол зохион байгуулна.	2009-2012	БХЯ

325	5.2.3	Батлан хамгаалах салбарын, зөх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно. Батлан хамгаалах нөөцийн удирдлага, зохицуулалтын бодлогыг сайжруулж, Батлан хамгаалах тэсвийн бүтцийг олон улсын жишгт ойртуулна.	1	Батлан хамгаалах тухай, Зэвсэгт хүчний тухай, Дайны Байдлын тухай хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.	2009	БХЯ	ХЗДХЯ
			2	Батлан хамгаалах Бодит хэрэгцээ шаардлага, нөөцийг тооцож, улсын тэсвийн бодлоготой уялдуулан Батлан хамгаалах тэсвийн төлөвлөлтийг боловсронгуй болгох удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ	
			3	Батлан хамгаалах арга хэмжээний тэсвийг улс орныг Батлан хамгаалах өнөөгийн шаардлагад нийцүүлэн үе шаттайгаар нэмэгдүүлж, түүний дотоодын нөхцөл байдлаар зогсох хэмжээг 2.0 хувьд хүргэх асуудлыг Улсын Их Хурлаар шийдвэрлүүлнэ.	2009-2012	БХЯ	СЯ
			4	"Зэвсэгт хүчний хөгжлийн сан" байгуулан, Зэвсэгт хүчний цаашдын хөгжлийг хангах эдийн засгийн үндсийг бүрдүүлнэ.	2009	БХЯ	
326	5.2.4	Монгол Улсын төрөөс орон нутгийн хамгаалалтын талар баримтлах бодлогыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	1	Улсын дайчилгааны нэгдсэн болон яам, зймвг, нийслэлийн дайчилгааны төлөвлөгөөг тодоргоно.	2009-2012	БХЯ	
			2	Орон нутгийн цэргийг тайван цэгт зөвсг, байрлааны техник, галт хэрэгслээр хангахад чиглэсэн удирдлага, зохион байгуулалтын болтгал арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ	
			3	Үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлан чиг үүрэг бүхий төрийн байгууллагуудтай хамтран ажирлах Зэвсэгт хүчний томилоот анги салбаруудын үүрэг гүйцэтгэх бэлэн байдлыг хангах удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ	
327	5.2.5	Цэрэг-стратегийн болтгал сургалтын тогтолцоог үндэсний аюулгүй байдлыг хангах зорилгод нийцүүлэн боловсронгуй болгоно.	1	Төрийн өндөр болон улс төрийн бусад албан тушаалтнуудтай явуулах цэрэг-стратегийн болтгал, сургалтын тогтолцоо, агуулгыг боловсронгуй болгон зохион байгуулна.	2010-2012	БХЯ	
			2	Төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны байгуулалтын удирдах албан тушаалтны цэрэг-стратегийн болтгал, сургалтын арга хэлбэрийг боловсронгуй болгож, сургалтын тасралтгүй	2011-2012	БХЯ	

328	5.2.6	Монгол Улсын иргэдэд эх оронч үзэл, хүмүүжил төлөвшүүлэхэд чиглэсэн төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжих, идрэхтэй хамтран ажиллана.	1	"Монгол Улсын иргэдэд эх оронч үзэл төлөвшүүлэх" үндэсний хөтөлбөрийг боловсруулна.	2009	БХЯ	БШУЯ	
			2	Зэвсэгл хүчний байнгын бие бүрэлдэхүүн, хугацаат цэргийн албан хаагчидтай явуулах төр, цэргийн уламжлал, эх оронч хүмүүжлийн хичээлийн хөтөлбөрийг шинэчлэн батална.	2009	БХЯ		
			3	Цэргийн соёл, урлагийн байгууллагын үр чөлөөг нэмэгдүүлэх, менежментийг боловсронгуй болгох арга хэмжээ авна.	2009-2012	БХЯ		
329	5.2.7	Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүнийг орон нутагт бэлтгэх тогтолцоог төгөлдөршүүлж, бүсийн төвүүдэд байршилтай зэвсэгл хүчний анги, салбарыг түшиглэн бүсийн сургалт явуулах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	1	Дайчилгааны I, II зэргийн бэлтгэл үүрэгтний сургалтын чанар, оролцох бүрэлдэхүүнийг үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	БХЯ		Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
			2	Өмнөговь, Өвөрхангай, Ховд, Дорнод, Дархан-Уул аймгийн нутагт байрлаж байгаа Зэвсэгл хүчний ангуудын сургалтын төвийг бүсийн сургалтын нэгдсэн төв болгох шинэчилнэ.	2009-2010	БХЯ		Холбогдох аймгийн ЗДТГ
			3	Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүнийг орон нутагт сургаж бэлтгэх талаар хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ		
			4	Зэвсэгл хүчний ангуудын сургууль-дадлагын байр, танхим, хэргийн дадлагын талбайг орчин үеийн сургалтын тоног төхөөрөмжөөр ханган, бие бүрэлдэхүүний болон дайчилгааны бэлтгэл үүрэгтний сургалт явуулах боломжийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2010	БХЯ		
			5	Цэргийн дайчилгааны нөөцийг бүрдүүлж, соёлж шинэчлэх ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.	2009-2012	БХЯ		

330	5.2.8	Экологийн сүйрлээс сэргэмжэн хамгаалах, ойжуулах, цөлжилттэй тэмцэх, байгалийг нөхөн сэргээх зэрэг үйл ажиллагаанд цэргийн дүйцүүлэх, энэ ажилд цэргийн зарим салбарыг томилгоожуулах замаар дэмжлэг үзүүлнэ.	1	Цэргийн үйл ажиллагаанаас хүрээлэн буй орчинд учруулах хор хорьлыг бууруулах, нөхөн сэргээх чиглэлээр хамтын ажиллагаа бүхий олон улсын байгууллага, улс орнуудтай ажиллах чиглэлийг төвөрсөлдөнө.	2009-2012	БХЯ
			2	Экологийн сүйрлээс сэргэмжэн хамгаалах, ойжуулах, цөлжилттэй тэмцэх, байгалийг нөхөн сэргээх зэрэг үйл ажиллагаанд Зэвсэгт хүчний зарим салбарыг томилгоожуулж, шаардлагатай хүч хэрэглээг дэмжлэг үзүүлнэ.	2009-2012	БХЯ
			3	Цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хааж байгаа иргэдээр экологийн сүйрлээс сэргэмжэн хамгаалах, ойжуулах, цөлжилттэй тэмцэх, байгалийг нөхөн сэргээх зэрэг ажил үүрэг гүйцэтгүүлэх эрх зүйн үндэсийг бүрдүүлнэ.	2009	БХЯ
			4	Цэргийн дүйцүүлэх алба хааж иргэдтэй өвчлөх, сургалтын хөтөлбөрийг экологийн сүйрлээс сэргэмжэн хамгаалах, ойжуулах, цөлжилттэй тэмцэх, байгалийг нөхөн сэргээх ажил үүрэгтэй уялдуулан боловсронгуй болгоно.	2009-2012	БХЯ
331	5.2.9	Зэвсэгт хүчний бүтэц, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгож, олон талт үүрэг гүйцэтгэх чадварыг нэмэгдүүлнэ.	1	Ерөнхий зориулалтын цэргийн моторбуудлагын ангиудын олон талт үүрэг гүйцэтгэх чадварыг нэмэгдүүлэх цэргийн дэд төсөл хэрэгжүүлж, моторбуудлагын ангиудын зөвсгүлэл, техникийг шинэчлэн сайжруулж, олон талт үүрэг гүйцэтгэх боломжийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	БХЯ
			2	Уламжлалт бүс аюулын үед олон талт үүрэг гүйцэтгэх зориулалттай, уян хатан, хөнгөн бүтэц, зохион байгуулалт бүхий "Зориулалтат хүчин"-ий талаар зохион байгуулалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2009	БХЯ
			3	Ерөнхий зориулалтын цэргийн анги, байгууллагын тайван болон дайны байдалын үеийн бүтэц, орон тоог олон талт үүрэг гүйцэтгэх чадварыг нэмэгдүүлэхтэй холбогдуулан боловсронгуй болгоно.	2009	БХЯ
332	5.2.10	Террорист үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагаа болон тусгай ажиллагаа болон террорист үйлдлийн хор уршиг, хорьлыг арилгахад хорьлыг арилгахад оролцох үүрэг бүхий тусгай томилгоот анги, салбар, нэгжийн бүтэц, зохион байгуулалт, зөвсгү, техникийг сайжруулж, хөдөлгөөнт чадварыг нь нэмэгдүүлнэ.	1	Террорист үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагаа болон террорист үйлдлийн хор уршиг, хорьлыг арилгахад оролцох үүрэг бүхий томилгоот ангиудын техник хэрэгслийг шинэчлэх хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009	БХЯ
			2	Тусгай үүрэг гүйцэтгэх томилгоот ангиудын материал хэрэгслийн нөвшил бүрдүүлнэ.	2009	БХЯ
			3	Томилгоот салбаруудын үүрэг гүйцэтгэж байгаа үйл ажиллагааг хянах, уяардлагаар хангах зориулалт бүхий оронч үеийн багаж, тоног төхөөрөмж бүхий хөдөлгөөнт удирдлагын техникээр хангана.	2009	БХЯ
			4	Гадаад орнуудын тусгай томилгоот цэргийн баг, салбартай өвчлөх хамтарсан адалла, сургуулийн тоог нэмэгдүүлэх замаар бие бүрэлдэвчүүний адалла, хөдөлгөөнт чадварыг дээшлүүлнэ.	2009	БХЯ

333	5.2.11	Зэвсэгт хүчин, цэргийн албан хаагчдыг хөдөлмөрийн үнэмлэмжийг шинэчлэх, давтгалын шинэ тогтолцоог бий болгох асуудлыг хөдөлмөр болговсруулж ажиллана	1	Зэвсэгт хүчин, цэргийн албан хаагчдыг хөдөлмөрийн үнэмлэмжийг шинэчлэх, давтгалын шинэ тогтолцоог бий болгох асуудлыг судална.	2009-2010	БХЯ	НХХЯ
334	5.2.12	Зэвсэглэл, техникийг шинэчлэх дүнд, урт хугацааны тодорхойлолт, шат дараатай хэрэгжүүлнэ	1	Зэвсэглэл, техникийг шинэчлэх дүнд, урт хугацааны тодорхойлолт.	2009	БХЯ	
			2	Батлан хамгаалах салбарт зэвсэглэл, техникийг мэргэжлээр хэрэглэх худалдан авах, болтлын нийлүүлэх бодлогыг зах зээлийн эрхийн засгийн тогтолцоонд нийцүүлэн тодорхойлно.	2009	БХЯ	
			3	"Түүхийг артиллерийн зэвсэглэл, авто, хяналт техникийн сэлгээн сайжруулах үйлчилгээ" цэргийн дэд төсөл боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009	БХЯ	
			4	Энхийг сайжруулах ажиллагаанд оролцох ажил, салбаруудын зэвсэглэл, техникийг шинэчлэх дэд төсөл боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ	
335	5.2.13	Агаарын довтолгооноос хамгаалах цэргийн техникийн шинэчлэлийг эхлүүлнэ.	1	Иргэний болон улсын нисэхийн байгууллагуудын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх хүрээнд "Монгол Улсын агаарын орон зайн хяналт, удирдлагын үндэсний нэгдсэн сүлжээ" төслийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	БХЯ	ЗТБХБЯ
			2	Агаарын довтолгооноос хамгаалах цэрэг /АДХЦ/-ийн агаарын орон зайн хяналт, удирдлагын зарим техникийн төсөг төхөөрөмжийг орон улсын чиг хандлагад нийцүүлэн шат дараатай шинэчлэнэ.	2009-2012	БХЯ	
336	5.2.14	Цэргийн албан хаагчдыг орон сууцаар хянаж хөдөлмөрийг төрөөс санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх замаар хэрэгжүүлж, цэргийн амрагт, сүйтгэл, худалдаа, үйлчилгээний татваргүй сүлжээг нэвтрүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэн тэдэнд үзүүлэх нийгмийн халамж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулна.	1	Зэвсэгт хүчний бие бүрэлдэхүүн албан хаагчдын нийгмийн хамгааллын хүрээг өргөжүүлнэ.	2009	БХЯ	
			2	Офицер, ахлагч, чөлөөнд байгаа өмчдүүд, тэдний гэр бүлийнхэнд зөвсөлтийн үйлчилгээ үзүүлэх чиглэлээр төсөл боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2009-2010	БХЯ	
			3	"Цэргийн орон сууц хөдөлмөр"-ийг боловсруулж хэрэгжүүлэх, хөдөлмөрийг хэрэгжүүлэхэд төрөөс санхүүгийн дэмжлэг авах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2009-2011	БХЯ	
			4	Цэргийн амрагт, сүйтгэл, худалдаа, үйлчилгээний татваргүй сүлжээг нэвтрүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2009	БХЯ	

337	5.2.15	Тэгнүүлэн ерөнхий газрын үндсэн чиг үүрэгт нийцүүлэн эрх зүйн орчин, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох, хүний нөөцийг бэхжүүлэх арга хэмжээ авна.	1	Тэгнүүлэн байгууллагын тухай хуульд тэгнүүлэн байгууллагын чиг үүргийг тодотгох, төрийн тусгай алба мэргэшсэн, тогтвортой ажиллах зарчмыг хэрэгжүүлэх нөхцөл, боломжийг бүрдүүлэх чиглэлээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.	2009	ТЕГ	
			2	Терроризмтай тэмцэх тухай хуульд терроризмтай тэмцэх ажиллагааны удирдлага, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох чиглэлээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.	2009	ТЕГ	
			3	Эрүүгийн болон Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд террорист үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагааг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.	2009	ТЕГ	
			4	Тэгнүүлэн ерөнхий газар хуулиар олгосон ... шуудан харилцааг хянах, харилцаа холбооны болон мэдээллийн бусад сүлжээнд нэвтрэх" эрхийг бодитой хэрэгжүүлэх эрх зүйн оновчтой зохицуулалтыг бий болгох чиглэлээр Харилцаа, холбооны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.	2009	ТЕГ	
			5	Төрийн нууцын тухай, Төрийн нууцын жагсаалт батлах тухай хууль, тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журмуудыг боловсронгуй болгох ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2009	ТЕГ	
			6	Сөрөх тэгнүүлэн газрыг удирдлага, зохион байгуулалт, хүч, хэрэгсэл, санхүүгийн талаар бэхжүүлнэ.	2009-2012	ТЕГ	
			7	Террорист үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагаанд оролцох салбар, нэгжийн үүрэг гүйцэтгэх бэлтгэл, чадавхи, бэлэн байдлыг хангахад чиглэсэн арга хэмжээнүүдийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ТЕГ	
			8	Техникийн тэгнүүлэн үйл ажиллагааг сэргээн орчин үеийн шаардлагад нийцүүлэн идэвхжүүлэхэд чиглэгдсэн зохион байгуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ТЕГ	
			9	Тэгнүүлэн ерөнхий газрын дээд сургуулийн сургалтын хэлбэр, хөтөлбөрт өөрчлөлт оруулж, гүйцэтгэх ажил, гадаад хэл, техник, мэдээллийн технологийн чиглэлээр мэргэшүүлэх замаар тэгнүүлэн албыг мэргэжлийн чадварлаг боловсон хүчээр бэхжүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ТЕГ	

338	5.2.16	Гүйцэтгэх ажлын болон холбооны технологийн шинэчлэлийг бүртгэл, мэдээллийн тогтолцоог төгөлдөршүүлэх зорилт, мэдээлэл, харилцааны технологийн хөгжилтэй уялдуулан гүнзгийрүүлнэ.	1 Техникийн хяналт, лаборатори, халхавчийн техник хэрэгслийг сайжруулахад чиглэгдсэн гүйцэтгэх ажлын техникийн шинэчлэл хийнэ.	2009-2012	ТӨГ
			2 Тусгай архивт техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийж, мэдээллийн технологи нэвтрүүлэн "Цахим архив" бий болгох төсөл хэрэгжүүлнэ.	2009-2012	ТӨГ
			3 Төрийн мэдээлэл холбооны аюулгүй байдлыг хангах зорилтын хүрээнд Засгийн газрын дүрт хурал, төрийн холбооны суурин, улгасгүй болон радио холбооны системүүдийг өргөтгөн шинэчилнэ.	2009-2012	ТӨГ
			4 Тэнгүулын Ерөнхий Газрын орон нутаг дахь газар, хэлтсүүд болон хилийн отрядуудын дэргэдэх тасгуулын тасгуудыг радио холбооны болон тоон мэдээлэл солилцох дамжуулах, хүлээн авах/ нууцлалтай техник хэрэгслээр хангана.	2009-2012	ТӨГ
			5 Монгол Улсаас хилийн чанадад суугаа дипломат төлөөлөгчийн газруудын төрийн нууцад хамаарах мэдээллийг нууцлан дамжуулах болон шифрийн техник хэрэгслийг шинэчлэнэ.	2009-2012	ТӨГ
			6 Байгууллага, ажилтны аюулгүй байдлыг хангахад шаардагдах орчин үеийн хамгаалалтын зэвсэг, тусгай хэрэгслээр хангана.	2009-2012	ТӨГ
5.3. Гамшгаас сэргийлэх, хор хөнөөлийг арилгах үндэсний чадавхи бэхжүүлэх бодлого					
339	5.3.1	Гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагааны эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгон олон улсын жишигт хүргэж, хөрш зэргэлдээ орнуудын ижил чиг үүрэг бүхий байгууллагатай хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	1 Гамшгаас хамгаалах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай болон холбогдох бусад хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах талаар хуулийн төсөл боловсруулна.	2009-2012	ОБЕГ ХЗД ХЯ
			2 "Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого" боловсруулж батлуулна.	2009	ОБЕГ
			3 Гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагааг 2008-2018 онд бэхжүүлэх үндэсний хөг өгбөр боловсруулж батлуулна.	2009	ОБЕГ
			4 Гадаад орнуудтай хоёр талын болон олон талт харилцаа, хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.	2009-2012	ОБЕГ ГХЯ

340 5.3.2	Гамшгаас сэргийлэх, аварх, гамшгийн үеийн болон баярлах үеийн хангах, гамшгийн асуулыг бууруулах, түүнийг хор уршгийг арилгах үндэсний чарамжийг нэмэгдүүлэх, шинэчлэх, урван, технологийн асуулыг нэвтрүүлэх, орчин үеийн техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах бодлогыг үе шатаагаар хэрэгжүүлэх	1	Оюуцай байрлан албаны мэдээллийн төмөр, програм хангамжийг орчин үеийн өндөр хурдтай техник, технологийг хэрэглэх, гамшгийн үеийн хөгжөөний нөхцөлд өндөр технологийг ашиглахыг хангана	2009-2012	OБEГ	МУХСЭГТ			Нийслэл, хошуудаарх аймгийн ЗДТГ
2		2	Орчин үеийн техник технологийг ашиглахыг хангана	2009-2012	OБEГ				
3		3	Нийслэлийн Соёлохойрх, Баянзүрх дүүргийн Санзны аймгийн Байнгал, Дорноговь аймгийн Завхан-Үүд сум, Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр тосгонд аварх, гал унтраах нэгж шинээр нэмж байгуулна.	2010-2012	OБEГ				
4		4	Аюултай усдал, огсын шалтгаан нөхцөлийг тодорхойлох лабораторийн материаллаг баазыг бэхжүүлж, итгэмжлэгдсэн лабораторийтай болно.	2009	OБEГ				
5		5	Гамшгаас хамгаалах талаар зорилготой болон хэрэгтэй судалгааг хөгжүүлэн, судлаачдын судалгаа шинжилгээний ажил үр дүнг гэмшгээс хамгаалах арга хэмжээнд нэвтрүүлнэ.	2009-2012	OБEГ	ШУА			
6		6	Гамшгаас хамгаалах сургалт, сурталчилгааг хөгжүүлж, мэдээллийн хэрэгсэл ашиглан явуулах арга хэлбэрийг боловсруулыг болгож, чөвөр үр ашгийг нэмэгдүүлнэ.	2009-2012	OБEГ				
341 5.3.3	Урчин нөөцийг нөхцөлд өндөр технологийн чарамжийг нэмэгдүүлэх, орчин үеийн техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах бодлогыг үе шатаагаар хэрэгжүүлэх	1	Орчин үеийн нөөцийн нэр төрөл, тоо хэмжээг батална.	2009	OБEГ				
2		2	Гамшгийн болон стратегийн нөөцийг баталсан нэр төрөл, тоо хэмжээнд нь судална.	2009-2012	OБEГ				
3		3	Урчин нөөцийн агуулахын материаллаг баазыг бэхжүүлж, хадгалах нөхцөлийг сайжруулна.	2009-2010	OБEГ				
4		4	Улаанбаатар хотод шатаахуун хадгалах 60000 кв метрийн төрөлөөт байгуулна.	2010-2012	OБEГ				
5		5	Улаанбаатар хотод хүнсний бараа, материал хадгалах орчин үеийн иж бүрэн мөхөөрсөн агуулахыг шинээр байгуулна.	2010-2011	OБEГ				

байгууллагыг орчин үеийн техник, технологи бүхий нэгдсэн лабораторитай болгож, материаллаг баазыг нь бэхжүүлэн, боловсон хүчний чадавхийг сайжруулна.	2	<p>хяналтын байгууллагын лабораториудын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, шинжилгээний шинэ арга, аргачлалыг нэвтрүүлэх, шинжилгээний нэр төрлийг олшруулах арга хэмжээ авна.</p> <p>Төв, орон нутгийн мэргэжлийн хяналтын байгууллагын материаллаг бааз, хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулж, нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх арга хэмжээ авна.</p>	2009	МХЕГ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ
		<p>Хилийн боомтуудын мэргэжлийн хяналтын улсын байцаагчийн орон тоог нэмэгдүүлж, зөвлөхгүй шаардлагатай багаж, техник хэрэгслээр ханган, ажлын болон ахуйн байртай болгоно.</p>	2010-2012	МХЕГ	Аймагийн ЗДТГ
	4	<p>Хилийн боомтуудад цөмийн материал, цацраг идэвхт бодис илрүүлэх орчин үеийн багаж төхөөрөмжийг суурилуулан ашиглалтад оруулж, боловсон хүчнийг сургаж бэлтгэнэ.</p>	2009	МХЕГ	ХЗДХЯ, СЯ
	5	<p>Хил, гаваль, мэргэжлийн хяналтын байгууллагуудын ажлын урладаг холбоосг сайжруулах зорилгоор мэдээллийн нэгдсэн сүлжээнд холбоно.</p>	2009	МХЕГ	ХЗДХЯ, СЯ
5.3.5 Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт эрхэлж байгаа бүхий л үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, аж ахуйн үйл ажиллагаанд тавигдах эрүүл ахуйн шаардлагыг өндөржүүлнэ.	1	<p>Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлгэдийн дотоод хяналтыг чанаргах эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.</p>	2009-2012	МХЕГ	ХЗДХЯ, ХХААХУЯ
	2	<p>Хүнс болон эмийн үйлдвэрлэлийн зохистой дадал (GMP, GHP) болон аюулыг үндлэх эгзэгтэй цэгийн хяналт, НАССР-ын системийг нэвтрүүлэх арга хэмжээ авна.</p>	2009-2012	МХЕГ	ХХААХУЯ, ЭМЯ
	3	<p>Хүнсний бохирдолтын хяналт, тэмдэглэн бодлого, хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.</p>	2009-2012	МХЕГ	ЭМЯ, ХХААХУЯ
	4	<p>Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын үзүүлэлтүүд, норм нормативыг шинэчлэн боловсруулна.</p>	2009-2011	МХЕГ	ХХААХУЯ, ЭМЯ, СХЗГ
	5	<p>Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, аж ахуйн үйл ажиллагаанд тавигдах эрүүл ахуйн чиглэлийн стандартуудыг шинэчилж, ЭРБДЗЛД суурилсан</p>	2009-2011	МХЕГ	ХХААХУЯ, ЭМЯ, СХЗГ

Хэрэгжүүлэгч байгууллагуудын нэрийн товчлолын тайлал:

Яамд:

БОАЖЯ - Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам
 БХЯ - Батлан хамгаалах яам
 БСШУЯ - Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам
 ГХЯ - Гадаад харилцааны яам
 ЗТБХБЯ - Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын яам
 НХХЯ - Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам
 СЯ - Сангийн яам
 ХЗДХЯ - Хууль зүй, дотоод хэргийн яам
 ХХААХҮЯ - Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам
 ЭБЭХЯ - Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яам
 ЭМЯ - Эрүүл мэндийн яам

Агентлаг: МХЕГ - Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар МШХХТГ - Мэдээлэл, шуудан, харилцаа холбоо, технологийн газар
 ОӨГ - Оюуны өмчийн газар

ОБЕГ - Онцгой байдлын ерөнхий газар
 СХЗГ - Стандартчилал, хэмжил зүйн газар
 ТӨХ - Төрийн өмчийн хороо
 ТЕГ - Тагнуулын ерөнхий газар
 УБЕГ - Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
 ҮХШХ - Үндэсний хөгжил, шинэтгэлийн хороо
 ХТГ - Хүүхдийн төлөө газар
 ЦЭГ - Цөмийн энергийн газар
 ШӨХТГ - Шударга өрсөлдөөн, хэрэглэгчийн төлөө газар

Бусад:

Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ - Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар Нийслэлийн ЗДТГ - Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар
 АББЗСҮТ - Албан бус боловсрол, зайны сургалтын үндэсний төв
 АТГ - Авлигатай тэмцэх газар
 АХБ - Азийн хөгжлийн банк
 БНБҮДТХС - Бүх нийтийн боловсролын үр дүнд түргэн хүргэх санаачилга
 БМИУЗ - Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл

БОТББҮЗ - Байгаль орчны төрийн ёс байгууллагуудын үндэсний зөвлөл
 БНГЗМҮТ - Байгалийн нөөцийн газар зү мэдээллийн үндэсний төв
 БХХ - Боловсролын хөгжлийн хөтөлбөр
 ГЭХ - Геологи, экологийн хүрээлэн
 ГТХАН - Германы техникийн хамтын ажиллагаа нийгэмлэг

ДДБХС - Даян дэлхийн байгаль хамгаалах сан
 ДХБ - Дэлхийн худалдааны байгууллага
 ДЭМБ - Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага
 ИДСХ - Их, дээд сургуулиудын холбоо
 ИДСК - Их, дээд сургуулиудын консорциум
 МАОЭНХ - Монголын ажил олгогч эздийн нэгдл холбоо ММНБИ - Монголын мэргэш нягтлан бодогчдын институт
 МОХ - Монголын оюутны холбоо
 МСС - Мянганы сорилтын сан

МТҮП - Мэдээллийн технологийн үндэсний пар
 МҮОХ - Монголын үндэсний олимпын хороо
 МҮХАҮТ - Монголын Үндэсний худалдаа, үйлдвэрийн танхим

МХБ - Монголын хөрөнгийн бирж
 НДҮЗ - Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл
 НҮБ-ын АНДБЭЗНХ - Нэгдсэн Үндэстн Байгууллагын Ази, номхон далайн эдийн зас нийгмийн комисс

НҮБХАС - Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын) амын сан
 НҮБХХААБ - Нэгдсэн Үндэстний Байгууллаг Хүнс, хөдөө аж ахуйн байгууллага
 НЭМХ - Нийгмийн эрүүл мэндийн хүрээлэн
 ОУ-ын ТББ - Олон улсын төрийн бус байгуулла
 СЗХ - Санхүүгийн зохицуулах хороо
 ТАЗ - Төрийн албаны зөвлөл

ТББ - Төрийн бус байгууллага
 ТУХН - Тусгаар улсуудын хамтын нийгэмлэг
 УДШ - Улсын дээд шүүх
 УЕПГ - Улсын ерөнхий прокуратурын газар
 ҮСХ - Үндэсний статистикийн хороо
 ХНН - Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг
 ХЗҮК - Хүний эрхийн үндэсний комисс
 ШХАБ - Шанхайн хамтын ажиллагааны байгуулл
 ШЕЗ - Шүүхийн ерөнхий зөвлөл
 ШУА - Шинжлэх ухааны академи
 ШХА - Швейцарийн хөгжлийн агентлаг

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас эрхлэн гаргав.
Хаяг: <<Төрийн мэдээлэл>> эмхтгэлийн редакци.

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
 Хэвлэх хэсэгт хэвлэв.

Улаанбаатар- 12
 Төрийн ордон-128 тоот

☎ 262420
 Индекс 14003

☎ 329487

Хэвлэлийн хуудас 17